

6

EL TURISME

RESUM

Les Illes Balears han registrat un total de 16,5 milions de turistes el 2019, la qual cosa implica un descens del 0,7 %. El turisme domèstic s'incrementa respecte del 2018 un 2,2 % i, per tant, la caiguda del global és a causa dels residents estrangers (-1,2 %). Aquesta baixada contrasta amb l'augment de l'1,1 % que ha tingut l'loc al conjunt de l'Estat, on s'han arribat als 83,7 milions de turistes. Malgrat això, les Illes Balears continuen com la segona comunitat autònoma receptora de turisme estranger, només al darrere de Catalunya.

L'estada mitjana dels turistes s'ha escurçat el 2019 respecte del 2018 (un -1,1 %), la qual cosa, juntament amb la caiguda del nombre de turistes, ha fet que el total d'estades es redueixi un 1,7 %, fins a arribar a 109,4 milions. Novament són les estades dels turistes estrangers (-2,8 %) les que llastren el global, atès que les dels espanyols s'incrementen un 4,1 %. Des de la perspectiva de l'estacionalitat, augmenta el nombre de nits en temporada mitjanabaixa (1,5 %), mentre cau en temporada alta (-2,3 %), tot i que la primera representanomés el 16 % del total.

Malgrat la caiguda en el nombre de visitants de les Illes, la despesa turística total augmenta un 1,4 % i se situa en els 16.511 milions d'euros. La despesa per persona torna a superar els 1.000 euros i s'incrementa un 2,0 % respecte del 2018. La despesa diària també millora respecte de l'any anterior (3,2 %).

A Mallorca, que acull el 72 % dels turistes, cau tant el nombre d'estades (-1,0 %) com el de visitants (-0,6 %). En aquesta illa, el creixement del turisme espanyol no ha arribat a compensar el descens del mercat internacional. La despesa turística, en canvi, augmenta un 2,2 % i la ràtio per persona és la més alta de tot l'arxipèlag.

Menorca representa el 8,7 % de les Illes Balears en termes de nombre de turistes. Aquest pes s'ha incrementat lleugerament en comparació amb el 2018, ja que la variació interanual és positiva (0,6 %). No obstant això, el nombre d'estades dels turistes ha cedit un 4,3 % a causa de la caiguda de l'estada mitjana (-4,9 %). La despesa turística realitzada a aquesta illa cau un 1,0 % interanual.

Les Pitiüses tenen un pes del 19 % quant a nombre de turistes en relació amb el total de les Illes Balears i són la regió amb les taxes més negatives (-1,3 %). El nombre d'estades disminueix un 3,3 % i la despesa turística total ho fa un 0,7 %. En canvi, augmenta la despesa per persona (0,6 %) i la diària (2,7 %).

Pel que fa als hotels, el 2019 ha augmentat el nombre de viatgers allotjats (2,3%), però no s'ha arribat al nivell de pernотacions del 2018 (-1,8%). Aquest fet es repeteix a totes les illes. El grau d'ocupació per places s'ha reduït els darrers quatre anys fins a arribar a un 75,3% el 2019. Les Pitiüses presenten el grau més alt (77,8%), seguides de Mallorca (75,4%) i, en darrer lloc, Menorca (70,3%). La rendibilitat del sector hotelier s'ha mantingut a l'alça ininterrompudament d'ençà del 2010, tant pel que fa a la tarifa mitjana diària com als ingressos per habitació disponible.

El nombre d'empreses del sector turístic, que arriben a ser el 27% del total, arriba a 18.215 (amb 22.192 locals). Respecte del 2018, augmenta un 0,3% (un 3,0% en el cas dels locals).

La mitjana anual de l'ocupació total ha arribat als 103.458 treballadors, fet que suposa un augment del 0,4% en relació amb l'any anterior. D'aquests ocupats, el 88% són assalariats, amb un creixement del 0,4%, i 12.548 autònoms, amb un augment del 0,2%.

6.1.

INTRODUCCIÓ

Aquest apartat està dedicat a l'estudi de les principals variables turístiques de les Illes Balears i s'han desagregat, sempre que ha estat possible, per a cada una de les illes.

Fonamentalment s'ha estructurat en dos blocs de continguts. El primer se centra en el punt de vista de la demanda turística i s'analitzen el nombre de turistes, les pernoctacions i l'estada mitjana, així com la despesa realitzada pels visitants, entre altres variables. El segon bloc analitza l'oferta turística i ofereix les magnituds relacionades amb el nombre d'establiments, la planta oberta, el nombre de places i les empreses i els ocupats en les branques turístiques.

Quant als criteris metodològics, una gran part de les dades procedeixen de l'Índex, així com de l'Anuari del turisme de les Illes Balears. La data d'extracció de les taules de l'Índex és el 6 de juny de 2020, per la qual cosa les dades que es refereixen a l'any 2018 ja estan revisades i actualitzades i són definitives i les del 2019 encara són provisionals i seran definitives a l'edició de la memòria del CES del 2020.

L'estacionalitat s'ha continuat analitzant i s'ha considerat la seqüència temporal següent: temporada mitjana alta, de maig a octubre, i temporada mitjana baixa, de novembre a abril. En aquesta edició de la memòria s'ha afegit el càlcul de l'índex de Gini per analitzar l'estacionalitat de les pernoctacions dels turistes. Les dades que s'han tret del directori d'empreses de l'INE

(DIRCE) es refereixen a l'1 de gener de cada any. Finalment, i en funció de la informació disponible, l'estructura de l'apartat s'ha modificat lleugerament respecte de la que es va definir a la memòria del 2018.

6.2.

L'EVOLUCIÓ DE LES BALEARS EN RELACIÓ AMB LES COMUNITATS AUTÒNOMES COMPETIDORES EN EL SEGMENT DE SOL I PLATJA EN TURISME INTERNACIONAL

Aquest apartat tracta de l'evolució del nombre de turistes internacionals en relació amb les temporades dels anys 2018 i 2019 i amb les comunitats autònomes que l'informe sobre la competitivitat del sector turístic del CES ha definit com a principals comunitats autònomes competidores de les Balears¹, que són Catalunya, les Canàries, Andalusia i la Comunitat Valenciana. Aquestes dades s'han obtingut a partir de l'Enquesta de moviments turístics en frontera (Frontur) per als turistes estrangers.

Pel que fa al turisme internacional, Espanya ha registrat 83,7 milions de turistes, amb un creixement de l'1,1 %. Les Balears, amb 13,7 milions, representen el 16 % d'aquest total i cauen un 1,2 %. Catalunya, que és la comunitat autònoma que rep el major nombre de turistes estrangers, presenta un creixement del 0,8 % i arriba als 19,4

1. Vegeu: *Informe sobre la competitivitat del sector turístic de les Illes Balears*, Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, novembre de 2005.

milions, un pes sobre el total del 23%. Les Canàries són la tercera comunitat en el rànquing per nombre de turistes estrangers. L'arxipèlag espanyol més meridional el 2019 acull 13,1 milions de turistes, amb un decreixement del 4,4% i un pes del 16%. Andalusia i la Comunitat Valenciana, amb un pes del 14% i del 11% respectivament, presenten augments positius en relació amb el 2018, amb un 3,3% i un 3,9%. El creixement valencià és el més alt d'aquestes comunitats autònomes. (Vegeu el quadre I-6.1.)

Quant als diferencials de creixement respecte a la mitjana espanyola, destaca el creixement més gran de la resta de comunitats autònomes, amb 3,8 punts percentuals (p. p.). Les Illes Balears, Catalunya i, sobretot, les Canàries són les que perden punts percentuals (-2,3 p. p., -0,2 p. p. i -5,5 p. p. respectivament). Andalusia i la Comunitat Valenciana presenten un creixement diferencial positiu (Vegeu el gràfic I-6.1.)

En canvi, en termes de desestacionalització (millores en punts percentuals del pes de la temporada mitjana baixa), totes les comunitats autònomes tenen millors comportaments. La que té el diferencial més gran són les Canàries, amb 1,6 punts més. A més, les Canàries tenen el percentatge més alt del turisme total internacional en temporada baixa, tot i que cal recordar que la definició dels mesos de temporada baixa realitzada per a les Balears són en realitat els mesos de temporada alta per a l'arxipèlag canari. Les Illes Balears, amb un pes de la temporada baixa del 15%, incrementen el pes en gairebé un punt percentual, similar a la mitjana estatal i

a Andalusia i Catalunya. La Comunitat Valenciana el 2019 pràcticament manté el mateix pes de la temporada baixa respecte del 2018. (Vegeu el gràfic I-6.2.)

6.3.

LA DEMANDA TURÍSTICA A LES ILLES BALEARS

6.3.1. ANÀLISI DELS PRINCIPALS INDICADORS DE DEMANDA: ESTADES TOTALS, ESTADA MITJANA I TURISTES

6.3.1.1. Estades

El 2019, el total d'estades a les Illes Balears ha superat la quantitat de 109,4 milions, amb un decreixement de l'1,7%. D'aquestes estades, 91,9 milions (84%) corresponen a turistes estrangers, amb un decreixement del 2,8%. El turisme domèstic, amb 17,5 milions de pernoctacions (el 16% restant), compensa en part aquesta caiguda i augmenta en termes interanuals un 4,1%. (Vegeu el quadre I-6.2.)

Mallorca acull el 73,2% del total d'estades. Amb 80,2 milions, presenta el decreixement insular més suau: -1,0% (0,7 punts per damunt de la mitjana regional). D'aquestes estades, 70,3 milions (88%) les han fet visitants estrangers, amb un decreixement del 2,3% (0,5 punts per sobre de la mitjana regional), i 9,9 milions (12%) les han fet visitants espanyols, amb un creixement del 9,4% (5,3 punts per sobre de la mitjana regional). (Vegeu el gràfic I-6.3.)

QUADRE | 6.1. TURISTES DE LES ILLES BALEARS EN RELACIÓ AMB LES COMUNITATS AUTÒNOMES D'ESPANYA COMPETIDORES EN TURISME INTERNACIONAL (2018-2019)

2018

	Total			Temporada mitjana-alta			Temporada mitjana-baixa		
	Total turistes	% sobre el total	Total turistes	% sobre Espanya	% sobre CA	Total turistes	% sobre Espanya	% sobre CA	
Espanya	82.808.412	100%	53.418.529	100%	65%	29.389.883	100%	35%	
Illes Balears	13.851.598	17%	11.872.531	22%	86%	1.979.067	7%	14%	
Andalusia	11.681.255	14%	7.574.164	14%	65%	4.107.091	14%	35%	
Canàries	13.752.022	17%	6.484.211	12%	47%	7.267.811	25%	53%	
Catalunya	19.196.344	23%	12.523.569	23%	65%	6.672.775	23%	35%	
Com. Valenciana	9.206.908	11%	5.986.572	11%	65%	3.220.336	11%	35%	
La resta de CA	15.120.284	18%	8.977.483	17%	59%	6.142.801	21%	41%	

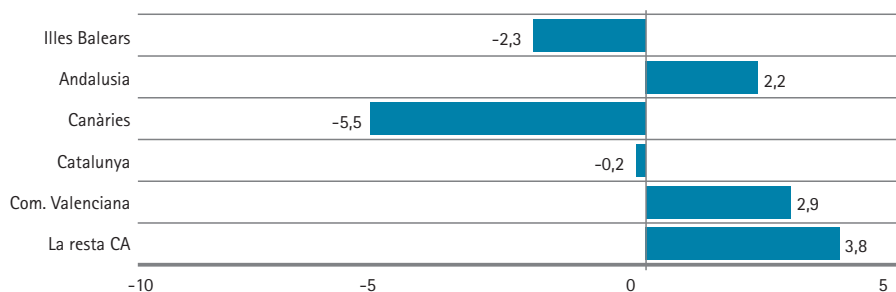
2019

	Total			Temporada mitjana-alta			Temporada mitjana-baixa			% de variació 2019-2018		
	Total turistes	% sobre el total	Total turistes	% sobre Espanya	% sobre CA	Total turistes	% sobre Espanya	% sobre CA	Total	Temporada mitjana alta	Temporada mitjana baixa	
Espanya	83.680.278	100%	53.329.566	100%	64%	30.350.712	100%	36%	1,1	-0,2	3,3	
Illes Balears	13.680.863	16%	11.599.458	22%	85%	2.081.405	7%	15%	-1,2	-2,3	5,2	
Andalusia	12.065.509	14%	7.715.931	14%	64%	4.349.578	14%	36%	3,3	1,9	5,9	
Canàries	13.146.903	16%	5.988.244	11%	46%	7.158.659	24%	54%	-4,4	-7,6	-1,5	
Catalunya	19.356.785	23%	12.421.359	23%	64%	6.935.426	23%	36%	0,8	-0,8	3,9	
Com. Valenciana	9.569.774	11%	6.220.092	12%	65%	3.349.682	11%	35%	3,9	3,9	4,0	
La resta de CA	15.860.445	19%	9.384.483	18%	59%	6.475.962	21%	41%	4,9	4,5	5,4	

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Frontur de l'Ibestat

Gràfic I-6.1.

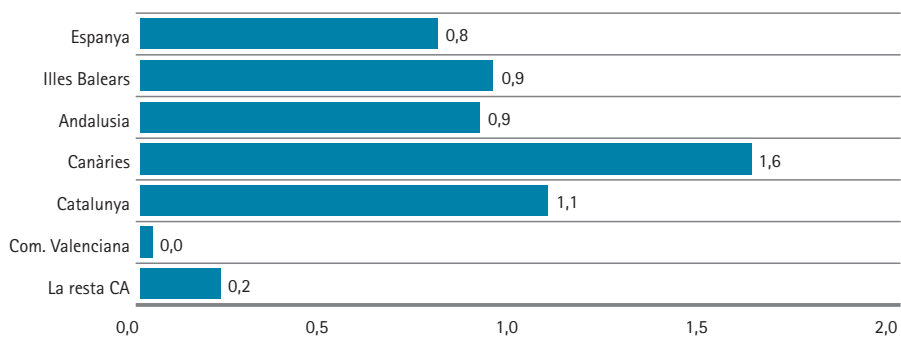
Diferències en punts percentuals de les taxes de creixement dels turistes respecte a Espanya per CA competidores (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Frontur de l'Ibestat

Gràfic I-6.2.

Diferències en punts percentuals de l'increment del pes dels turistes de la temporada mitjana baixa sobre el total per CA competidores (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Frontur de l'Ibestat

QUADRE I-6.2. ESTADES DELS TURISTES AMB DESTINACIÓ PRINCIPAL A LES BALEARS PER ILLES I PAIS DE RESIDÈNCIA (2018-2019)

2018

	Total	% per illa	Temporada mitjana alta	% temp. mitjana alta	Temporada mitjana baixa	% temp. mitjana baixa
Illes Balears	111.368.170	100%	93.592.627	84%	17.775.543	16%
Espanya (altres CA)	16.845.431	15%	12.500.034	74%	4.345.397	26%
Estranger	94.522.736	85%	81.092.592	86%	13.430.144	14%
Mallorca	80.976.861	100%	65.924.200	81%	15.052.661	19%
Espanya (altres CA)	9.021.373	11%	6.108.316	68%	2.913.057	32%
Estranger	71.955.488	89%	59.815.883	83%	12.139.605	17%
Menorca	10.725.336	100%	10.014.668	93%	710.668	7%
Espanya (altres CA)	3.606.659	34%	3.075.151	85%	531.508	15%
Estranger	7.118.676	66%	6.939.516	97%	179.160	3%
Eivissa-Formentera	19.665.974	100%	17.653.761	90%	2.012.213	10%
Espanya (altres CA)	4.217.399	21%	3.316.566	79%	900.833	21%
Estranger	15.448.574	79%	14.337.192	93%	1.111.382	7%

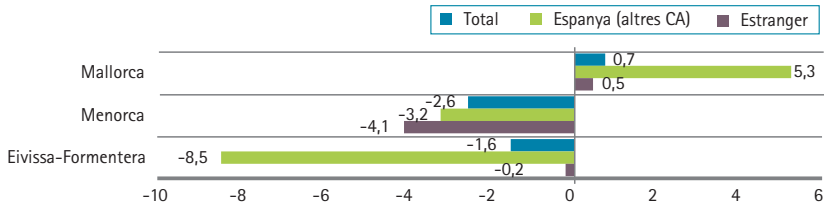
continua

	2019						% de variació 2019-2018		
	Total	% per illa	Temporada mitjana alta	% temp. mitjana alta	Temporada mitjana baixa	Temporada mitjana alta	Total	Temporada mitjana alta	Temporada mitjana baixa
Illes Balears	109.442.174	100%	91.401.957	84%	18.040.217	16%	-1,7	-2,3	1,5
Espanya (altres CA)	17.535.368	16%	12.922.502	74%	4.612.866	26%	4,1	3,4	6,2
Estranger	91.906.807	84%	78.479.457	85%	13.427.350	15%	-2,8	-3,2	0,0
Mallorca	80.157.150	100%	65.041.556	81%	15.115.594	19%	-1,0	-1,3	0,4
Espanya (altres CA)	9.866.621	12%	6.800.709	69%	3.065.912	31%	9,4	11,3	5,2
Estranger	70.290.529	88%	58.240.846	83%	12.049.683	17%	-2,3	-2,6	-0,7
Menorca	10.265.743	100%	9.480.828	92%	784.915	8%	-4,3	-5,3	10,4
Espanya (altres CA)	3.638.684	35%	3.066.238	84%	572.446	16%	0,9	-0,3	7,7
Estranger	6.627.059	65%	6.414.591	97%	212.468	3%	-6,9	-7,6	18,6
Eivissa-Formentera	19.019.279	100%	16.879.572	89%	2.139.707	11%	-3,3	-4,4	6,3
Espanya (altres CA)	4.030.058	21%	3.055.553	76%	974.505	24%	-4,4	-7,9	8,2
Estranger	14.989.221	79%	13.824.020	92%	1.165.201	8%	-3,0	-3,6	4,8

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Egatur de l'Ibestat

Gràfic I-6.3.

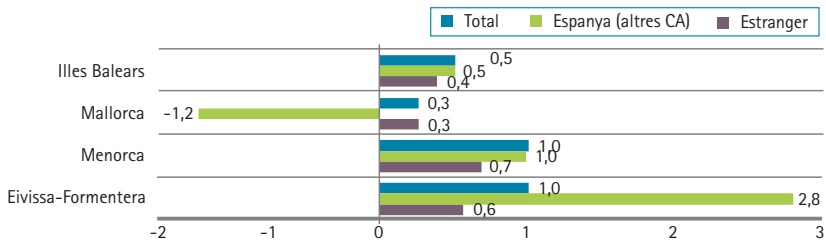
Diferències en punts percentuals de les taxes de creixement insulars de les estades respecte a les Illes Balears (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Egatur de l'Ibtestat

Gràfic I-6.4.

Diferències en punts percentuals de l'increment del pes de les estades de la temporada mitjana baixa sobre el total per illes (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Egatur de l'Ibtestat

Menorca assumeix, amb 10,3 milions, el 9,4% del total d'estades balears, amb un decreixement interanual del 4,3% (2,6 punts per sota de la mitjana regional). D'aquest nombre, 6,6 milions (65%) són estades de turistes estrangers, amb un decreixement del 6,9% respecte al 2018 (4,1 punts per sota de la mitjana regional). Els altres 3,6 milions d'estades (35%) han estat realitzades per espanyols, amb un creixement del 0,9% (3,2 punts per davall de la mitjana regional).

Les Pitiüses, amb 19,0 milions d'estades i el 17,4% del total balear, han experimentat una caiguda del 3,3% en relació amb el

2018. D'aquesta quantitat, 15,0 milions (79%) són estades d'estrangers, amb un decreixement d'un 3,0% (0,2 punts per sota de la mitjana balear), mentre que els altres 4,0 milions (21%) d'estades domèstiques cauen un 4,4% (8,5 punts per sota de la mitjana balear).

6.3.1.2. Estada mitjana

El 2019, l'estada mitjana a les Illes Balears se situa en els 6,7 dies, amb una reducció de l'1,1%. L'estada mitjana dels turistes amb nacionalitat estrangera també ha estat de 6,7 dies, amb un decreixement d'un 1,6%, i pel cas dels espanyols ha

estat de 6,3 dies, amb un creixement d'un 1,8 %. (Vegeu el quadre I-6.3.)

L'estada mitjana a Mallorca ha estat de 6,8 dies (0,1 dies per sobre de la mitjana regional), amb una reducció del 0,4 % (0,7 p. p. per sobre del creixement regional). L'estada mitjana dels estrangers ha estat de 6,8 dies, amb un decreixement del 0,9 % (0,7 p. p. per sobre de la taxa regional). Quant al turisme domèstic, l'estada mitjana se situa en 6,2 dies, amb un creixement del 4,2 % (2,4 p. p. més respecte al creixement regional). (Vegeu els gràfics I-6.5. i 6.6.)

L'estada mitjana a Menorca ha estat de 7,1 dies (0,4 dies per sobre de la mitjana regional), amb una reducció d'un 4,9 % (3,8

punts per sota del creixement regional). L'estada mitjana del turisme estranger ha estat de 7,4 dies, amb un decreixement d'un 6,0 % (4,5 p. p. per sota del creixement regional), i de 6,7 dies en el cas del turisme domèstic, amb un decreixement d'un 2,4 % (4,2 p. p. per sota del creixement regional).

L'estada mitjana a les Pitiüses ha estat de 6,1 dies (0,6 dies més curta que la mitjana regional), amb una reducció del 2,0 %. L'estada mitjana dels turistes amb nacionalitat diferent de l'espanyola ha estat de 6 dies, amb un decreixement del 2,6 % (1,1 p. p. per sota del creixement regional), i de 6,4 dies en el cas dels espanyols, amb un creixement del 0,5 % (1,3 p. p. per sota del creixement regional).

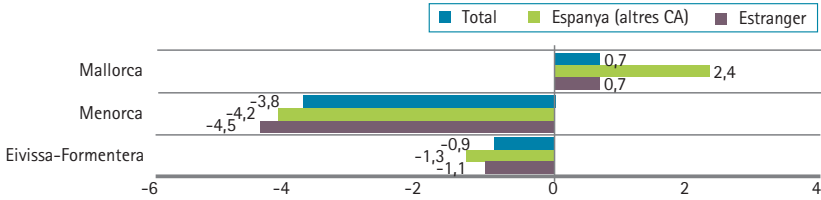
QUADRE I-6.3. ESTADES MITJANES DELS TURISTES AMB DESTINACIÓ PRINCIPAL A LES BALEARS PER ILLES I PAÍS DE RESIDÈNCIA (2018-2019)

	2018			2019			% de variació 2019-2018		
	Total	Temporada mitjana alta	Temporada mitjana baixa	Total	Temporada mitjana alta	Temporada mitjana baixa	Total	Temporada mitjana alta	Temporada mitjana baixa
Illes Balears	6,7	6,8	6,3	6,7	6,8	6,1	-1,1	-0,5	-3,3
Espanya (altres CA)	6,2	6,6	5,3	6,3	6,8	5,4	1,8	2,0	1,7
Estranger	6,8	6,8	6,8	6,7	6,8	6,5	-1,6	-0,9	-4,9
Mallorca	6,8	6,8	6,5	6,8	6,9	6,2	-0,4	0,8	-4,6
Espanya (altres CA)	5,9	6,3	5,3	6,2	6,7	5,3	4,2	5,8	0,6
Estranger	6,9	6,9	6,9	6,8	6,9	6,5	-0,9	0,3	-5,9
Menorca	7,5	7,6	6,0	7,1	7,3	5,6	-4,9	-4,5	-6,2
Espanya (altres CA)	6,9	7,2	5,5	6,7	7,1	5,2	-2,4	-1,3	-5,1
Estranger	7,9	7,8	8,5	7,4	7,4	7,3	-6,0	-5,8	-13,8
Eivissa-Formentera	6,2	6,3	5,5	6,1	6,1	5,9	-2,0	-3,1	7,9
Espanya (altres CA)	6,3	6,8	5,2	6,4	6,6	5,7	0,5	-1,9	9,9
Estranger	6,1	6,2	5,7	6,0	6,0	6,1	-2,6	-3,3	6,4

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Frontur de l'Ibestat

Gràfic I-6.5.

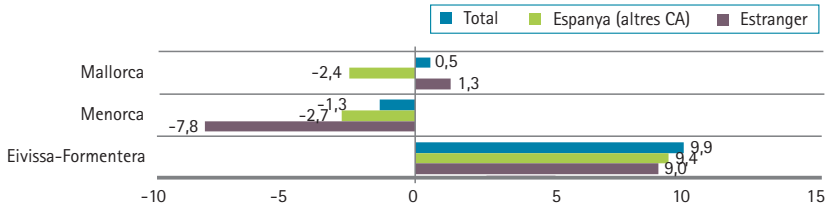
Diferències en punts percentuals de les taxes de creixement insulars de les estades mitjanes dels turistes respecte a les Illes Balears (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Frontur de l'Ibbestat

Gràfic I-6.6.

Diferències en punts percentuals de l'increment del pes de les taxes de creixement de les estades mitjanes dels turistes de la temporada mitjana baixa sobre el total del les Illes Balears (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Frontur de l'Ibbestat

6.3.1.3. Nombre de turistes

El 2019, el total de turistes a les Illes Balears ha superat els 16,4 milions, amb una reducció del 0,7 %, dels quals 13,7 milions són turistes estrangers (83 %), amb un decreixement de l'1,2 %. Els 2,8 milions restants (17 %), que són els turistes amb nacionalitat espanyola, presenten un creixement del 2,2 %. (Vegeu el quadre I-6.4.)

Mallorca ha acollit el 72,2 % del total de turistes, 11,9 milions. Presenta un decreixement d'un 0,6 % (0,1 punts per sobre de la mitjana regional). D'aquests turistes, 10,3 milions són estrangers (87 %), amb un decreixement de l'1,5 % (0,2 punts per sota del creixement regional), i el 13 % són espanyols, amb un creixement del 5,0 % (2,7 punts per sobre del creixement regional). (Vegeu el gràfic I-6.7.)

QUADRE I-6.4. TURISTES AMB DESTINACIÓ PRINCIPAL A LES BALEARS PER ILLES I PAÍS DE RESIDÈNCIA (2018-2019)

2018

	Total	% per illa	Temporada mitjana alta	% temp. mitjana alta	Temporada mitjana baixa	% temp. mitjana baixa
Illes Balears	16.561.348	100%	13.760.945	83%	2.800.403	17%
Espanya (altres CA)	2.709.750	16%	1.888.415	70%	821.335	30%
Estranger	13.851.598	84%	11.872.531	86%	1.979.067	14%
Mallorca	11.950.343	100%	9.636.496	81%	2.313.847	19%
Espanya (altres CA)	1.520.678	13%	970.221	64%	550.457	36%
Estranger	10.429.660	87%	8.666.272	83%	1.763.388	17%
Menorca	1.429.979	100%	1.311.999	92%	117.980	8%
Espanya (altres CA)	523.932	37%	426.999	81%	96.933	19%
Estranger	906.047	63%	884.999	98%	21.048	2%
Eivissa-Formentera	3.181.025	100%	2.812.450	88%	368.575	12%
Espanya (altres CA)	665.138	21%	491.193	74%	173.945	26%
Estranger	2.515.888	79%	2.321.258	92%	194.630	8%

continua

	2019						% de variació 2019-2018		
	Total	% per illa	Temporada mitjana alta	% temp. mitjana alta	Temporada mitjana baixa	% temp. mitjana baixa	Total	Temporada mitjana alta	Temporada mitjana baixa
Illes Balears	16.451.321	100%	13.512.599	82%	2.938.722	18%	-0,6	-1,8	4,9
Espanya (altres CA)	2.770.465	17%	1.913.148	69%	857.317	31%	2,2	1,3	4,4
Estranger	13.680.857	83%	11.599.452	85%	2.081.405	15%	-1,2	-2,3	5,2
Mallorca	11.872.958	100%	9.436.344	79%	2.436.614	21%	-0,6	-2,1	5,3
Espanya (altres CA)	1.596.561	13%	1.020.528	64%	576.033	36%	5,0	5,2	4,6
Estranger	10.276.397	87%	8.415.817	82%	1.860.580	18%	-1,5	-2,9	5,5
Menorca	1.439.152	100%	1.300.170	90%	138.982	10%	0,6	-0,9	17,8
Espanya (altres CA)	541.436	38%	431.417	80%	110.019	20%	3,3	1,0	13,5
Estranger	897.715	62%	868.753	97%	28.962	3%	-0,9	-1,8	37,6
Eivissa-Formentera	3.139.213	100%	2.776.085	88%	363.128	12%	-1,3	-1,3	-1,5
Espanya (altres CA)	632.465	20%	461.201	73%	171.264	27%	-4,9	-6,1	-1,5
Estranger	2.506.746	80%	2.314.883	92%	191.863	8%	-0,4	-0,3	-1,4

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Frontur de l'Ibestat

Menorca ha acollit el 8,7% del total de turistes, 1,4 milions. Presenta un creixement d'un 0,6% (1,3 punts per sobre de la mitjana regional). D'aquests turistes, gairebé 900.000 tenen nacionalitat estrangera (62%), amb un decreixement d'un 0,9% (0,3 punts per sobre del creixement regional), i el 38% tenen nacionalitat espanyola, amb un creixement del 3,3% (1,1 punts per sobre del creixement regional mitjà).

Les Pitiüses, que han acollit el 19,1% del total de turistes, 3,1 milions, presenten un decreixement d'un 1,3% (0,7 punts per sota de la mitjana regional). D'aquests turistes, 2,5 milions són estrangers (80%), amb un decreixement d'un 0,4% (0,9 punts per damunt del creixement regional). El 20% de turistes són espanyols, amb un decreixement del 4,9% (7,2 punts per sota del creixement regional).

6.3.2. ANÀLISI DE L'ESTACIONALITAT DE LA DEMANDA

6.3.2.1. Evolució del pes de la temporada mitjana baixa sobre el total anual

L'aportació al total anual que té la temporada mitjana baixa (novembre-abril) al còmput anual és un indicador de la desestacionalització del mercat turístic. En aquest apartat s'analitza el diferencial del pes del 2019 respecte del pes del 2018. Aquesta magnitud es pot calcular en relació amb les estades o bé amb el nombre de turistes arribats.

Quant a les Illes Balears i en relació amb la millora de l'estacionalitat de les estades, continua destacant, seguint la tendèn-

cia positiva de l'any passat, l'increment diferencial en punts percentuals del pes en la temporada mitjana baixa, amb una millora de 0,5 punts. Aquesta reducció de l'estacionalitat es dona gràcies tant al turisme domèstic, amb 0,5 punts, com a l'estranger, amb 0,4 p. p. (Vegeu el gràfic I-6.4.)

Mallorca millora l'estacionalitat de les estades en 0,3 punts, gràcies a les estades dels turistes de nacionalitat estrangera (0,3 punts més), ja que les dels de nacionalitat espanyola cauen 1,2 punts percentuals. Menorca millora en termes d'estacionalitat (1,0 punt), amb un increment d'1,0 punt pel que fa a estades d'espanyols i de 0,7 punts quant a les estades d'estrangers. Les Pitiüses també augmenten el pes de la temporada baixa 1 punt i aquest fet es dona gràcies tant a les estades d'espanyols (2,8 punts) com a les dels estrangers (0,6 p. p.).

En relació amb l'anàlisi de l'estacionalitat del nombre de turistes, les conclusions són similars a les que s'han fet per les estades amb l'excepció de l'illa de Menorca, tal com es veu al següent paràgraf. Així, el pes del nombre de turistes que visitaren les Illes Balears els mesos de temporada mitjana baixa augmenta el 2019 un 1,0 punt respecte del 2018. Novament, s'incrementa tant per als estrangers (0,9 p. p.) com per als espanyols (0,6 p. p.).(Vegeu el gràfic I-6.8.)

En relació amb l'estacionalitat dels turistes per illes, Mallorca ha experimentat una millora d'1,2 punts pel que fa a la temporada mitjana baixa, que és la mateixa millora que presenta pels estrangers, mentre que pels

espanyols empitjora una dècima. Menorca està per sota de la mitjana regional pel que fa a la temporada mitjana baixa, amb -1,3 punts i una caiguda dels espanyols de 2,7 punts, i dels estrangers, de -7,8 punts. En canvi, Eivissa i Formentera incrementen en termes relatius la temporada mitjana baixa amb un increment del pes de 9,9 punts; amb una millora similar pels espanyols (9,4 punts) i pels estrangers (9,0 punts).

6.3.2.2. Índex de Gini de les estades i del nombre de turistes

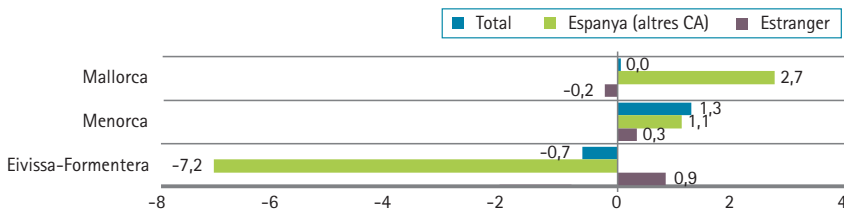
L'índex de Gini és un coeficient que mesura la concentració d'un conjunt de dades. Pot prendre qualsevol valor entre 0 i 1 i augmenta a mesura que s'incrementa la concentració. Per tant, l'índex de Gini és igual a zero quan la magnitud de referència es reparteix per igual a totes les observacions (en el cas, per exemple, del nombre de turistes segons els mesos de l'any significaria l'absència d'estacionalitat). L'altre extrem, si l'índex de Gini pren el valor 1, implica la màxima concentració (tots els turistes es trobarien concentrats en un sol mes i, per tant, l'estacionalitat seria màxima).

Ateses les estades dels turistes, l'índex de Gini a les Illes Balears el 2019 és de 0,42. L'estacionalitat de les pernoctacions estrangeres és més alta que la dels espanyols, atès que en el primer cas arriba a 0,44 mentre que en el segon es queda en 0,35. A fi de contextualitzar aquests resultats, es pot comparar amb l'índex de Gini de les pernoctacions d'estrangers a Espanya, que es queda en el 0,18. Queda palesa, per tant, la forta estacionalitat del turisme de les Illes Balears. Quant a la comparativa amb el 2018, s'ha accentuat l'estacionalitat en termes generals a causa de les estades del turisme estranger, atès que l'estacionalitat de les estades dels espanyols es redueix en termes interanuals. (Vegeu el quadre I-6.5.)

Quant a l'anàlisi regional, Mallorca és l'illa de les Balears on el nivell d'estacionalitat de les estades és més baix (igual a 0,39), tant pel que fa a les estades dels estrangers (0,41) com les dels espanyols (0,29). Novament s'incrementa l'estacionalitat (un 1,9%) a causa de l'augment de la concentració de les nits gaudides pels estrangers (2,8%).

Gràfic I-6.7.

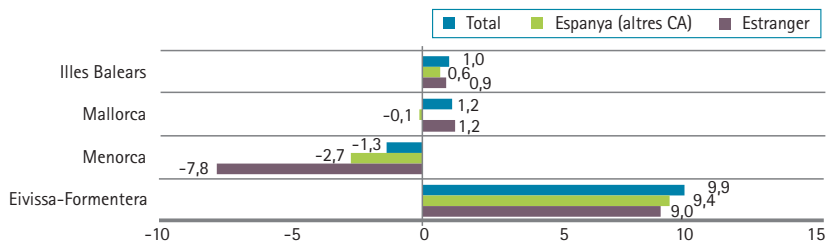
Diferències en punts percentuals de les taxes de creixement insulars dels turistes respecte a les Illes Balears (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Frontur de l'Ibestat

Gràfic I-6.8.

Diferències en punts percentuals de l'increment del pes dels turistes de la temporada mitjana baixa sobre el total per illes (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Frontur de l'Ibtestat

QUADRE I-6.5. ÍNDEX DE GINI DE LES ESTADES I ELS TURISTES (2018-2019)

	2018		2019		% de variació 2019-2018	
	Estades	Turistes	Estades	Turistes	Estades	Turistes
Illes Balears	0,42	0,41	0,42	0,40	0,7	-1,4
Espanya (altres CA)	0,37	0,28	0,35	0,28	-4,4	0,5
Estranger	0,43	0,43	0,44	0,43	1,9	-1,4
Mallorca	0,39	0,37	0,39	0,37	1,9	-1,9
Espanya (altres CA)	0,29	0,20	0,29	0,21	-0,5	5,7
Estranger	0,40	0,40	0,41	0,39	2,8	-2,0
Menorca	0,56	0,53	0,55	0,52	-1,0	-1,6
Espanya (altres CA)	0,53	0,47	0,53	0,46	-0,6	-1,6
Estranger	0,58	0,57	0,58	0,57	-0,4	-0,6
Eivissa-Formentera	0,49	0,47	0,48	0,47	-1,1	0,0
Espanya (altres CA)	0,40	0,34	0,36	0,33	-11,5	-3,5
Estranger	0,51	0,51	0,52	0,51	1,1	0,1

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Frontur de l'Ibtestat

Nota: com més alt és l'índex de Gini, més elevada és l'estacionalitat

Menorca presenta els diferencials d'estacionalitat més elevats, superant la mitjana balear en més de 13 punts, tot i que respecte del 2018 s'ha reduït un 1,0%. Els índex de les estades tant dels espanyols com dels estrangers superen el 0,5 (0,53 i 0,58 respectivament), tot i que en ambdós

casos se suavitzava l'estacionalitat respecte del 2018.

L'arxipèlag pitius presenta un nivell d'estacionalitat de 5,9 punts per damunt de la mitjana de les Illes Balears i queda en el 0,48. Les estades dels espanyols són les

menys concentrades (0,36) en comparació amb les dels estrangers (0,52). (Vegeu els gràfics I-6.9. i I-6.10.)

L'estacionalitat del nombre de turistes és similar a la de les estades, si bé es poden fer alguns comentaris al respecte. Mentre l'estacionalitat de les estades s'ha accentuat, la del nombre de turistes s'ha reduït respecte del 2018 un 1,4%. Per norma general, a totes les illes Balears la concentració de les estades és més alta que la del nombre de turistes, la qual cosa està relacionada amb el fet que l'estada mitjana en els mesos de maig a octubre és més llarga que a la temporada mitjana baixa, tal com s'ha vist a l'apartat 6.3.1.2. Destaca l'augment de l'estacionalitat dels turistes espanyols a Mallorca (5,7%), mentre a l'altre extrem hi ha la reducció a Eivissa i Formentera (-3,5%).

6.3.3. TURISTES PER PAÍS DE RESIDÈNCIA, TIPUS D'ALLOTJAMENT I ESTACIONALITAT

6.3.3.1. Turistes a les Balears per nacionalitat, tipus d'allotjament i estacionalitat

El total de turistes a les Illes Balears ha estat de 16,5 milions. Cal destacar l'augment de turistes en temporada mitjana baixa, amb el 4,9%; en temporada mitjana alta s'ha donat una caiguda de l'1,8%. Els espanyols representen el 17% del total de turistes, amb 2,8 milions, mentre els estrangers, amb 13,7 milions de turistes, representen el 83% restant, dels quals els alemanys, amb 4,5 milions, representen el 28%; els britànics, amb 3,7 milions, constitueixen el 23%; els francesos i

els nòrdics, amb poc més de 750.000 turistes, representen el 5% cada un; els italians tenen un pes del 4%, i la resta de nacionalitats, amb 3,1 milions, són el 19% restant. (Vegeu el quadre IA-6.1.: «Turistes amb destinació principal a les Illes Balears per país de residència i tipus d'allotjament (2018-2019)».)

Per creixements diferencials, destaquen els francesos, amb 6,8 punts, i la resta del món, amb 3,4 punts. Tanca la llista de diferencials positius el Regne Unit, amb un 2,2. Per als diferencials negatius, destaca el cas dels nòrdics, amb -19,4 punts. Els alemanys i els italians també presenten un diferencial negatiu: -2,2 i -2,9 punts, respectivament. (Vegeu el gràfic I-6.14.)

Quant a l'estacionalitat, empitjora la dels turistes de França (-1,2 p. p.), el Regne Unit (-1,1 p. p.) i els països nòrdics (-0,9 p. p.). L'estacionalitat millora pel que fa a la nacionalitat alemanya (2,1 p. p.) i la resta del món (1,1 p. p.), mentre que per als italians pràcticament es manté. (Vegeu el gràfic I-6.15.)

Per creixement diferencial respecte a la mitjana regional, destaca la forta caiguda dels turistes en allotjaments que no tenen la reglamentació turística d'hotels, apartaments, turisme rural i acampaments, amb -12,4 p. p.; per contra, pugen 1,2 punts els allotjaments que tenen la reglamentació turística d'hotels, apartaments, turisme rural i acampaments. (Vegeu el gràfic I-6.16.)

Durant la temporada mitjana baixa, és superior la millora de la quantitat de turistes en allotjaments no de mercat, amb

4,5 punts, que la que es produeix en els allotjaments que tenen la reglamentació turística d'hotels, apartaments, turisme rural i acampaments, amb 0,6 p. p. (Vegeu el gràfic I-6.17.)

Turistes per illes, per nacionalitat, tipus d'allotjament i estacionalitat

Mallorca

El 2019, el total de turistes a Mallorca ha estat d'11,9 milions, un decreixement d'un 0,6%. Cal destacar l'increment dels turistes en temporada mitjana baixa, amb un 5,3%, enfront del descens (-2,1%) en temporada mitjana alta.

S'han allotjat en establiments amb reglamentació 9,8 milions de turistes. De manera més concreta, s'han allotjat en hotels 8,3 milions, el 70% del total a l'illa, recuperant 3 punts dels 4 perduts l'any anterior, i un creixement del 3,4%. Els turistes que escolliren allotjaments de lloguer sumen 1,3 milions, l'11% del total, amb una pèrdua d'un punt respecte a l'any anterior i un decreixement del 6,3%. A altres allotjaments de mercat, hi pernoctaren 216.000 turistes, el 2% del total, amb 1 punt de pèrdua respecte a l'any anterior i un decreixement del 39,6%. En total, representen el 83% (1 punt més que el 2018), amb un creixement de quatre dècimes. (Vegeu el quadre IA-6.2.: «Turistes amb destinació principal a les Balears per illes i tipus d'allotjament (2018-2019)».)

El 17% restant (1 punt menys que el 2018) s'ha allotjat en establiments no subjectes a la reglamentació turística (decreixement del 5,4%). Es tracta de 2,1 milions

de turistes, dels quals 1,4 milions (decreixement del -0,1%) s'han allotjat en establiments de no mercat (el 12% del total), i 643.000, en habitatges de propietat (el 5% del total, amb 1 punt menys respecte a l'any anterior), amb una variació del -15,2%.

Pel que fa al creixement de la mitjana regional, destaca el millor comportament dels allotjaments de no mercat a Mallorca, amb 0,3 punts per sobre, mentre que els allotjaments de mercat han empitjorat 0,1 punts. (Vegeu el gràfic I-6.18.)

Amb referència a la millora de l'estacionalitat en temporada mitjana baixa, el millor comportament s'ha produït en els allotjaments de no mercat, amb 3,9 punts per sobre, mentre que els allotjaments de mercat milloren només 0,9 punts. (Vegeu el gràfic I-6.19.)

Menorca

El total de turistes a Menorca ha estat d'1,4 milions; per tant, el 2019 ha crescut un 0,6%. Cal ressaltar el creixement del nombre de turistes en temporada mitjana baixa, amb un 17,8%, i, en canvi, en temporada mitjana alta decreix un 0,9%.

S'han allotjat en establiments amb reglamentació turística 1,2 milions de turistes. De manera més concreta, s'han allotjat en hotels 862.000 turistes, el 60% del total a l'illa, amb un guany de 2 punts respecte a l'any anterior i un creixement del 3,2%; en allotjaments de lloguer, 272.000 turistes, el 19% del total, amb una pèrdua d'1 punt respecte a l'any anterior i un decreixement del 5,0%. Han escollit altres allot-

jaments de mercat 20.000 turistes, l'1 % del total, 2 punts menys respecte a l'any anterior i un decreixement del 54,1 %, el qual se suma a la caiguda ja esdevinguda l'any anterior. En total, representen el 80 % (un punt menys que el 2018), amb un decreixement del 0,9 %.

El 20 % restant (un punt menys que el 2018) s'ha allotjat en establiments no subjectes a la reglamentació turística (creixement del 7,3 %). Es tracta de 285.000 turistes, dels quals 166.000 (creixement del 0,7 %) s'han allotjat en altres establiments de no mercat (el 12 % del total, el mateix que l'any anterior), i 119.000, en habitatges de propietat (el 8 % del total, 1 punt més respecte a l'any anterior), amb una variació del 18,2 %.

Respecte al creixement de la mitjana regional, destaca a Menorca el millor comportament dels allotjaments de no mercat, amb 13,0 punts més, mentre que el comportament dels allotjaments de mercat ha estat de -1,4 punts.

En termes de millora de l'estacionalitat en temporada mitjana baixa, el millor comportament és el dels allotjaments de no mercat, amb 3,7 punts per sobre, tot i que els allotjaments de mercat també milloren, amb 0,4 punts.

Pitiüses

El total de turistes a Eivissa i Formentera ha estat de 3,1 milions; per tant, el 2019 ha decrescut un 1,3 %. La caiguda ha tingut lloc tant en temporada mitjana baixa (amb el -1,5 %), com en temporada mitjana alta (en què ha caigut un 1,3 %).

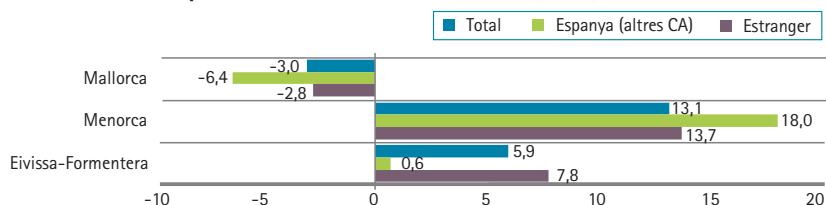
S'han allotjat en establiments amb reglamentació turística 2,6 milions de turistes. De manera més concreta, s'han allotjat en hotels 2,1 milions, el 66 % del total a l'illa, amb un guany de 3 punts respecte a l'any anterior i un creixement del 3,3 %; en allotjaments de lloguer, 451.000, el 14 % del total, amb una pèrdua de 2 punts respecte a l'any anterior i un decreixement del 10,2 %, i en altres allotjaments de mercat, 70.000 turistes, el 2 % del total, amb 1 punt més respecte a l'any anterior i un creixement del 51 %. En total, representen el 82 % (2 punts més que el 2018), amb un creixement de l'1,5 %.

El 18 % restant (2 punts percentuals menys que el 2018) s'ha allotjat en establiments no subjectes a la reglamentació turística (decreixement del 12,3 %). Es tracta de 559.000 turistes, dels quals 421.000 (decreixement del 6,9 %) s'han allotjat en altres establiments de no mercat (el 13 % del total, amb un punt menys respecte a l'any anterior), i 138.000, en habitatges de propietat (el 4 % del total, amb 2 punts menys respecte a l'any anterior), amb una variació del -25,4 %.

Pel que fa al creixement de la mitjana regional, destaca el pitjor comportament dels allotjaments de no mercat, amb -6,6 punts, mentre que els allotjaments de mercat creixen un punt per damunt de la mitjana regional.

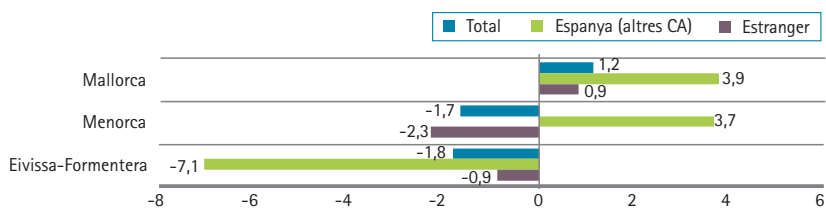
En termes de millora de l'estacionalitat en temporada mitjana baixa, el millor comportament és el dels allotjaments de no mercat, amb 5,0 punts per sobre, que queden compensats per la caiguda dels allotjaments de mercat, amb -0,5 punts.

Gràfic I-6.9.
Diferències en punts percentuals de l'índex de Gini de les estades de cada illa respecte a l'índex de les Illes Balears (2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Frontur de l'Ibestat

Gràfic I-6.10.
Diferències en punts percentuals de les taxes de creixement insulars de l'índex de Gini de les estades respecte a les Illes Balears (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Frontur de l'Ibestat

6.3.4. TURISTES PER MOTIU PRINCIPAL DEL VIATGE I ESTACIONALITAT

6.3.4.1. Turistes per motiu principal del viatge a les Balears i estacionalitat

Del total de 16,5 milions de turistes, 15,1 milions (92 %) han viatjat a les Balears per oci/vacances (2 punts més que l'any anterior); 585.000 (4 %), per treball/negocis (igual que l'any anterior), i 783.000 (4 %), per altres motivacions (3 punts menys que l'any anterior). (Vegeu el quadre IA-6.3.: «Turistes amb destinació principal a les Balears per illes i motiu principal del viatge (2018-2019)».)

En relació amb l'estacionalitat, destaca l'augment per altres motius en temporada mitjana baixa, amb una millora de 23,7 punts; en canvi, empitjora l'estacionalitat dels qui han viatjat per treball/negocis (-0,4 punts). El motiu d'oci/vacances millora l'estacionalitat 0,4 punts. (Vegeu el gràfic I-6.20.)

6.3.4.2. Turistes per motiu principal de viatge, per illes i estacionalitat

Mallorca

Del total d'11,9 milions de turistes, 10,8 milions (91 %) han viatjat a les Balears per

oci/vacances (3 punts més que l'any anterior); 468.000 (4%), per treball/negocis (igual que l'any anterior), i 620.000 (6%), per altres motivacions (4 punts menys que l'any anterior).

En relació amb el creixement regional, destaca a Mallorca l'augment de treball/negocis (5,0 punts per sobre) i oci/vacances (1,2 punts per sobre); en canvi, la resta de motius decau 6,6 punts. (Vegeu el gràfic I-6.21.)

Quant a l'estacionalitat, destaca a Mallorca l'augment de la motivació diferent de la resta en temporada mitjana baixa, amb una millora de 25,1 punts, tot i que també millora el nombre de turistes que venen per oci/vacances (0,3 punts) i el nombre dels qui venen per treball/negocis (0,9 punts).

Menorca

Del total d'1,4 milions de turistes, el 93% hi ha viatjat per oci/vacances (3 punts percentuals menys que l'any anterior); 22.000 (2%), per treball/negocis (un punt de guany respecte de l'any anterior), i 74.000 (5%), per altres motivacions (2 punts més que l'any anterior).

En relació amb el creixement regional, destaca l'augment de la motivació per la resta de motius (124,6 punts per sobre), seguida de la motivació per treball/negocis (29,3 punts). Per contra, la motivació per oci/vacances cau 4,2 punts.

Quant a l'estacionalitat, empitjora la motivació de la resta de motius, amb -6,5 punts; però la resta de motivacions puguen:

treball/negocis ho fa amb 3,2 punts i la d'oci/vacances amb 0,3 p. p.

Pitiüses

Del total de 3,1 milions de turistes, 3 milions (96%) hi han viatjat per oci/vacances (1 punt més que l'any anterior); 95.000 (3%), per treball/negocis (1 punt menys que l'any anterior), i 45.000 (1%), per altres motivacions (igual pes que l'any anterior).

En relació amb el creixement regional, empitjoren les motivacions d'oci/vacances (-2,3 punts) i les de treball/negocis (-21,9 punts). En canvi, el creixement d'altres motius està per sobre de la mitjana regional (52,1 punts).

Quant a l'estacionalitat, destaca l'augment de la motivació per altres motius (13,8 punts per sobre), mentre que per treball/negocis cau 9,1 punts i per oci/vacances pràcticament es manté (0,2 punts).

6.3.5. TURISTES PER FORMA D'ORGANITZAR EL VIATGE

6.3.5.1. Turistes per forma d'organitzar el viatge a les Balears, nacionalitat i estacionalitat

Del total de 16,5 milions de turistes, 6,4 milions (39%) han organitzat el viatge amb paquet turístic, 1 punt més que l'any anterior, i la resta, 10,0 milions (61%), s'ha organitzat el viatge sense paquet turístic, 1 punt menys que l'any anterior. (Vegeu el quadre IA-6.4.: «Turistes amb destinació principal a les Balears per illes

i forma d'organització del viatge (2018-2019)».)

Per nacionalitats, els espanyols només representen el 5,7 % del total de turistes que han organitzat el seu viatge amb paquet turístic, amb un creixement respecte a la mitjana regional de 2,1 punts, i representen més del 23,9% del total de turistes que l'han organitzat sense paquet turístic, amb un decreixement de 0,3 punts respecte a la mitjana regional. (Vegeu el gràfic I-6.22. i el quadre IA-6.5.: «Turistes amb destinació principal a les Illes Balears per país de residència i forma d'organització del viatge (2018-2019)».)

En relació amb l'estacionalitat, destaca a les Balears l'augment del segment que ha organitzat l'estada sense paquet turístic en temporada mitjana baixa, amb una millora d'1,6 punts, mentre que els qui han fet l'estada amb paquet turístic es queden en 0,3 punts de millora. Per nacionalitats, cal remarcar el decreixement de 4,2 punts per sota de la mitjana regional en temporada mitjana baixa dels espanyols amb paquet turístic. Pel que fa als estrangers sense paquet turístic, hi ha hagut un creixement diferencial en temporada mitjana baixa d'1,5 punts. (Vegeu el gràfic I-6.23. i I-6.24.)

6.3.5.2. Turistes per forma d'organitzar el viatge, per illes i estacionalitat

Mallorca

Del total d'11,9 milions de turistes, 4,9 milions (41 %) ha organitzat el viatge amb paquet turístic, 1 punt més que l'any anterior, i la resta, 7,0 milions (59 %), ha orga-

nitzat el seu viatge sense paquet turístic, 1 punt menys respecte a l'any anterior.

Per creixements respecte a la mitjana regional, a Mallorca, amb 1,6 punts per sobre, hi ha hagut més dinamisme de turistes que han vingut amb paquet turístic, mentre que els viatges sense paquet turístic decreixen 1,1 punts respecte a la mitjana regional. (Vegeu el gràfic I-6.25.)

En relació amb l'estacionalitat, a Mallorca hi ha hagut un augment del segment que ha organitzat l'estada sense paquet turístic en temporada mitjana baixa, amb una millora de 2,3 punts; en canvi, els qui l'han organitzada amb paquet turístic es mantenen (0,1 punts).

Menorca

Del total d'1,4 milions de turistes, 568.000 (40 %) han organitzat el viatge amb paquet turístic, 3 punts menys que l'any anterior, i la resta, 870.000 (60 %), ha organitzat el viatge sense paquet turístic, 3 punts més respecte a l'any anterior.

Per creixements respecte a la mitjana regional, a Menorca, amb 8,8 punts per sobre, hi ha hagut més dinamisme de la venda de viatges organitzats sense paquet turístic, mentre que les vendes de paquets turístics decreixen 9,3 punts.

En relació amb l'estacionalitat, hi ha hagut un empitjorament del pes de la temporada mitjana baixa de -0,7 punts pel que fa als qui han organitzat el viatge amb paquet turístic, mentre que pel que fa als qui l'han organitzat sense paquet turístic puja 2,2 punts.

Pitiüses

Del total de 3,1 milions de turistes, 940.000 (30 %) han organitzat el viatge amb paquet turístic, 1 punt més que l'any anterior, i la resta, 2,2 milions (70 %), ha organitzat el viatge sense paquet turístic, 1 punt menys respecte a l'any anterior.

Per creixements respecte a la mitjana regional, a les Pitiüses, amb 0,4 punts per sobre, mostra el major dinamisme de la venda de viatges organitzats sense paquets turístics; en canvi, els viatges organitzats amb paquet turístic decreixen 1,8 punts.

En relació amb l'estacionalitat, a les Pitiüses, hi ha hagut un augment del segment que ha organitzat l'estada amb paquet turístic en temporada mitjana baixa, amb una millora d'1,3 punts, mentre que els qui l'han organitzada sense paquet turístic empitjoren 0,5 punts.

8 % del total d'estades, amb 4,6 milions i un decreixement del 5,6 %. Destaca la caiguda per la majoria de comunitats autònomes, amb descensos superiors a la cinquena part. En canvi, les estades dels residents a les Illes Balears pugen un 16,9 %.

Els estrangers, amb 53,6 milions de pernoctacions i un decreixement de l'1,2 %, són el 92 % restant. Els alemanys, amb 17,7 milions, representen el 30 %, amb un decreixement del 9,6 %. Els britànics, amb 15,9 milions, representen el 27 %, amb un creixement del 4,3 %, i la resta de nacionalitats, amb 19,9 milions, aporten el 34 % restant.

Per creixement relatiu de les pernoctacions, destaquen els augments en el nombre d'irlandesos (50,4 %), dels russos (30,6 %) i de la resta d'uropeus (26,9 %). Amb taxes negatives destaquen els països africans (-37,9 %), que retallen la pujada de l'any passat; els suïssos (-16,8 %), que agreugen la caiguda de l'any passat, i els noruecs (-13,2 %). (Vegeu el quadre IA-6.6.: «Viatgers, pernoctacions i estada mitjana amb destinació principal a les Illes Balears en hotels per país de residència i illa (2018-2019)».)

Quant a l'estacionalitat, el global de les pernoctacions en temporada mitjana baixa augmenta 0,1 punts. Destaca la millora dels alemanys, amb 1,2 punts, i la resta del món, amb 0,6 punts. (Vegeu el gràfic I-6.26. i el quadre IA-6.7.: «Viatgers, pernoctacions i estada mitjana a hotels de les Illes Balears per país de residència i temporada (2018-2019)».)

6.4.

ALTRES PERSPECTIVES DE LA DEMANDA: VIATGERS I PASSATGERS

6.4.1. PERNOCTACIONS, ESTADA MITJANA I VIATGERS EN HOTELS PER PAÍS DE RESIDÈNCIA, PER ILLES I ESTACIONALITAT

6.4.1.1. Pernoctacions a les Balears per nacionalitat i estacionalitat

El total de pernoctacions als hotels ha estat de 58,2 milions, amb un decreixement de l'1,6 %. Els espanyols representen el

Pernoctacions per illes, nacionalitat i estacionalitat

Mallorca

El total de pernoctacions als hotels ha estat de 45,0 milions (el 77 % del total regional), amb un decreixement de l'1,0 %. Els espanyols representen el 6 % del total d'estades a l'illa, amb 2,8 milions i un decreixement del 2,2 %. Destaca, amb un 35,2 %, el creixement del turisme intern, el que realitzen els residents a les Illes, i, amb un -44,7 %, el decreixement dels residents a Castella i Lleó, Extremadura i Castella-la Manxa.

Els estrangers, amb 42,3 milions de pernoctacions (el 79 % del total regional), representen el 94 % restant a l'illa, amb un decreixement del 0,9 %. Respecte a aquestes pernoctacions, els alemanys, amb 16,2 milions, representen el 36 % de l'illa, amb un decreixement del -9,9 %; els britànics, amb 10,6 milions, representen el 24 % de l'illa, amb un creixement del 9,1 %, i de la resta de nacionalitats sobresurten els francesos, amb 2,4 milions (el 5 % de l'illa) i un creixement del 13,1 %.

Per creixement diferencial de les estades respecte a la mitjana regional i per grans grups de nacionalitats, destaca l'augment dels britànics, amb 4,9 punts, i per taxes negatives, els residents a Alemanya, amb -0,3 punts. (Vegeu el gràfic I-6.27.)

Quant a l'estacionalitat de les estades, l'indicador global millora 0,2 punts, i per nacionalitats, cal remarcar la millora dels residents a Alemanya, en 1,3 punts, mentre que la dels residents a Espanya

(altres comunitats autònomes) l'empitjora en -6,0 punts. (Vegeu el gràfic I-6.28. i el quadre IA-6.8: «Enquesta d'ocupació hotelera a les Illes Balears per concepte, illa i categoria (2018-2019)».)

Menorca

El total de pernoctacions als hotels ha estat de 4,1 milions (el 7 % del total regional), amb un decreixement del 4,5 %. Els espanyols representen el 21 % del total d'estades a l'illa, 848.000 pernoctacions i un decreixement del 17,0 %. D'aquestes estades, totes les regions presenten descensos, especialment les dels residents a Andalusia, Múrcia, les Canàries, Ceuta i Melilla, i la dels residents a les Illes Balears, amb un -23,7 % i un -31,0 %, respectivament.

Els estrangers, amb 3,3 milions d'estades (el 6 % del total regional), representen el 79 % restant a l'illa, amb un decreixement del 0,6 %. D'aquestes estades, els britànics, amb 1,8 milions, representen el 43 % de l'illa, amb un creixement del 10,7 %, i els alemanys, amb 433.000 pernoctacions, representen l'11 % de l'illa i tenen un creixement d'un 1,7 %. De la resta de nacionalitats, destaquen els italians i els francesos, amb 351.000 i 212.000 pernoctacions respectivament (el 9 % i el 6 % de l'illa).

Per creixement diferencial de les estades respecte a la mitjana regional i per grans grups de nacionalitats, sobresurt el decreixement dels residents estrangers a la resta del món, amb -18,3 punts, i el creixement dels alemanys, amb 11,3 punts.

Pitiüses

El total d'estades als hotels ha estat de 9,1 milions (el 16 % del total regional), amb un decreixement d'un 3,2 %. Els espanyols representen l'11 % del total d'estades a l'illa, amb un milió d'estades i un decreixement d'un 4,0 %. D'aquestes pernoctacions, destaca la caiguda dels residents a Andalusia, les Canàries, Ceuta i Melilla, amb un -17,5 %. Per contra, augmenten els castellanolleonesos, extremenyos i castellanomanxecs, amb un 21,9 %.

Els estrangers, amb 8,1 milions d'estades (el 15 % del total regional), representen el 89 % restant a l'illa, amb un decreixement del 3,1 %. D'aquestes estades, els britànics, amb 3,5 milions, representen el 39 % de l'illa, amb un decreixement del 10,5 %; els alemanys, amb 1,1 milions d'estades, representen el 12 % de l'illa, amb un decreixement del 10,3 %. De la resta de nacionalitats, sobresurten els italians, amb més d'un milió de pernoctacions (l'11 % de l'illa) i un creixement del 9,6 %.

Per creixement diferencial de les pernoctacions respecte a la mitjana regional i per grans grups de nacionalitats, destaca el decreixement dels britànics, amb -14,7 punts, i per taxes positives, els residents estrangers a la resta del món, amb 5,2 punts.

6.4.1.2. Estada mitjana a les Balears, per nacionalitat i temporada

L'estada mitjana als hotels de les Balears es manté entorn dels 5,50 dies, una dada semblant a la del 2018 (5,73 dies), amb una disminució del 4,0 %. Els espanyols fan una estada mitjana de 3,36 dies, inferior a

del 2018 (3,66 dies), amb una disminució del 8,2 %, mentre que els estrangers la fan més llarga, entorn dels 5,8 dies, escurçant-la respecte de l'any 2018, quan superava els 6 dies. Els alemanys fan una estada de 6,15 dies, amb una disminució del 5,1 %, i els britànics, de gairebé 6 dies, amb un descens del 2,9 %.

Quant al global de l'estacionalitat, es dona una forta disminució de 7,4 punts, que per nacionalitats es reparteix sobretot entre els espanyols (-21,0 punts) i els alemanys (-9,9 p. p.). Els britànics són els únics que registren una variació positiva, de 0,9 punts.

Estada mitjana per illes i nacionalitat

Mallorca

L'estada mitjana als hotels de Mallorca és de 5,67 dies (el 2018 va ser de 5,88 dies), amb una disminució del 3,6 %. Els espanyols han fet una estada mitjana de 3,23 dies (el 2018 va ser de 3,52 dies), amb una caiguda del 8,1 %. Els estrangers pernocten una mitjana de 5,97 dies (el 2018 va ser de 6,16 dies), amb una disminució del 3,1 %. Els alemanys han fet una estada de 6,12 dies, amb un descens del 5,2 %, i els britànics, de 6,19, amb un retrocés de l'1,1 %.

Per creixement diferencial, l'any 2019, respecte a la mitjana regional, s'ha produït una millora dels britànics, amb 1,7 p. p. (Vegeu el gràfic I-6.29.)

Quant a l'indicador global de l'estacionalitat de l'estada mitjana, cau 7,7 punts. En relació amb les nacionalitats, cal subratllar

que els britànics són els únics que milloren (en 0,5 punts), i cau en el cas dels residents a Espanya (altres comunitats autònomes) un 22,9.

Menorca

L'estada mitjana als hotels de Menorca es redueix i queda entorn dels 5,9 dies, per baix del valor del 2018 (6,17 dies), amb una disminució del 4,1%. Els espanyols han fet una estada mitjana de 4,1 dies (el 2018 va ser de 4,55), amb un escurçament del 10,2%. L'estada mitjana dels estrangers és més llarga. El 2019 arriba als 6,67 dies, tot i que es troba per davall de la xifra del 2018 (6,92 dies), amb un empitjorament del 3,5%. Els alemanys, amb 7,32 dies, tenen una caiguda del 9,2%, i els britànics, amb 6,85 dies, del 4,2%.

Per creixement diferencial, l'any 2019, respecte a la mitjana regional, destaca un empitjorament global d'una dècima, i quant a nacionalitats, la caiguda dels espanyols i dels alemanys, amb -2,0 i -4,1 punts, respectivament.

Pitiüses

L'estada mitjana als hotels de les Pitiüses cau un 6,0% respecte del 2018 i queda entorn dels 4,7 dies, pels gairebé 5 dies del 2018. Els espanyols han fet una estada mitjana al voltant dels 3,24 dies el 2019 (3,39 dies el 2018), amb un empitjorament del 4,5%. Paral·lelament, el nombre mitjà de pernoctacions dels estrangers cau per davall dels 5 dies (4,92 dies), a causa dels descensos dels alemanys (amb 6,15 dies cauen un 2,9%) i dels britànics (5,13 dies i una caiguda del 8,6%).

Per creixement diferencial l'any 2019 respecte a la mitjana regional, cal remarcar la caiguda global de 2,0 punts (la més important a escala regional), i quant a nacionalitats, es dona una millora dels espanyols i dels alemanys, amb 3,7 i 2,2 punts respectivament, i un empitjorament dels britànics, amb -5,7 punts.

6.4.1.3. Viatgers a les Balears i per nacionalitat

El total de viatgers als hotels arriba a 10,6 milions, amb un creixement del 2,5%. Els espanyols representen el 13% del total de viatgers a hotels, amb 1,4 milions i un creixement del 2,8%. D'aquests viatgers, destaca l'augment dels residents a les Illes Balears, amb una taxa del 15,9%. Per contra, disminueixen els residents al País Basc, Navarra, la Rioja i Aragó (un -23,5%) i els de Galícia, Astúries i Cantàbria, amb un -10,7%. Els estrangers, amb 9,2 milions, representen el 87% restant i presenten un creixement del 2,5%. D'aquests, els alemanys, amb 2,9 milions, representen el 27%, i els britànics, amb 2,7 milions, el 25%.

Per creixement interanual per sobre del 30%, sobresurt l'augment dels irlandesos (47,5%), dels russos (30,3%) i dels procedents de la resta d'Europa (31,2%). Amb taxes negatives, destaquen els finlandesos (-14,7%) i els suïssos, amb una taxa del -13,5%.

L'estacionalitat global dels viatgers millora en 0,6 punts. Per nacionalitats, destaca la millora dels alemanys en 2,1 punts, mentre que els espanyols en cedeixen 1,8 punts.

Viatgers per illes i nacionalitat

Mallorca

El total de viatgers als hotels de Mallorca ha estat de 7,9 milions, amb un creixement del 2,7%. Els espanyols representen l'11% del total de viatgers a hotels de l'illa, amb 864.000 i un creixement del 6,4%. D'aquests viatgers, destaca l'augment dels residents a les Illes Balears, amb un 24%. Els estrangers, amb 7,1 milions, representen el 89% restant i presenten un creixement del 2,3%. D'aquests, els alemanys, amb 2,6 milions, representen el 33%, i els britànics, amb 1,7 milions, el 22%.

Per creixement interanual per sobre del 40%, sobresurt l'augment dels viatgers procedents d'Irlanda (41,9%), de Rússia (35,9%), dels EUA (33,1%) i de la resta d'Europa (50,9%). Amb taxes negatives, destaquen els finlandesos (-18,4%), els suïssos (-15,5%) i els danesos (-10,7%).

Per creixement diferencial respecte a la mitjana regional i per grans grups de nacionalitats, destaca el creixement dels espanyols i dels britànics, amb 3,7 i 3,0 punts respectivament, mentre que els alemanys i la resta del món cauen dues dècimes cada un. (Vegeu el gràfic I-6.30.)

En relació amb la millora dels viatgers per temporada mitjana baixa, cal destacar els alemanys, amb 2,3 punts més. A l'altre extrem hi ha els espanyols, amb -2,7 punts.

Menorca

El total de viatgers als hotels de Menorca ha estat de 697.000, amb un decreixe-

ment del 0,4%. Els espanyols representen el 30% del total de viatgers a hotels de l'illa, amb 208.000 i un decreixement del 7,5%. Els estrangers, amb 490.000, representen el 70% restant i presenten un creixement d'un 3,0%. D'aquests viatgers, els britànics, amb 256.000, representen el 37% i aquest nombre creix un 15,5%; els alemanys, amb 59.000, representen el 8% i creix l'11,9%, i els italians, amb 53.000, representen també el 8% i decreix un 19,1%.

Per creixement interanual, cal remarcar l'augment dels luxemburguesos (165,8%), tot i que gairebé superen els 300 viatgers. En segon lloc destaca la taxa relativa de la resta del món (56,6%) i dels russos (36%). Amb taxes negatives, destaquen els grecs, noruecs i danesos amb caigudes de més del 70%. Per creixement diferencial respecte a la mitjana regional i per grans grups de nacionalitats, destaca l'augment dels alemanys, amb 16,7 punts, i la caiguda de la resta del món, amb -18,6 punts.

Pitiüses

El total de viatgers als hotels de les Pitiüses ha estat d'1,9 milions, amb un creixement d'un 3,0%. Els espanyols representen el 16% del total de viatgers a hotels de l'illa, amb 309.000 i un creixement del 0,5%. D'aquests, destaca el creixement dels castellans i extremenys, amb un 47,5%, mentre que a l'altre extrem hi ha el decreixement dels residents al País Basc, Navarra, la Rioja i Aragó, amb un -25,2%. Els estrangers, amb 1,6 milions, representen el 84% restant i presenten un creixement del 3,5%. D'aquests viatgers, els britànics, amb 686.000, repre-

senten el 35% i aquest nombre decreix un 2,0%; els italians, amb 217.000, representen l'11% i creix un 8,6%, i els alemanys, amb 176.000, representen el 9% i decreix un 6,6%.

Per creixement interanual, és remarcable l'augment dels grecs i luxemburguesos, amb un 105,6% i un 91,4%, respectivament. Amb taxes negatives, destaquen els txecs, noruecs i la resta d'Europa, amb -19,2%, -18,7% i -10,5%, respectivament.

Per creixement diferencial respecte a la mitjana regional i per grans grups de nacionalitats, destaca la disminució dels britànics (-9,3 punts), tot i que espanyols i alemanys també presenten signes negatius (-2,2 i -1,8 punts respectivament). La resta del món presenta un creixement diferencial positiu respecte a la mitjana regional de 6,3 punts.

6.4.2. Pernoctacions, estada mitjana i viatgers en apartaments turístics per illes

El 2019 els apartaments turístics sumen 8,8 milions de pernoctacions, el 5% del total de les Illes Balears en establiments reglats. Respecte del 2018, aquesta xifra representa una caiguda del 7,4%. L'estada mitjana que es dona en aquest tipus d'allotjament és més llarga que la dels hotels, ja que arriba als 6 dies, malgrat cau un 6,9% en termes interanuals. El total de viatgers, 1,5 milions, cau un 0,6% respecte de l'any 2018. (Vegeu el quadre I-6.6.)

A Mallorca aquest tipus d'allotjament reglat té un pes inferior a la mitjana (un 3%) i

registra 4,9 milions de pernoctacions. En comparació amb l'any anterior, el nombre de nits cau un 12,2%. L'estada mitjana en aquesta illa és de 6,9 nits, la més alta dels establiments reglats, i presenta un escurçament de l'1,9% respecte del 2018. Quant al nombre de viatgers, supera els 709.000, amb un descens del 10,5%. (Vegeu els gràfics I-6.11., I-6.12. i I-6.13.)

A Menorca els apartaments turístics tenen més importància que a la resta de l'arxipèlag. Gairebé una cinquena part dels viatgers que opten per un apartament turístic de les Balears, escullen l'illa de Menorca. El nombre de pernoctacions, 1,6 milions, i el de viatgers, 274.000, tenen un pes respecte de l'illa d'un 11% i un 12%, respectivament. El nombre de viatgers s'ha incrementat un 13,9%, però les pernoctacions cauen un 4,0%, la qual cosa redueix l'estada mitjana un 15,7% fins a situar-la en els 5,7 dies el 2019.

Els apartaments turístics registren a les Pitiuses 2,4 milions de pernoctacions, el 8% sobre el total de l'illa, però més d'una quarta part de les nits en apartaments de totes les Balears. Els viatgers, 485.000, tenen un pes similar i en ambdós casos se superen els nivells del 2018 (amb un 1,3% i 9,3% respectivament). L'estada mitjana, que no arriba als 5 dies, retrocedeix un 7,3%.

6.4.3. Pernoctacions, estada mitjana i viatgers en allotjaments de turisme rural per illes

Els establiments de turisme rural a les Illes Balears tenen un pes inferior al punt percentual respecte de la resta d'establiments

reglats. No obstant això, més de 300.000 viatgers optaren per gaudir 1,3 milions de pernoctacions en allotjaments de turisme rural de les Illes Balears. Respecte de l'any anterior, aquestes xifres suposen una caiguda en el nombre de viatgers (-1,3 %) i un increment en les pernoctacions (2,4 %). L'estada mitjana, que fou de 3,8 dies, s'allarga el 3,8 % en termes interanuals i és l'estada mitjana més curta entre els establiments reglats.

Mallorca gairebé arriba als 264.000 viatgers, i supera el milió de pernoctacions en allotjaments de turisme rural. El nombre de nits facturades augmenta un 0,8 %, però el nombre de viatgers es redueix un 5,2 %. Això es dona gràcies a l'allargament de l'estada mitjana (6,4 %), que queda una mica per davall dels 4 dies. A Menorca destaca l'augment que s'ha donat en el nombre de viatgers (28,9 %) i de pernoctacions (19,1 %) en turisme rural. En canvi, l'estada mitjana cau un 7,6 % i arriba als 3 dies. A les Pitiüses el turisme rural té menys presència que a la resta del territori balear.

6.4.4. PASSATGERS EN CREUERS I COMPANYYES AÈRIES DE BAIX COST

6.4.4.1. Passatgers en creuers

El total de passatgers en creuers ha estat d'1,7 milions, amb un creixement del 6,7 %. La distribució ha estat del 74 % al port de Palma, amb un creixement del 3,6 %; del 24 % al port d'Eivissa, amb un creixement del 44,9 %, i del 3 % al port de Maó, amb un decreixement del 56,9 %. Al port d'Alcúdia només hi ha hagut 668 passatgers. En temporada mitjana baixa,

destaca l'augment del port d'Eivissa, amb un 8,8 %, mentre que la resta de ports presenten descensos interanuals. (Vegeu el quadre I-6.7.)

6.4.4.2. Passatgers en companyies aèries de baix cost

Les Balears, amb 9,7 milions de passatgers en companyies de baix cost i un creixement del 19,3 % (el màxim per comunitat autònoma), representa el 18,1 % del total de l'Estat i és la segona comunitat autònoma en volum de trànsit, només superada per Catalunya, amb 14 milions. (Vegeu el quadre I-6.8.)

6.5.

DESPESA TURÍSTICA TOTAL

6.5.1. PER ILLES I TEMPORADA

La despesa total ha superat els 16.500 milions d'euros: el 72,8 % a Mallorca, el 18,8 % a les Pitiüses i el 8,3 % a Menorca. La despesa per persona ha superat el miler d'euros (1.003 euros). A Mallorca ha estat de 1.013 euros; a Menorca, de 955 euros, i a les Pitiüses, de 990 euros. La despesa per persona i dia ha estat de 151 euros. A les Pitiüses, ha estat de 164 euros; a Mallorca, de 150 euros, i a Menorca, de 134 euros. (Vegeu el quadre I-6.9.)

La temporada mitjana baixa només representa el 14,2 % del total de la despesa. Per illes, només Mallorca supera aquest percentatge, amb gairebé un 17 %, ja que a les Pitiüses és del 7,5 %, i a Menorca, del 5,1 %.

QUADRE 1-6.6. VIATGERS, PERNOCTACIONS I ESTADA MITJANA A LES BALEARS PER ILLES I TIPUS D'ALLOTJAMENTS (2018-2019)

2018

	Viatgers			Pernoctacions			Estada mitjana
	Total	% per illa	% sobre el total de les IB	Total	% per illa	% sobre el total de les IB	
Illes Balears	32.310.599	100%	100%	186.405.018	100%	100%	5,77
Total hotels	10.322.809	32%	100%	59.173.694	32%	100%	5,7
Total estrelles d'or	9.806.692	30%	100%	57.037.492	31%	100%	5,8
Cinc estrelles d'or	667.668	2%	100%	2.973.142	2%	100%	4,5
Quatre estrelles d'or	4.379.814	14%	100%	25.950.260	14%	100%	5,9
Tres estrelles d'or	4.101.754	13%	100%	24.967.836	13%	100%	6,1
Dues i una estrelles d'or	657.456	2%	100%	3.146.255	2%	100%	4,8
Total estrelles de plata	516.117	2%	100%	2.136.202	1%	100%	4,1
Apartaments turístics	1.477.404	5%	100%	9.546.671	5%	100%	6,5
Allotjaments de turisme rural	333.897	1%	100%	1.221.696	1%	100%	3,7
Acampaments turístics	46.988	0%	100%	251.770	0%	100%	5,4
Mallorca	24.019.255	100%	74%	142.060.411	100%	76%	5,9
Total hotels	7.731.957	32%	75%	45.494.903	32%	77%	5,9
Total estrelles d'or	7.484.272	31%	76%	44.498.773	31%	78%	5,9
Cinc estrelles d'or	421.749	2%	63%	1.883.358	1%	63%	4,5
Quatre estrelles d'or	3.589.390	15%	82%	21.574.335	15%	83%	6,0
Tres estrelles d'or	3.138.610	13%	77%	19.341.451	14%	77%	6,2
Dues i una estrelles d'or	334.522	1%	51%	1.699.629	1%	54%	5,1
Total estrelles de plata	247.685	1%	48%	996.130	1%	47%	4,0
Apartaments turístics	792.546	3%	54%	5.544.444	4%	58%	7,0
Allotjaments de turisme rural	278.524	1%	83%	1.027.388	1%	84%	3,7

continua

2018

	Viatgers		Pernotacions		Estada mitjana
	Total	% per illa	Total	% per illa	
Menorca	2.354.071	100%	14.587.681	100%	6,2
Total hotels	700.102	30%	4.310.492	30%	6,2
Total estrelles d'or	678.065	29%	4.218.898	29%	6,2
Cinc estrelles d'or	30.607	1%	239.026	2%	7,8
Quatre estrelles d'or	326.360	14%	2.115.055	14%	6,5
Tres estrelles d'or	289.922	12%	1.702.322	12%	5,9
Dues i una estrelles d'or	31.177	1%	162.495	1%	5,2
Total estrelles de plata	22.037	1%	91.594	1%	4,2
Apartaments turístics	240.858	10%	1.633.992	11%	6,8
Allotjaments de turisme rural	34.943	1%	113.807	1%	3,3
Eivissa-Formentera	5.890.285	100%	29.505.152	100%	5,0
Total hotels	1.890.750	32%	9.368.298	32%	5,0
Total estrelles d'or	1.644.355	28%	8.319.821	28%	5,1
Cinc estrelles d'or	215.312	4%	850.758	3%	4,0
Quatre estrelles d'or	464.065	8%	2.260.870	8%	4,9
Tres estrelles d'or	673.222	11%	3.924.062	13%	5,8
Dues i una estrelles d'or	291.756	5%	1.284.131	4%	4,4
Total estrelles de plata	246.395	4%	1.048.477	4%	4,3
Apartaments turístics	444.001	8%	2.368.234	8%	5,3
Allotjaments de turisme rural	20.429	0%	80.501	0%	3,9

continua

	2019										% de variació 2019-2018			
	Viatgers					Pernotacions					Estada mitjana	Viatgers	Pernotacions	Estada mitjana
	Total	% per illa	% sobre el total de les IB	Total	% per illa	% sobre el total de les IB	Total	% per illa	% sobre el total de les IB					
Illes Balears	33.038.386	100%	100%	183.002.674	100%	100%	5,5	2,3	-1,8	-4,0				
Total hotels	10.585.479	32%	100%	58.234.568	32%	100%	5,5	2,5	-1,6	-4,0				
Total estrelles d'or	10.028.240	30%	100%	56.200.910	31%	100%	5,6	2,3	-1,5	-3,6				
Cinc estrelles d'or	701.549	2%	100%	3.015.017	2%	100%	4,3	5,1	1,4	-3,5				
Quatre estrelles d'or	4.754.008	14%	100%	27.252.908	15%	100%	5,7	8,5	5,0	-3,2				
Tres estrelles d'or	3.864.744	12%	100%	22.830.799	12%	100%	5,9	-5,8	-8,6	-3,0				
Dues i una estrelles d'or	707.938	2%	100%	3.102.185	2%	100%	4,4	7,7	-1,4	-8,4				
Total estrelles de plata	557.240	2%	100%	2.033.658	1%	100%	3,6	8,0	-4,8	-11,8				
Apartaments turístics	1.469.007	4%	100%	8.836.850	5%	100%	6,0	-0,6	-7,4	-6,9				
Allotjaments de turisme rural	329.405	1%	100%	1.250.687	1%	100%	3,8	-1,3	2,4	3,8				
Acampaments turístics	40.776	0%	100%	245.092	0%	100%	6,0	-13,2	-2,7	12,2				
Mallorca	24.528.893	100%	74%	140.130.243	100%	77%	5,7	2,1	-1,4	-3,4				
Total hotels	7.940.715	32%	75%	45.051.406	32%	77%	5,7	2,7	-1,0	-3,6				
Total estrelles d'or	7.674.084	31%	77%	44.122.803	31%	79%	5,7	2,5	-0,8	-3,3				
Cinc estrelles d'or	443.436	2%	63%	1.973.915	1%	65%	4,5	5,1	4,8	-0,3				
Quatre estrelles d'or	3.852.318	16%	81%	22.319.867	16%	82%	5,8	7,3	3,5	-3,6				
Tres estrelles d'or	2.977.022	12%	77%	18.043.245	13%	79%	6,1	-5,1	-6,7	-1,6				
Dues i una estrelles d'or	401.309	2%	57%	1.785.776	1%	58%	4,4	20,0	5,1	-12,4				
Total estrelles de plata	266.631	1%	48%	928.603	1%	46%	3,5	7,6	-6,8	-13,4				
Apartaments turístics	709.405	3%	48%	4.868.566	3%	55%	6,9	-10,5	-12,2	-1,9				
Allotjaments de turisme rural	263.973	1%	80%	1.036.062	1%	83%	3,9	-5,2	0,8	6,4				

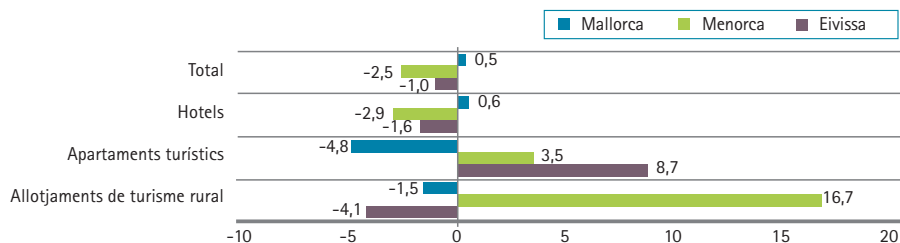
continua

	2019										% de variació 2019-2018			
	Viatgers					Pernoctacions					Estada mitjana	Viatgers	Pernoctacions	Estada mitjana
	Total	% per illa	% sobre el total de les IB	Total	% per illa	% sobre el total de les IB	Total	% per illa	% sobre el total de les IB					
Menorca	2.380.269	100%	7%	13.958.863	100%	8%	5,9	1,1	-4,3	-5,4				
Total hotels	697.392	29%	7%	4.117.255	29%	7%	5,9	-0,4	-4,5	-4,1				
Total estrelles d'or	666.121	28%	7%	4.019.455	29%	7%	6,0	-1,8	-4,7	-3,0				
Cinc estrelles d'or	30.179	1%	4%	236.948	2%	8%	7,9	-1,4	-0,9	0,5				
Quatre estrelles d'or	368.617	15%	8%	2.302.828	16%	8%	6,2	12,9	8,9	-3,6				
Tres estrelles d'or	236.607	10%	6%	1.332.497	10%	6%	5,6	-18,4	-21,7	-4,1				
Dues i una estrelles d'or	30.716	1%	4%	147.181	1%	5%	4,8	-1,5	-9,4	-8,1				
Total estrelles de plata	31.271	1%	6%	97.800	1%	5%	3,1	41,9	6,8	-24,8				
Apartaments turístics	274.313	12%	19%	1.569.364	11%	18%	5,7	13,9	-4,0	-15,7				
Allotjaments de turisme rural	45.053	2%	14%	135.535	1%	11%	3,0	28,9	19,1	-7,6				
Eivissa-Formentera	6.088.446	100%	18%	28.668.475	100%	16%	4,7	3,4	-2,8	-6,0				
Total hotels	1.947.372	32%	18%	9.065.907	32%	16%	4,7	3,0	-3,2	-6,0				
Total estrelles d'or	1.688.035	28%	17%	8.058.652	28%	14%	4,8	2,7	-3,1	-5,6				
Cinc estrelles d'or	227.934	4%	32%	804.154	3%	27%	3,5	5,9	-5,5	-10,7				
Quatre estrelles d'or	533.073	9%	11%	2.630.213	9%	10%	4,9	14,9	16,3	1,3				
Tres estrelles d'or	651.115	11%	17%	3.455.057	12%	15%	5,3	-3,3	-12,0	-9,0				
Dues i una estrelles d'or	275.913	5%	39%	1.169.228	4%	38%	4,2	-5,4	-8,9	-3,7				
Total estrelles de plata	259.337	4%	47%	1.007.254	4%	50%	3,9	5,3	-3,9	-8,7				
Apartaments turístics	485.288	8%	33%	2.398.920	8%	27%	4,9	9,3	1,3	-7,3				
Allotjaments de turisme rural	20.379	0%	6%	79.090	0%	6%	3,9	-0,2	-1,8	-1,5				

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Ibestat
(*) Dades d'acampaments turístics no desagregades per illes.

Gràfic I-6.11.

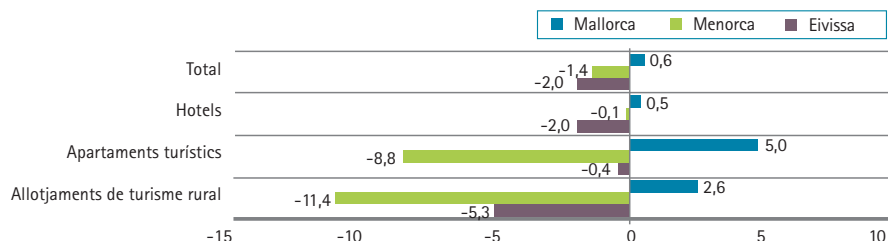
Diferències en punts percentuals de les taxes de creixement insulars de les pernoctacions respecte a les Illes Balears (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Íbestat

Gràfic I-6.12.

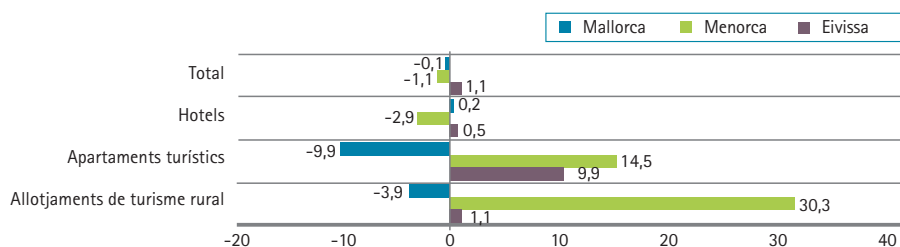
Diferències en punts percentuals de les taxes de creixement insulars de l'estada mitjana respecte a les Illes Balears (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Íbestat

Gràfic I-6.13.

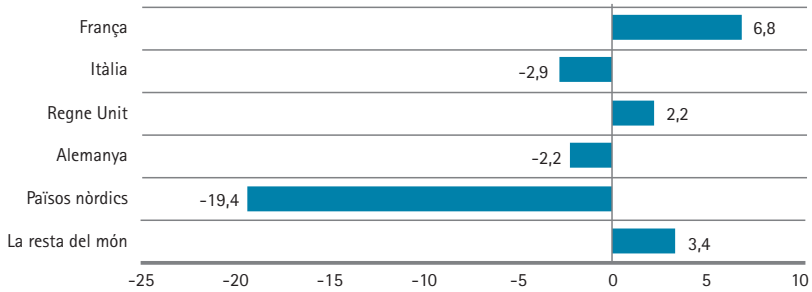
Diferències en punts percentuals de les taxes de creixement insulars dels viatgers respecte a les Illes Balears (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Íbestat

Gràfic I-6.14.

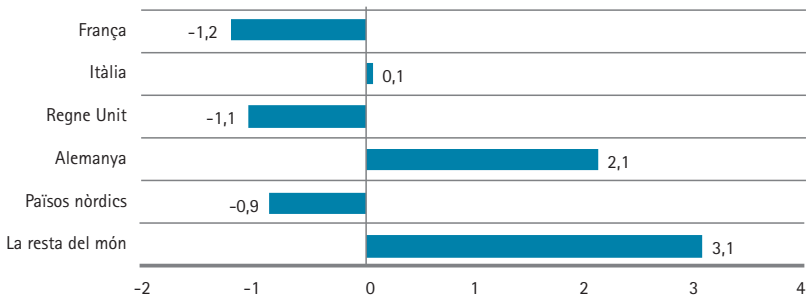
Diferències en punts percentuals de les taxes de creixement dels turistes estrangers respecte al total de les Illes Balears per país de residència (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Frontur de l'Ibestat

Gràfic I-6.15.

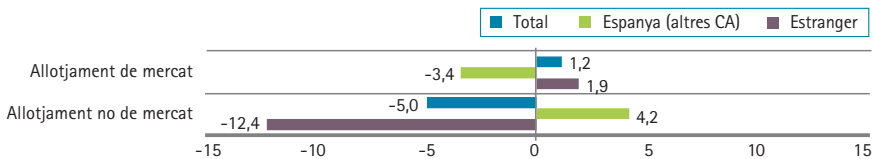
Diferències en punts percentuals de l'increment del pes dels turistes estrangers de la temporada mitjana baixa sobre el total per país de residència (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Frontur de l'Ibestat

Gràfic I-6.16.

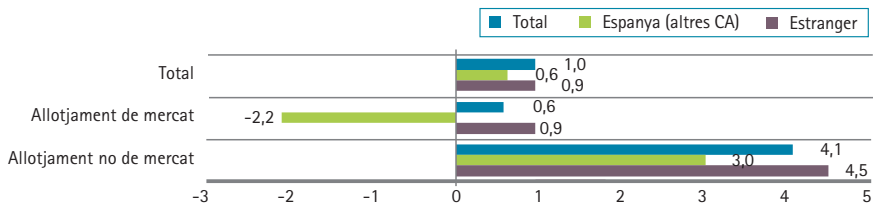
Diferències en punts percentuals de les taxes de creixement dels turistes respecte a les Illes Balears per país de residència i tipus d'allotjament (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Frontur de l'Ibestat

Gràfic I-6.17.

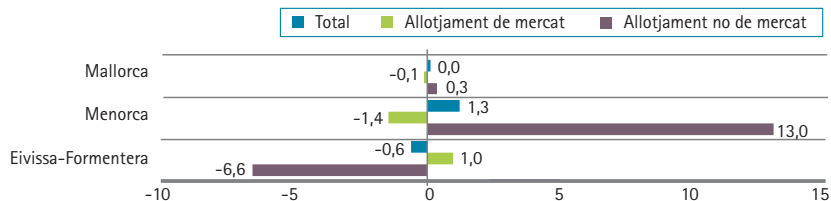
Diferències en punts percentuals de l'increment del pes dels turistes de la temporada mitjana baixa sobre el total per país de residència i tipus d'allotjament (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de FronTUR de l'Ibestat

Gràfic I-6.18.

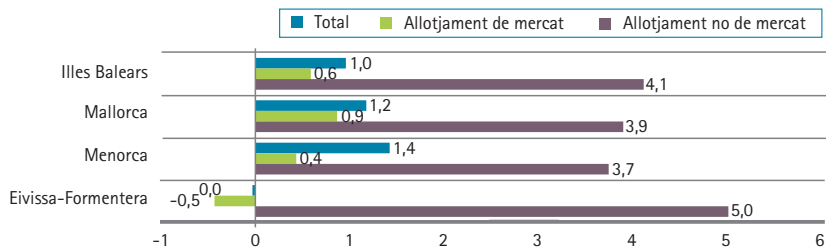
Diferències en punts percentuals de les taxes de creixement insulars dels turistes respecte a les Illes Balears per tipus d'allotjament (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de FronTUR de l'Ibestat

Gràfic I-6.19.

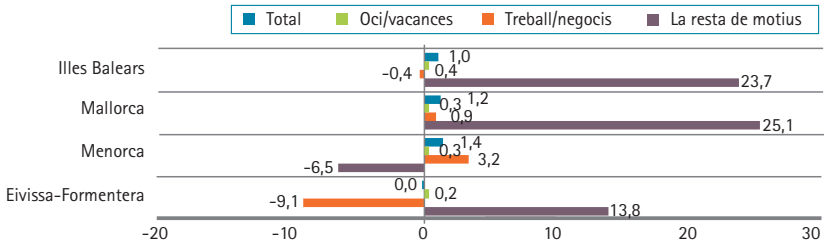
Diferències en punts percentuals de l'increment del pes dels turistes de la temporada mitjana baixa sobre el total per illes i tipus d'allotjament (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de FronTUR de l'Ibestat

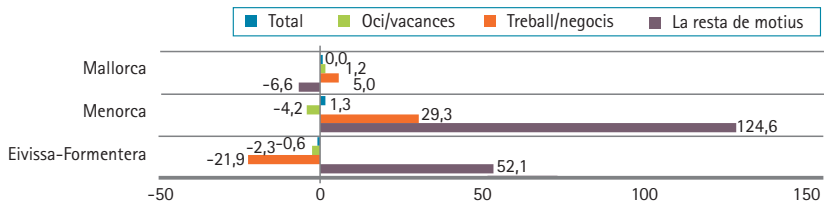
Gràfic I-6.20.

Diferències en punts percentuals de l'increment del pes dels turistes de la temporada mitjana baixa sobre el total per illa i motiu principal del viatge (2018-2019)

Gràfic I-6.21.

Diferències en punts percentuals de les taxes de creixement insulars dels turistes respecte a Illes Balears per motiu principal del viatge (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Frontur de l'Ibestat

Gràfic I-6.22.

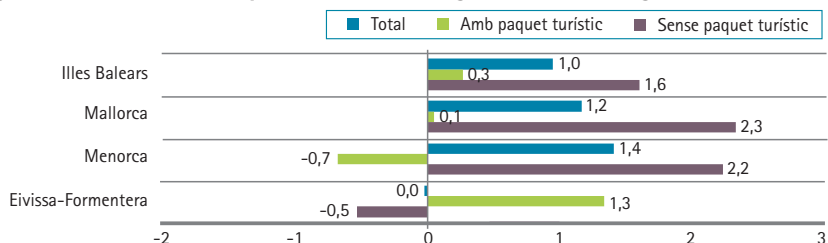
Diferències en punts percentuals de les taxes de creixement dels turistes respecte a les Illes Balears per país de residència i forma d'organització del viatge (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Frontur de l'Ibestat

Gràfic I-6.23.

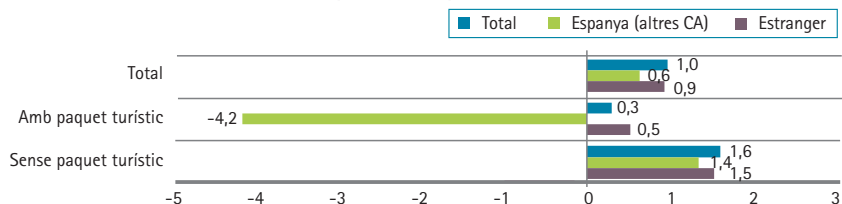
Diferències en punts percentuals de l'increment del pes dels turistes de la temporada mitjana baixa sobre el total per illes i forma d'organització del viatge (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Frontur de l'Ibestat

Gràfic I-6.24.

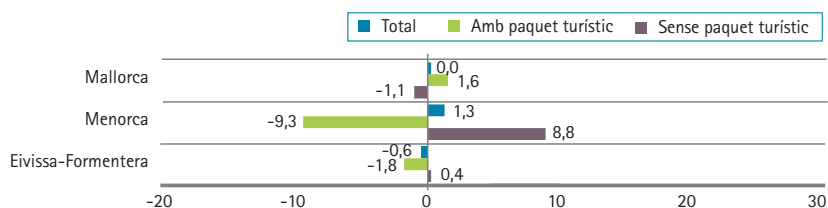
Diferències en punts percentuals de l'increment del pes dels turistes de la temporada mitjana baixa sobre el total per país de residència i forma d'organització del viatge (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Frontur de l'Ibestat

Gràfic I-6.25.

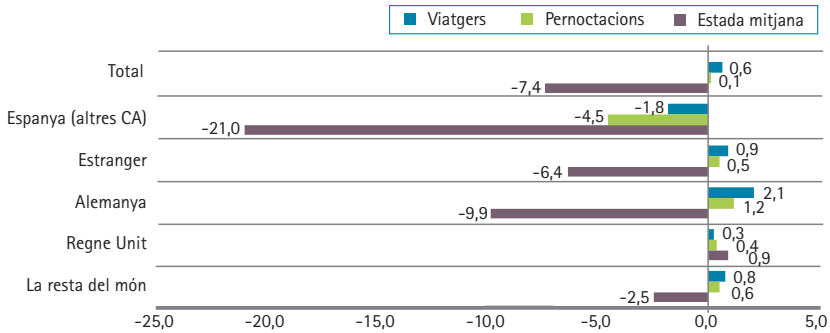
Diferències en punts percentuals de les taxes de creixement insulars dels turistes respecte a les Illes Balears per forma d'organització del viatge (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Frontur de l'Ibestat

Gràfic I-6.26.

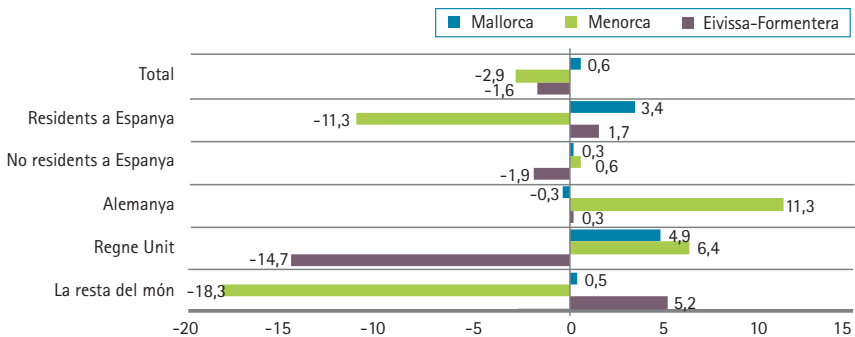
Diferències en punts percentuals de l'increment a les Illes Balears del pes dels viatgers i pernотacions, i creixement de l'estada mitjana de la temporada mitjana baixa per país de residència (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Íbstat

Gràfic I-6.27.

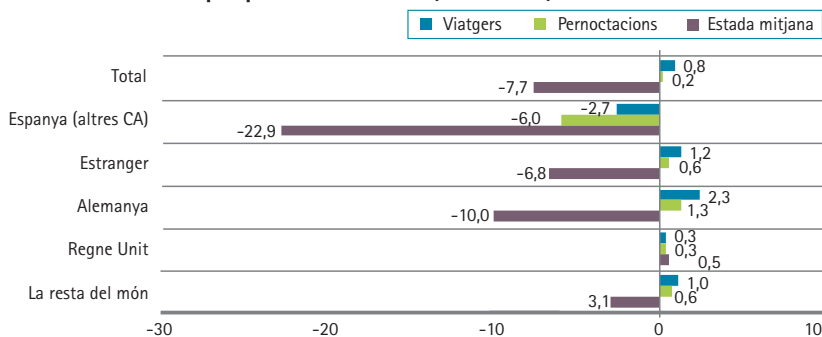
Diferències en punts percentuals de les taxes de creixement insulars de les pernотacions en hotels respecte a les Illes Balears per país de residència (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Íbstat

Gràfic I-6.28.

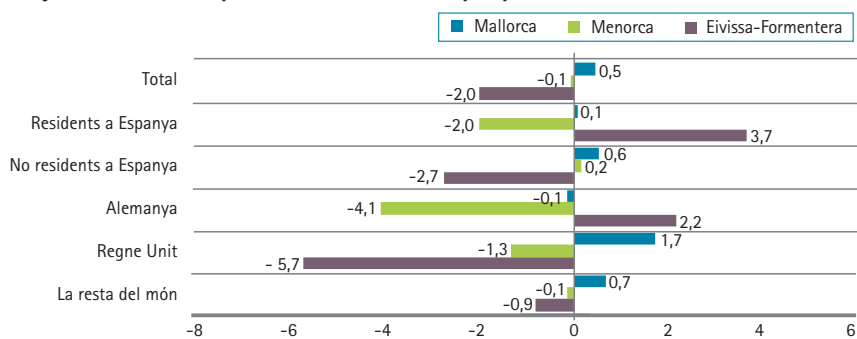
Diferències en punts percentuals de l'increment en hotels de Mallorca del pes dels viatgers i pernотacions, i creixement de l'estada mitjana de la temporada mitjana baixa per país de residència (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Ibestat

Gràfic I-6.29.

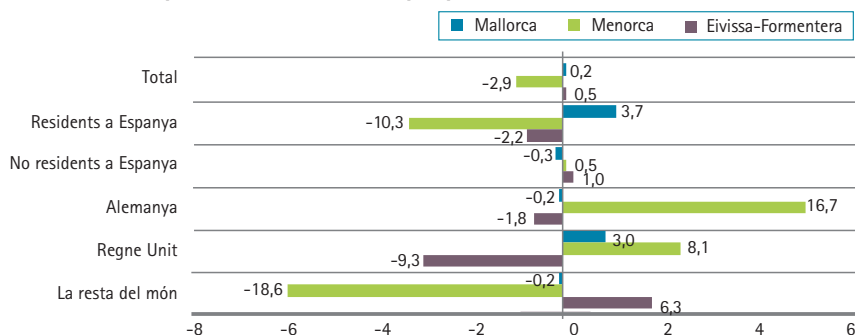
Diferències en punts percentuals de les taxes de creixement insular de la estada mitjana en hotels respecte a les Illes Balears per país de residència (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Ibestat

Gràfic I-6.30.

Diferències en punts percentuals de les taxes de creixement insulars dels viatgers en hotels respecte a les Illes Balears per país de residència (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Íbstat

QUADRE I-6.7. TRÀNSIT MARÍTIM DE PASSATGERS DE CREUERS EN TRÀNSIT A LES ILLES BALEARS PER PORT (2018-2019)2019)

2018

	Total	% sobre el total	Temporada mitjana alta	% temp. mitjana alta	Temporada mitjana baixa	% temp. mitjana baixa
Total	1.569.677	100%	1.288.060	100%	281.617	100%
Palma	1.193.354	76%	946.859	74%	246.495	88%
Alcúdia	2.137	0%	2.137	0%	0	0%
Maó	100.910	6%	85.758	7%	15.152	5%
Eivissa	272.690	17%	252.720	20%	19.970	7%
La Savina	586	0%	586	0%	0	0%

2019

% de variació 2019-2018

	Total	% sobre el total	Temporada mitjana alta	% temp. mitjana alta	Temporada mitjana baixa	% temp. mitjana baixa	% temp. mitjana baixa	% temp. mitjana baixa	% temp. mitjana baixa
Total	1.675.616	100%	1.439.042	100%	236.574	100%	6,7	11,7	-16,0
Palma	1.236.201	74%	1.026.825	71%	209.376	89%	3,6	8,4	-15,1
Alcúdia	668	0%	668	0%	0	0%	-68,7	-68,7	..
Maó	43.512	3%	38.045	3%	5.467	2%	-56,9	-55,6	-63,9
Eivissa	395.235	24%	373.504	26%	21.731	9%	44,9	47,8	8,8
La Savina	0	0%	0	0%	0	0%	-100,0	-100,0	..

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Autoritat Portuària de les Illes Balears de l'Íbstat

QUADRE I-6.8. ENTRADA DE PASSATGERS AMB COMPANIES AÈRIES TRADICIONALS I DE BAIX COST PER COMUNITAT AUTÒNOMA DE DESTINACIÓ (2018-2019)											
	Total companyes aèries			Companyes aèries tradicionals			Companyes aèries de baix cost			% de variació	
	2018	2019	% de variació	2018	2019	% de variació	2018	2019	% de variació		
Total	91.255.881	94.478.446	3,5	42.216.376	40.913.509	-3,1	49.039.505	53.564.937	9,2		
Madrid	20.992.060	22.544.434	7,4	15.441.122	16.906.221	9,5	5.550.938	5.638.213	1,6		
Catalunya	19.836.839	20.769.861	4,7	6.670.386	6.788.254	1,8	13.166.453	13.981.607	6,2		
Canàries	13.953.141	13.258.093	-5,0	7.825.893	6.657.669	-14,9	6.127.248	6.600.424	7,7		
Illes Balears	14.271.800	14.369.595	0,7	6.128.493	4.654.912	-24,0	8.143.307	9.714.683	19,3		
Andalusia	10.351.569	11.017.235	6,4	3.157.701	2.937.917	-7,0	7.193.868	8.079.318	12,3		
C. Valenciana	9.046.772	9.795.063	8,3	2.017.538	2.024.938	0,4	7.029.234	7.770.125	10,5		
La resta de CA	2.803.700	2.724.165	-2,8	975.243	943.598	-3,2	1.828.457	1.780.567	-2,6		

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut de Turisme d'Espanya

QUADRE I-6.9. DESPESA DELS TURISTES AMB DESTINACIÓ PRINCIPAL A LES BALEARS PER ILLES (2018-2019)

	2018				2019				% de variació 2019-2018			
	Total	Temporada mitjana alta	Temporada mitjana baixa	Total	Temporada mitjana alta	Temporada mitjana baixa	Total	Temporada mitjana alta	Temporada mitjana baixa	Total	Temporada mitjana alta	Temporada mitjana baixa
Illes Balears												
Total (milions d'euros)	16.286	14.045	2.241	16.511	14.164	2.347	1,4	0,9	4,7			
Per persona (euros)	983	1.021	800	1.003	1.048	798	2,0	2,7	-0,2			
Per persona i dia (euros)	146	150	126	151	155	130	3,2	3,3	3,2			
Mallorca												
Total (milions d'euros)	11.766	9.825	1.941	12.026	9.983	2.043	2,2	1,6	5,2			
Per persona (euros)	985	1.020	839	1.013	1.058	838	2,9	3,8	-0,1			
Per persona i dia (euros)	145	149	129	150	153	135	3,3	3,0	4,8			
Menorca												
Total (milions d'euros)	1.388	1.325	63	1.375	1.305	70	-1,0	-1,5	10,3			
Per persona (euros)	971	1.010	538	955	1.004	504	-1,6	-0,6	-6,3			
Per persona i dia (euros)	129	132	89	134	138	89	3,4	4,0	-0,1			
Eivissa-Formentera												
Total (milions d'euros)	3.131	2.895	236	3.110	2.876	234	-0,7	-0,6	-1,0			
Per persona (euros)	984	1.029	641	990	1.036	644	0,6	0,6	0,5			
Per persona i dia (euros)	159	164	117	164	170	109	2,7	3,9	-6,9			

Font: Elaboració pròpia a partir de dades d'Egatur de l'ibestat

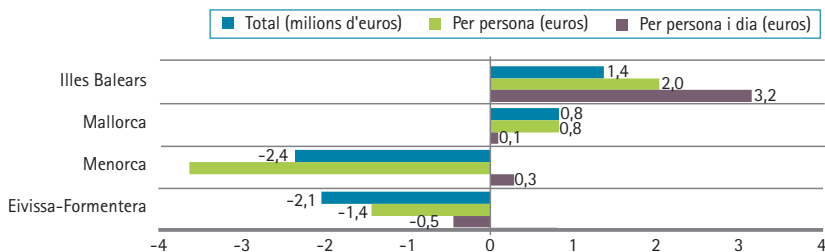
Pel que fa a les taxes de creixement, la despesa total ha augmentat un 1,4 %; la despesa per persona, un 2,0 %, i la despesa per persona i dia, un 3,2 %. Per illes, Mallorca creix per sobre de la mitjana regional en les tres magnituds: quant a despesa total (0,8 punts) i despesa per persona i dia (0,8 punts) i la despesa per persona (0,1 punts). Menorca creix per sobre respecte a la despesa diària (0,3 punts), però la despesa total (-2,4 punts) i la despesa per persona (-3,6 punts) romanen en negatiu. Les Pitiüses decreixen quant a tots els conceptes; destaca el decreixement de la despesa

total (-2,1 punts) i la despesa per persona. (Vegeu el gràfic I-6.31.)

Durant la temporada mitjana baixa, hi ha hagut un bon comportament a Mallorca de la despesa total (0,5 punts) i per persona i dia (1,3 punts), però ha caigut la despesa per persona (-2,4 punts). Menorca només millora en despesa total (0,5 punts). Les Pitiüses mantenen el pes de la temporada mitjana baixa en despesa total i en despesa per persona, però empitjoren significativament en despesa per persona i dia (-6,9 punts). (Vegeu el gràfic I-6.32.)

Gràfic I-6.31.

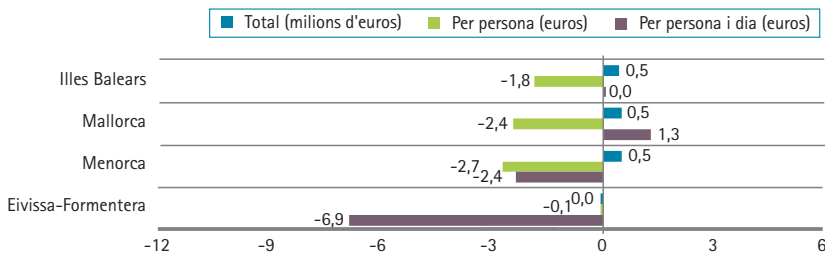
Diferències en punts percentuals de les taxes de creixement insulars de la despesa turística respecte a les Illes Balears (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades d'Egatur de l'Ibstat

Gràfic I-6.32.

Diferències en punts percentuals de l'increment del pes de la despesa turística de la temporada mitjana baixa sobre el total per illes (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades d'Egatur de l'Ibstat

6.5.2. PER PAÍS DE RESIDÈNCIA I PER ILLES

6.5.2.1. Illes Balears

La despesa dels estrangers, amb 14.877 milions d'euros, representa el 90,1% del total, i la dels espanyols, amb 1.634 milions, el 9,9% restant. Per nacionalitats, destaquen els alemanys, amb 4.599 milions, i els britànics, amb 3.856 milions. La despesa per persona dels espanyols és de 589 euros, i la dels estrangers, de 1.087 euros. Destaca per sobre la despesa dels turistes procedents de la resta del món, amb 1.403 euros, i la dels nòrdics, amb 1.218 euros. La despesa per persona i dia dels espanyols és de 93 euros, i la dels estrangers, de 162 euros. Destaquen per sobre els 211 euros dels turistes procedents de la resta del món. (Vegeu el quadre IA-6.9.: «Despesa dels turistes amb destinació principal a les Illes Balears per país de residència (2018-2019)».)

En termes de creixement diferencial regional, el comportament de la despesa global dels espanyols ha estat millor (5,5 punts), així com la despesa per persona (2,4 punts), però s'ha comportat pitjor en termes de despesa per persona i dia (-0,5 punts). En el cas dels estrangers, hi ha hagut un millor comportament diferencial en termes de despesa per persona i dia (0,5 punts) i s'ha mantingut la despesa per persona. Per nacionalitats dels estrangers, destaca el creixement dels francesos (9,4 punts) i dels suïssos en despesa per persona (7,0 punts). En despesa per persona i dia, també destaquen els italians (2,9 punts). En termes negatius, cal remarcar la caiguda dels nòrdics en despesa total (-20,6 punts) i

la dels suïssos (-12,4 punts). (Vegeu els gràfics I-6.33. i I-6.34.)

6.5.2.2. Mallorca

La despesa dels estrangers, amb 11.121 milions, representa el 92,5% del total, i la dels espanyols, amb 905 milions, el 7,5%. La despesa per persona dels espanyols és de 567 euros, i la dels estrangers, de 1.082 euros. La despesa per persona i dia dels espanyols és de 92 euros, i la dels estrangers, de 158 euros. En la data d'extracció de la informació del web de l'Ibestat no estava disponible la desagregació per nacionalitats de la despesa per illes. (Vegeu el quadre IA-6.10.: «Despesa dels turistes amb destinació principal a les Balears per illes i país de residència (2018-2019)».)

6.5.2.3. Menorca

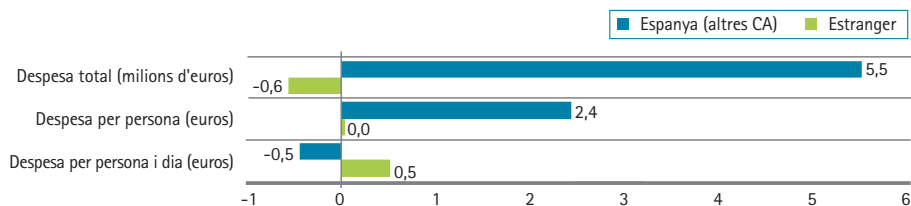
La despesa dels estrangers, amb 1.023 milions, representa el 74,4% del total, i la dels espanyols, amb 351 milions, el 25,6%. La despesa per persona dels espanyols és de 650 euros, i la dels estrangers, de 1.140 euros. La despesa per persona i dia dels espanyols és de 97 euros, i la dels estrangers, de 154 euros.

6.5.2.4. Pitiüses

La despesa dels estrangers, amb 2.733 milions, representa el 88% del total, i la dels espanyols, amb 378 milions, el 12%. La despesa per persona dels espanyols és de 595 euros, i la dels estrangers, de 1.090 euros. La despesa per persona i dia dels espanyols és de 94 euros, i la dels estrangers, de 182 euros.

Gràfic I-6.33.

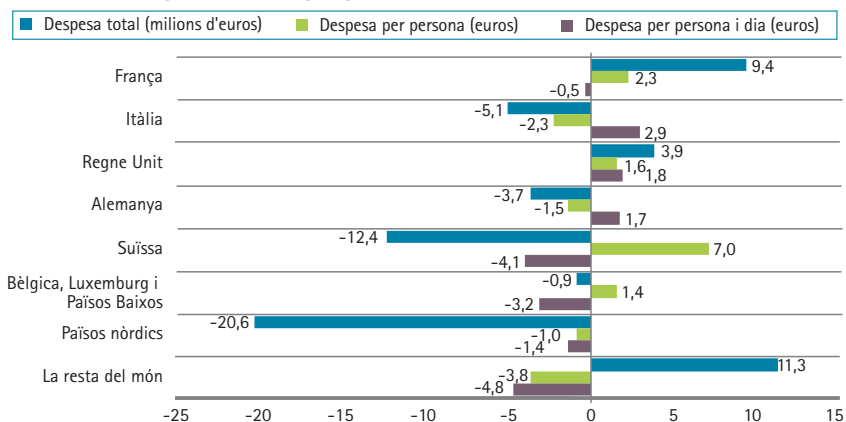
Diferències en punts percentuals de les taxes de creixement de la despesa de turistes respecte al total per origen de residència (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades d'Egatur de l'Ibestat

Gràfic I-6.34.

Diferències en punts percentuals de les taxes de creixement de la despesa de turistes respecte al total per país de residència (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades d'Egatur de l'Ibestat

6.5.3. PER PARTIDA DE DESPESA I PER ILLES

La despesa no inclosa dins el paquet turístic, amb 11.409 milions, representa el 69 % del total, amb un creixement de l'1,6 %. La partida més expansiva ha estat la de despesa en activitats, amb un 9,6 %, i la més contractiva ha estat la despesa en transport, amb una caiguda del 8,4 %. (Vegeu el quadre IA-6.11.: «Despesa dels turistes amb destinació principal a les

Balears per illes, país de residència i partida de despesa (2018-2019)».)

A Mallorca, aquesta despesa ha estat de 8.124 milions del total i contribueix amb un 67,5 % al total de la despesa, amb un creixement del 2,2 %. La partida més expansiva ha estat novament la de la despesa en activitats, amb un 8,8 %, i la més contractiva ha estat la despesa en transport, amb una caiguda del 9,1 %.

A Menorca, aquesta despesa ha estat de 909 milions del total i contribueix amb un 66 % al total de la despesa, amb un creixement també del 3,7 %. La partida més expansiva ha estat la de la despesa en transport, amb un 8,3 %, i la més contractiva ha estat la resta de despeses, amb una caiguda del -8,4 %.

A les Pitiüses, aquesta despesa ha estat de 2.376 milions del total i contribueix amb un 76,4 % al total de la despesa, amb un decreixement del 0,9 %. La partida més contractiva ha estat la de la despesa en transport, amb una caiguda del 10,8 %, que ha estat compensada en part per la pujada de la despesa en activitats (13,5 %).

6.5.4. PER TIPUS D'ALLOTJAMENT I PER ILLES

La despesa en allotjaments de mercat, amb 14.585 milions, representa el 88 % del total, amb un creixement de l'1,4 %. La partida més expansiva ha estat la dels hotels, amb un 4,6 %, mentre que la despesa en altres allotjaments de mercat ha caigut un 9,5 %. (Vegeu el quadre IA-6.12.: «Despesa dels turistes amb destinació principal a les Balears per illes i tipus d'allotjament (2018-2019)».)

A Mallorca, aquesta despesa ha estat de 10.638 milions del total i contribueix també amb un 88 % al total de la despesa, amb un creixement del 2,8 %. La partida més expansiva ha estat la dels hotels, amb un 4,2 %, mentre que la despesa en altres allotjaments de mercat ha caigut un 3,0 %.

A Menorca, aquesta despesa ha estat de 1.210 milions del total i contribueix amb un

88 % al total de la despesa, amb un decreixement del 2,5 %. La partida més expansiva ha estat la dels hotels, amb un 5,2 %, mentre que novament els altres allotjaments de mercat es contreuen (-18,6 %).

A les Pitiüses, aquesta despesa ha estat de 2.737 milions del total i contribueix també amb un 88 % al total de la despesa, amb un decreixement de l'1,8 %. La partida més expansiva ha estat la dels hotels (5,7 %) i la més contractiva la d'altres allotjaments de mercat, amb un -23,5 %.

6.5.5. PER FORMA D'ORGANITZACIÓ DEL VIATGE I PER ILLES

La despesa sense paquet turístic ha estat de 9.548 milions del total regional, amb un pes del 58 % i un creixement del 0,6 %; una variació inferior a la taxa interanual de la despesa amb paquet turístic, que s'ha incrementat un 2,4 %. (Vegeu el quadre IA-6.13.: «Despesa dels turistes amb destinació principal a les Balears per illes i forma d'organització del viatge (2018-2019)».)

A Mallorca, la despesa sense paquet turístic ha estat de 6.677 milions del total insular, amb un pes del 55,5 % i un creixement del 0,9 %, per davall de l'increment de la despesa amb paquet turístic (4,0 %).

A Menorca, la despesa sense paquet turístic ha estat de 747 milions del total insular, amb un pes del 54 % i un creixement del 5,4 %; en canvi, la despesa amb paquet turístic ha caigut un 7,7 %.

A les Pitiüses, la despesa sense paquet turístic ha estat de 2.125 milions del

total d'Eivissa i Formentera, amb un pes del 68% i un decreixement de l'1,7%, mentre que la despesa amb paquet turístic ha augmentat un 1,5%.

6.5.6. DESPESA DEL TURISME INTERNACIONAL PER COMUNITATS AUTÒNOMES

Catalunya, amb 21.325 milions, i les Canàries, amb 16.866 milions, presenten una despesa total superior a les Balears (14.878 milions). A Madrid, les Canàries i Catalunya, la despesa mitjana per persona ha estat superior que a les Balears. A Madrid, Catalunya i el País Basc la despesa mitjana diària per persona i dia és superior que a les Balears. (Vegeu el quadre I-6.10.)

Per taxes de creixement diferencials, destaquen Extremadura, Cantàbria i Navarra, amb 22,7, 22,4 i 18,7 punts respectivament. (Vegeu el gràfic I-6.35.)

Les Balears aporten el 16,1% del total de la despesa turística de l'Estat i presenten uns percentatges superiors Catalunya (23,1%) i les Canàries (18,3%). (Vegeu el gràfic I-6.36.)

6.6.

PREUS I RENDIBILITAT DEL SECTOR HOTELER

6.6.1. EVOLUCIÓ 2009-2019 A LES BALEARS I PER ILLES

La tarifa mitjana diària presenta a les Balears i a cada illa una tendència a l'alça en la darrera dècada. La taxa de creixement

mitjana més forta es dona a les Pitiüses, amb una variació anualitzada del 6,4% per a cada un dels onze anys considerats. Malgrat això, presenta una taxa interanual negativa el 2019 (un -1,0%). A Menorca es dona la taxa anualitzada més suau, del 3,4%, i el 2019 queda en el 0,8%. La mitjana de creixement entre el 2009 i el 2019 a Mallorca és del 4,0%, un valor semblant al registrat el 2019 (4,4%). El conjunt de l'arxipèlag balear incrementa la tarifa mitjana diària un 4,3% de mitjana anual i en el darrer any queda en el 2,4%. (Vegeu el quadre IA-6.14.: «Evolució de la rendibilitat del sector hotelier per illes (euros) (2009-2019)» i els gràfics IA-6.1., IA-6.2., IA-6.3. i IA-6.4.: «Evolució de la tarifa mitjana diària del sector hotelier a les Illes Balears, a Mallorca, a Menorca i a les Pitiüses, respectivament».)

La rendibilitat mesurada pels ingressos per habitació augmenta amb més intensitat a les Balears que la tarifa mitjana. Així, la mitjana de creixement de tot el període és d'un 5,5% anual, malgrat que per a l'any 2019 sigui només de l'1,9%. Novament, les Pitiüses tenen la taxa anualitzada més elevada (7,8%), però la darrera dada disponible, que es correspon amb la variació del 2019 respecte del 2018, és negativa (-0,9%). Menorca té la mitjana geomètrica més baixa (4,6%), però els ingressos per habitació del 2019 pugen un 1,2%. Mallorca incrementa en mitjana la rendibilitat, un 5,2%, i en el darrer any un 1,9%. (Vegeu el gràfic I-6.37. i els gràfics IA-6.5., IA-6.6., IA-6.7. i IA-6.8.: «Evolució dels ingressos per habitació disponible del sector hotelier a les Illes Balears, a Mallorca, a Menorca i a les Pitiüses, respectivament».)

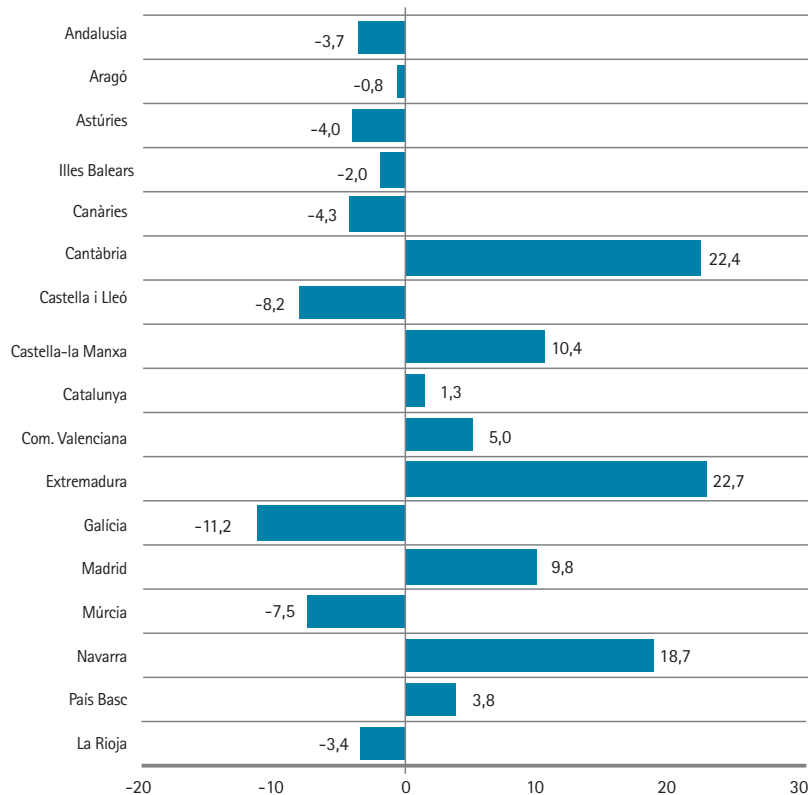
QUADRE 1-6. 10. DESPESA DELS TURISTES INTERNACIONALS PER COMUNITAT AUTÒNOMA DE DESTINACIÓ PRINCIPAL (2018-2019)

	Despesa total (milions d'euros)			Despesa mitjana per persona (euros)			Despesa mitjana diària per persona (euros)		
	2018	2019	% de variació	2018	2019	% de variació	2018	2019	% de variació
Espanya	89.751	92.278	2,8	1.084	1.102	1,7	146	154	5,5
Andalusia	12.641	12.528	-0,9	1.082	1.037	-4,2	121	124	2,5
Aragó	361	369	2,0	662	670	1,2	96	110	14,6
Astúries	320	316	-1,2	1.069	959	-10,3	101	102	1,0
Illes Balears	14.757	14.878	0,8	1.065	1.088	2,2	156	162	3,8
Canàries	17.112	16.866	-1,4	1.244	1.283	3,1	146	150	2,7
Cantàbria	298	373	25,2	782	901	15,2	103	119	15,5
Castella i Lleó	715	676	-5,4	520	516	-0,8	110	121	10,0
Castella-la Manxa	199	225	13,2	846	853	0,8	97	110	13,4
Catalunya	20.478	21.325	4,1	1.067	1.102	3,3	185	197	6,5
Com. Valenciana	8.920	9.621	7,9	969	1.006	3,8	98	107	9,2
Extremadura	222	278	25,5	473	589	24,5	115	94	-18,3
Galícia	1.686	1.544	-8,4	1.115	945	-15,2	110	110	0,0
Madrid	9.283	10.452	12,6	1.300	1.368	5,2	243	269	10,7
Múrcia	1.200	1.144	-4,7	1.058	1.084	2,5	87	91	4,6
Navarra	219	266	21,5	678	633	-6,6	116	125	7,8
País Basc	1.225	1.306	6,6	789	800	1,4	164	194	18,3
La Rioja	101	101	-0,6	708	709	0,1	104	104	0,0

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

Gràfic I-6.35.

Diferències en punts percentuals de les taxes de creixement de la despesa turística respecte a Espanya per comunitats autònomes (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

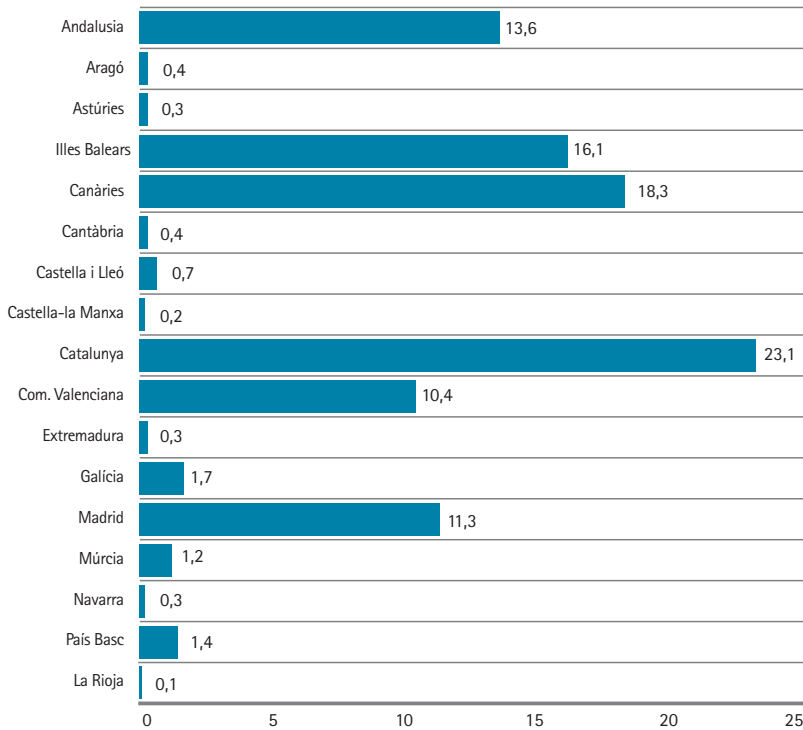
6.6.2. EVOLUCIÓ 2018-2019 A LES BALEARS, PER ILLES I PER TEMPORADES

El 2019, Mallorca és l'illa que té un millor comportament quant a tarifa mitjana diària i ingressos per habitació, ja que respecte a la mitjana regional està 2,0 punts i 1,6 punts per sobre, respectivament. En canvi, Menorca està en negatiu, -1,6 punts i -0,7 punts; però les Pitiüses es troben en

una situació pitjor, -3,4 punts i -2,3 punts. Aquesta situació es repeteix en la temporada mitjana alta. La situació canvia en la temporada mitjana baixa, ja que Menorca presenta el millor comportament, tant en ingressos per habitació disponible (27,5 punts) com en tarifa mitjana (8,7 punts). Les Pitiüses presenten els diferencials més desfavorables en la temporada mitjana baixa. (Vegeu el quadre I-6.11. i els gràfics I-6.38., I-6.39. i I-6.40.)

Gràfic I-6.36.

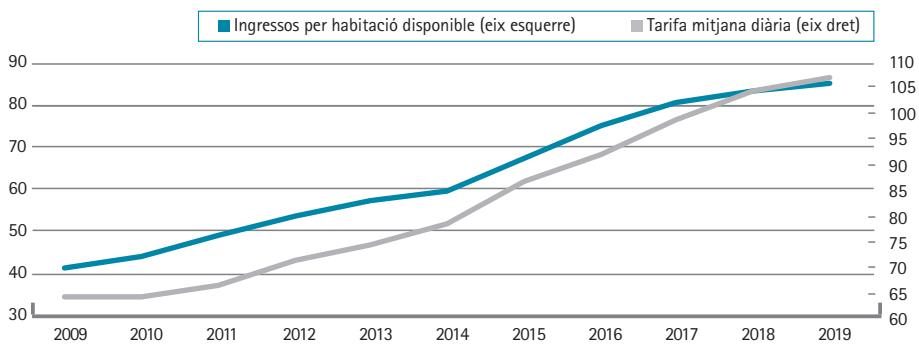
Percentatge de despesa total dels turistes internacionals per comunitat autònoma de destinació principal (2019) (base 100 = Espanya)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

Gràfic I-6.37.

Evolució de la rendibilitat (euros) del sector hotelier a les Illes Balears (2009-2019)

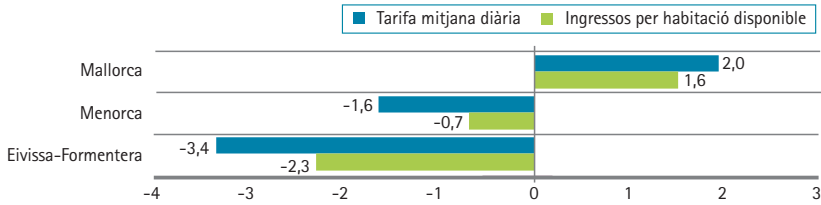
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE i de l'Ibstat

QUADRE I-6.11. TARIFA MITJANA DIÀRIA I INGRESSOS PER HABITACIONS DEL SECTOR HOTELER A LES ILLES BALEARS PER TEMPORADA (EUROS) (2018-2019)										
		2018				2019				% de variació 2019-2018
		Total	Temporada mitjana alta	Temporada mitjana baixa	Total	Temporada mitjana alta	Temporada mitjana baixa	Total	Temporada mitjana alta	Temporada mitjana baixa
Illes Balears										
Tarifa mitjana diària		104,1	107,3	78,1	106,6	109,5	79,4	2,4	2,0	1,7
Ingressos per habitació disponible		83,0	88,9	48,1	84,6	90,3	49,6	1,9	1,6	3,1
Mallorca										
Tarifa mitjana diària		96,2	98,9	79,1	100,4	103,2	80,5	4,4	4,3	1,8
Ingressos per habitació disponible		77,6	83,3	49,4	80,3	86,0	51,2	3,5	3,3	3,5
Menorca										
Tarifa mitjana diària		105,5	107,7	55,5	106,3	108,0	61,3	0,8	0,3	10,4
Ingressos per habitació disponible		80,1	85,0	22,0	81,1	85,3	28,8	1,2	0,3	30,6
Eivissa-Formentera										
Tarifa mitjana diària		132,8	134,5	75,6	131,5	132,7	70,3	-1,0	-1,3	-7,0
Ingressos per habitació disponible		105,1	108,8	43,5	104,7	108,2	38,2	-0,4	-0,5	-12,2

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE i de l'Ibestat

Gràfic I-6.38.

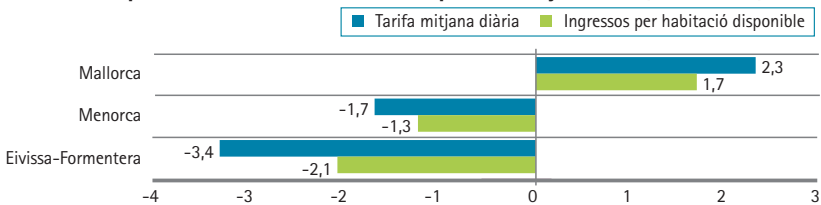
Diferències en punts percentuals de les taxes de creixement insulars de la rendibilitat del turisme respecte a les Illes Balears (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE i de l'Ibestat

Gràfic I-6.39.

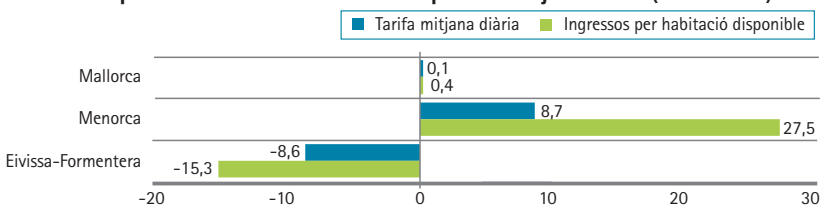
Diferències en punts percentuals de les taxes de creixement insulars de la rendibilitat del turisme respecte a les Illes Balears en temporada mitjana alta (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE i de l'Ibestat

Gràfic I-6.40.

Diferències en punts percentuals de les taxes de creixement insulars de la rendibilitat del turisme respecte a les Illes Balears en temporada mitjana baixa (2018-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE i de l'Ibestat

6.6.3. EVOLUCIÓ 2018-2019 PER COMUNITATS AUTÒNOMES

La tarifa mitjana diària a les Balears ha augmentat un 2,1 % el 2019 respecte del 2018 (de conformitat amb l'INE), variació semblant a la mitjana nacional, del 2,5 %. Tot i això, les Balears continuen estant per sobre de la mitjana de la resta de comunitats autònomes, amb un 17 %, la més alta de l'Estat, i per sobre de Catalunya i les Canàries, amb un 11 % i un 9 % respectivament. (Vegeu el quadre I-6.12. i el gràfic I-6.41.)

6.6.4. EVOLUCIÓ 2009-2019 DE L'ÍNDEX DE PREUS DE L'OFERTA TURÍSTICA

Quant a l'evolució de l'índex de preus per hotels, per apartaments i per allotjaments de turisme rural al llarg del període 2009-2019, es pot observar com el creixement acumulatiu més elevat s'ha donat als hotels, amb un 35,5 %, seguits dels apartaments, amb un 33,6 %, i dels allotjaments de turisme rural, amb un 6,6 %. (Vegeu el quadre IA-6.15.: «Evolució de l'índex de preus de l'oferta turística a les Illes Balears (base 2009 = 100) (2009-2019)»; els gràfics I-6.42. i IA-6.9.: «Evolució de l'índex de preus hotelers (IPH) a les Illes Balears»; el gràfic IA-6.10.: «Evolució de l'índex de preus d'apartaments turístics (IPAP) a les Illes Balears», i el gràfic IA-6.11.: «Evolució de l'índex de preus d'allotjaments de turisme rural (IPATR) a les Illes Balears».)

En relació amb el 2018, cal destacar la variació positiva de preus en temporada mitjana baixa per part dels hotels de tres estrelles d'or, amb un 16,9 % i la reducció

dels de quatre estrelles, amb un -2,5 %. (Vegeu el quadre IA-6.16.: «Mitjana de l'índex de preus hotelers a les Illes Balears per categoria i temporada (base 2008 = 100) (2018-2019)».)

6.7.

OFERTA

En aquest apartat s'estudia l'oferta d'allotjament, el grau d'ocupació, el tot inclòs i l'oferta complementària.

6.7.1. ESTABLIMENTS

El 2019 hi havia 2.863 establiments turístics a les Balears, un 0,6 % més que l'any anterior. Per illes, Mallorca en té 1.795; Eivissa, 546; Menorca, 401, i Formentera, 121. Eivissa és l'única illa que presenta una variació negativa respecte a l'any passat (-0,7 %). A Menorca i Formentera, el nombre d'establiments turístics ha crescut en el darrer any un 3,1 % i un 1,7 %, respectivament. A Mallorca el nombre s'ha mantingut més estable, amb un increment de tres dècimes. (Vegeu el quadre IA-6.17.: «Establiments turístics a les Illes Balears (2018-2019)».)

Segons el tipus d'establiment, hi ha 839 hotels i 801 apartaments turístics, la suma dels quals representa més de la meitat del nombre total d'establiments el 2019. Les variacions positives més significatives respecte al 2018 es troben als hotels, que passen de 822 a 839 allotjaments (2,1 %), i a les ciutats de vacances, que torna a augmentar la unitat perduda l'any anterior (14,3 %). Per

contra, hi ha una notable reducció de l'oferta d'establiments de residència en apartament (-28,6%, de 7 a 5 establiments) i als hotels residència (-5,3%, de 19 a 18).

6.7.2. PLACES

Pel que fa a la quantitat de places turístiques, el 2019 n'hi ha hagut a les Illes Balears un total de 443.019 (un 0,4 % més que el 2018), les quals s'han repartit de la manera següent: 303.566 a Mallorca (un 0,9 % més que el 2018), 78.891 a Eivissa (un -1,6 % respecte de l'any anterior), 52.466 a Menorca (un 0,5 % més que el 2018) i 8.096 a Formentera (un 1,9 % més respecte a l'any anterior). (Vegeu el quadre IA-6.18.: «Places dels allotjaments turístics a les Illes Balears (2018-2019)».)

De conformitat amb les dades del Catàleg de dades obertes del GOIB, hi ha geolocalitzats 1.816 allotjaments turístics a Mallorca, dels quals 24 estan temporalment de baixa. Aquests allotjaments turístics sumen un total de 305.609 places, de les quals 304.463 corresponen a allotjaments d'alta. La resta es troben en situació de baixa temporal. Les zones de més concentració per places són la badia de Palma, Calvià, la badia d'Alcúdia i la zona nord de la costa de llevant. (Vegeu el gràfic I-6.43.)

Quant als habitatges turístics, n'hi ha registrats 16.493 a Mallorca, tots d'alta. D'aquests habitatges, uns 16.000 indiquen el nombre de places i arriben a sumar 102.307 places, més o menys una tercera part de les places d'allotjaments turístics. La concentració per places més alta es dona a la badia de Pollença, la zona sud de

la costa de llevant i, en menor intensitat, a la vall de Sóller. Destaca la complementarietat amb la concentració dels allotjaments turístics. (Vegeu el gràfic I-6.44.)

Segons la tipologia d'allotjaments, la classificació queda de la manera següent: 228.816 places d'hotel (el 76 % a Mallorca), 98.907 d'hotel apartament (el 80 % a Mallorca) i 77.279 d'apartaments turístics (el 43 % a Mallorca). La resta de places es reparteixen entre les altres categories, cap de les quals no supera les 10.000 places. La variació més significativa respecte al 2018 és en ciutat de vacances, que passa de 4.640 a 4.962 places, la qual cosa representa un augment del 6,9%. Per contra, la variació proporcional negativa més important es dona a hotels residència, amb una pèrdua de 382 places (-13,5%) i totes es perden a Menorca, amb la qual cosa desapareixen el total de 429 places d'aquesta illa.

6.7.3. GRAU D'OCUPACIÓ

Els resultats d'ocupació de la planta oberta es classifiquen en establiments hotelers, apartaments turístics i establiments de turisme rural.

Quant als hotels, l'evolució en el període 2009-2019 del percentatge de planta oberta al total de les Balears, a Mallorca i a Menorca empijora 0,8 punts, 1,6 punts i 1,2 punts; en canvi, en el cas de les Pitiüses millora 2,5 punts. El 2019, Mallorca és la que té el percentatge més alt, amb un 56,7 % i un empijorament respecte al 2018 d'una dècima, seguida de les Pitiüses, amb un 47,9 % i una caiguda en relació amb el 2018 de 0,5 punts. Menorca té

el percentatge més baix, amb un 47,4 % i una reducció respecte al 2018 de 2,6 punts. (Vegeu el quadre IA-6.19.: «Evolució del percentatge de planta oberta, grau d'ocupació i places ocupades sobre les places existents per illes (2009-2019)» i els gràfics I-6.45., I-6.46., I-6.47. i I-6.48.)

En relació amb els hotels, l'evolució en el període 2009-2019 del percentatge del grau d'ocupació per places millora a les Balears 9,1 punts. Per illes, Mallorca millora 8,0 punts; Menorca, 6,2 punts, i les Pitiüses, 16,4 punts. El 2019 les Pitiüses tenen el percentatge més alt, amb un 77,8 %, seguides de Mallorca, amb un 75,4 %, i Menorca, amb un 70,3 %.

Amb referència als hotels, l'evolució en el període 2009-2019 del percentatge de places ocupades sobre places existents millora en el total de les Balears 4,5 punts. Per illes, Mallorca millora 3,4 punts; Menorca, 2,2 punts, i les Pitiüses, 9,4 punts. Mallorca és la que té, el 2019, el percentatge més alt, amb un 42,7 % amb un empitjorament en relació amb el 2018 de 0,9 punts, seguida de les Pitiüses, amb un 37,3 % i una reducció d'un punt respecte al 2019, i Menorca, amb un 33,3 % i una caiguda en relació amb el 2018 d'1,7 punts. Pel que fa als apartaments turístics, es pot consultar l'evolució del grau d'ocupació per aquests conceptes només en el període 2009-2013.

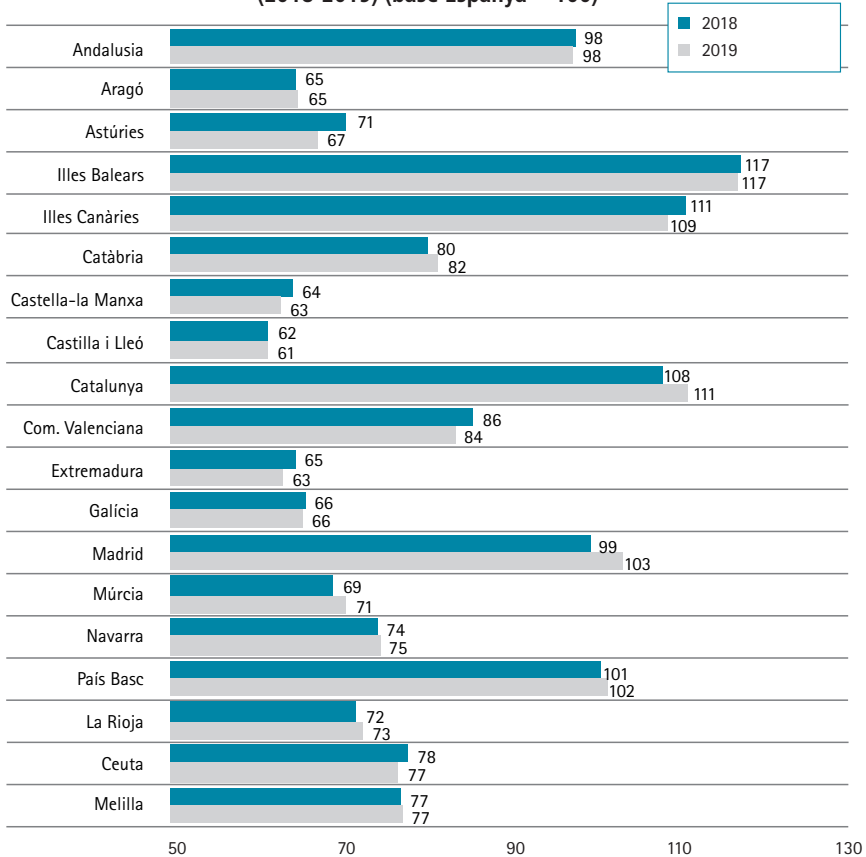
QUADRE I-6.12. TARIFA MITJANA DIÀRIA DEL SECTOR HOTELER PER COMUNITATS AUTÒNOMES (EUROS) (2018-2019)

	2018	2019	% variació
Espanya	88,8	91,0	2,5
Andalusia	86,8	88,8	2,3
Aragó	57,5	59,3	3,1
Astúries	62,9	61,3	-2,5
Illes Balears	104,3	106,6	2,1
Canàries	98,4	99,1	0,7
Cantàbria	71,4	74,3	4,1
Castella i Lleó	57,2	57,3	0,2
Castella-la Manxa	54,7	55,9	2,2
Catalunya	96,0	101,2	5,4
Com. Valenciana	76,2	76,0	-0,2
Extremadura	57,5	57,6	0,2
Galícia	58,5	59,7	1,9
Madrid	88,4	94,1	6,6
Múrcia	61,5	64,3	4,5
Navarra	66,1	68,0	2,8
País Basc	89,6	92,4	3,2
La Rioja	63,9	66,2	3,6
Ceuta	69,3	70,0	1,0
Melilla	68,6	70,4	2,7

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

Gràfic I-6.41

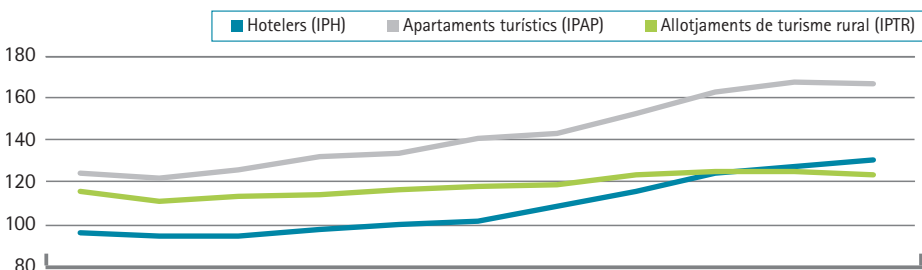
**Tarifa mitjana diària del sector hoteler per comunitats autònomes (euros)
(2018-2019) (base Espanya = 100)**

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

Gràfic I-6.42.

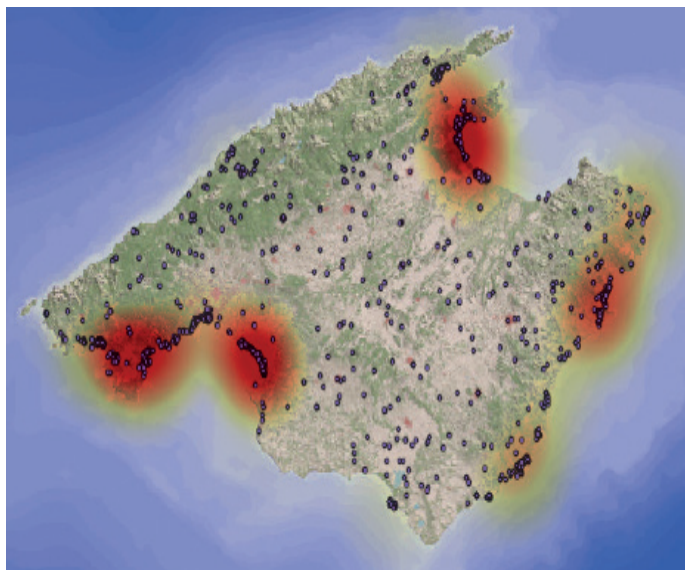
Evolució de l'índex de preus de l'oferta turística a les Illes Balears (2009-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE i de l'Ibestat

Gràfic I-6.43.

Mapa de calor de les places d'allotjaments turístics registrats a Mallorca i la seva ubicació

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Catàleg de dades Obertes GOIB i IDEIB

Gràfic I-6.44.

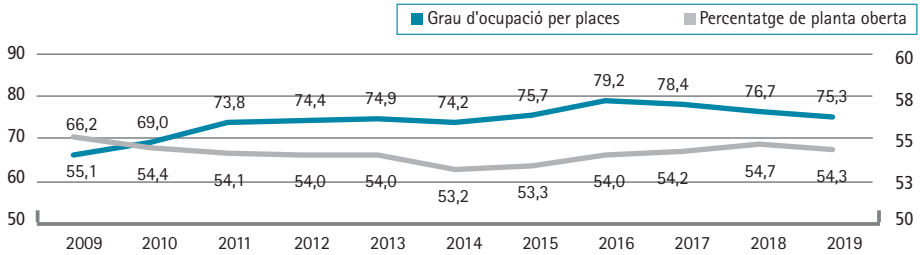
Mapa de calor de les places d'habitatges turístics registrats a l'illa de Mallorca i la seva ubicació

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Catàleg de dades Obertes GOIB i IDEIB

Gràfic I-6.45.

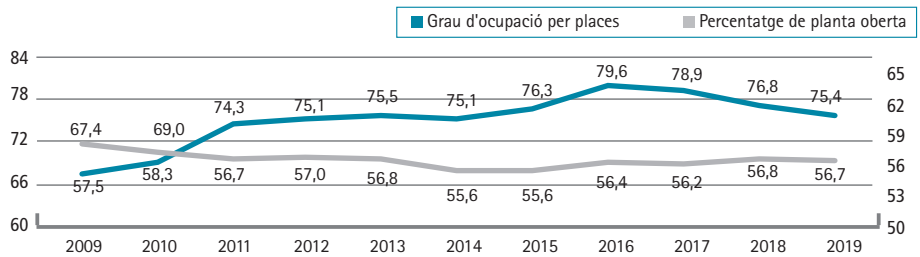
Percentatge de planta oberta i grau d'ocupació de l'oferta hotelera a les Illes Balears (2009-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE i l'Ibestat

Gràfic I-6.46.

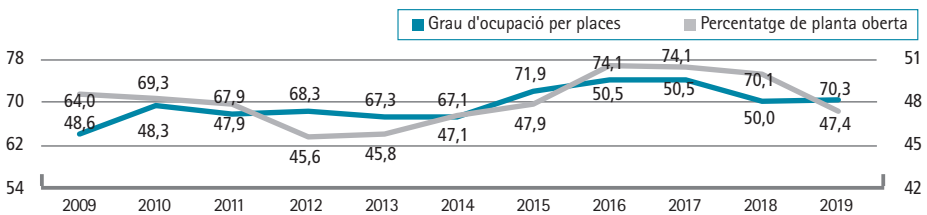
Percentatge de planta oberta i grau d'ocupació de l'oferta hotelera a Mallorca (2009-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE i l'Ibestat

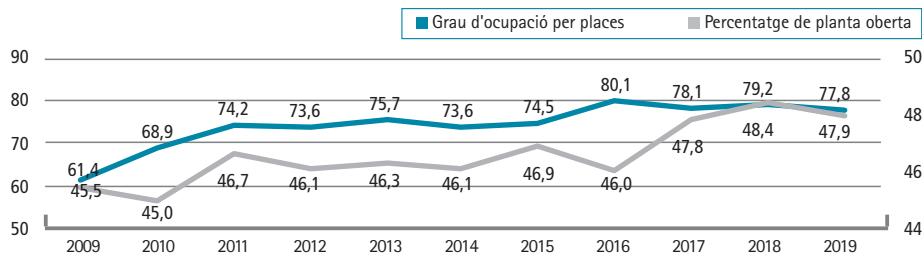
Gràfic I-6.47.

Percentatge de planta oberta i grau d'ocupació de l'oferta hotelera a Menorca (2009-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE i l'Ibestat

Gràfic I-6.48.

Percentatge de planta oberta i grau d'ocupació de l'oferta hotelera a Eivissa-Formentera (2009-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE i l'Ibestat

Quant als apartaments de turisme rural, l'evolució en el període 2009-2019 del percentatge de planta oberta millora en el total de les Balears 14,9 punts, i també a la resta d'illes, ja que Mallorca puja 14 punts; Menorca, 16,1 punts, i les Pitiüses, 27,8 punts. L'arxipèlag d'Eivissa i Formentera és la que té, el 2019, el percentatge més alt, amb un 90,8%, i una pujada respecte al 2018 de 0,2 punts, seguida de Mallorca, amb un 81,1% i una millora en relació amb el 2018 de 4,3 punts, i de Menorca, amb un 79,1% i un empitjorament respecte al 2018 de 4,4 punts.

En relació amb els apartaments de turisme rural, l'evolució en el període 2009-2019 del percentatge del grau d'ocupació per places millora a les Balears 5 punts. Per illes, Mallorca millora 2,8 punts; Menorca millora 19,2 punts, i les Pitiüses milloren 18,3 punts. Menorca té, el 2019, el percentatge més alt, amb un 53,4% i una pujada en relació amb el 2018 d'1 punt, seguida de Pitiüses, amb un 52,2% i una caiguda respecte al 2018 de 2,1 punts, i Mallorca, amb un 45,2% i una baixada de 2,1 punts.

Quant als apartaments de turisme rural, l'evolució en el període 2009-2019 del percentatge de places ocupades sobre places existents millora en el total de les Balears (10,2 punts) i a cada una de les illes. Així, a Mallorca puja 8,2 punts; en el cas de Menorca, 20,7 punts; i en el de les Pitiüses, 26 punts. Precisament les Pitiüses tenen, el 2019, el percentatge més alt, amb un 47,4% i una caiguda en relació amb el 2018 d'1,8 punts, seguida de Menorca, amb un 42,2% i una disminució respecte al 2018 d'1,5 punts, i, finalment, Mallorca, amb un 36,6% i una pujada en relació amb el 2018 de 0,3 punts.

6.7.4. OFERTA COMPLEMENTÀRIA

Les dades de l'oferta complementària que ha recollit l'anuari de l'Observatori de Turisme fan referència a l'oferta de restaurants i bars cafeteria. El 2019 hi havia en total 13.559 establiments i 884.963 places, amb una mitjana de 65 places per establiment. Per tipus de negoci, els bars cafeteria sumen un total de 7.832 establiments, i els restaurants, 5.727.

Però si es considera el total de places, els restaurants tenen 473.484 places, davant les 411.479 de bars i cafeteries. Això indica una ràtio de places per establiment als restaurants de 82,7, molt superior a la de bars cafeteria, que és de 52,5 places per establiment. (Vegeu el quadre [IA-6.20.](#): «Evolució del nombre i la capacitat dels establiments a les Illes Balears (2010-2019)».)

En el cas dels bars cafeteria, la variació del nombre d'establiments d'aquest tipus presenta taxes positives a totes les illes. Destaca l'augment d'Eivissa, amb un 5,1 % més d'establiments respecte del 2018. La resta d'illes es troben entre un i dos punts percentuals. Pel que fa al nombre de places, totes les illes també presenten variacions positives: un 2,8 % a Mallorca, un 3,0 % a Menorca, un 4,1 % a Eivissa i un 1,3 % a Formentera. (Vegeu el quadre [IA-6.21.](#): «Nombre i capacitat dels bars cafeteria a les Illes Balears (2018-2019)».)

Els restaurants tenen millors índexs de variació respecte al 2018 pel que fa als establiments, amb una taxa mitjana del 3,0 %. Les Pitiüses presenten l'augment més alt, un 7,9 % a Formentera i un 7,7 % a Eivissa. Menorca, tot i tenir una variació més baixa (3,8 %), també presenta una pujada més forta que a Mallorca (1,5 %). El nombre de places augmenta el 2019 un 4,1 % interanual a les Balears, amb taxes positives a Mallorca (2,6 %) i Menorca (4,3 %), però sobretot a Formentera (7,3 %) i a Eivissa (8,4 %), amb la variació més alta. (Vegeu el quadre [IA-6.22.](#): «Nombre i capacitat dels restaurants a les Illes Balears (2018-2019)».)

Quant al turisme de golf, destaca el gran nombre de camps a Mallorca, amb un total de 24. Aquests sumen 396 forats i 1.561 pars. Eivissa en té dos, amb 27 forats i 107 pars. Menorca té un sol camp, de 18 forats i 69 pars. (Vegeu el quadre [IA-6.23.](#): «Camps de golf, forats, pars i nombre de barres (2019)».)

6.8.

EMPRESES I LOCALS TURÍSTICS

Aquest apartat analitza el nombre d'empreses i locals dedicats a l'activitat turística segons subactivitat econòmica, nivell d'ocupació i per illes.

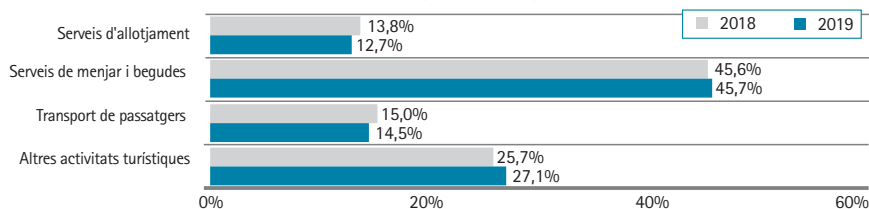
6.8.1. PER ACTIVITAT ECONÒMICA

El 2019, a les Balears hi havia un total de 18.215 empreses actives en el sector turístic i 22.192 locals. La variació en relació amb el 2018 ha estat del 0,3 % més en el nombre d'empreses i del 3,0 % en el nombre de locals.

El gruix, tant d'empreses com de locals, es concentra en serveis de menjar i begudes, amb 8.320 empreses (46 % del total) i 9.627 locals (44 %). Així i tot, el subsector que més ha augmentat respecte al 2018 és el d'activitats turístiques, amb un 5,9 % d'empreses i un 7,3 % més de locals. Per contra, les contraccions es troben en el nombre d'empreses de serveis d'allotjament (-7,2 %) i transport de passatgers (-3,0 %), així com en el nombre de locals d'aquesta branca (-0,7 %). (Vegeu el qua-

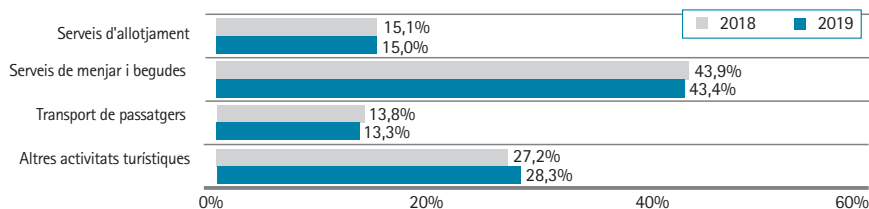
dre IA-6.24.: «Empreses i locals actius en el sector turístic a les Illes Balears per activitat econòmica (2018-2019)» i els gràfics I-6.49., I-6.50. i I-6.51.)

Gràfic I-6.49
Percentatge d'empreses actives en el sector turístic a les Illes Balears per activitat econòmica (2018-2019)

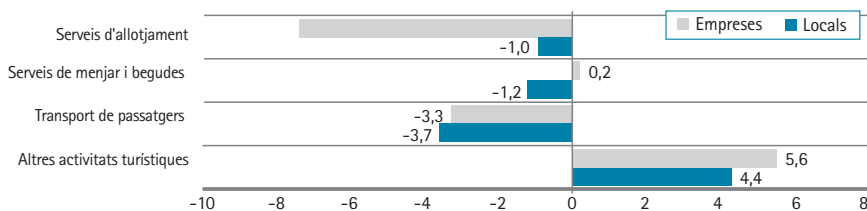
Font: Ibestat a partir de dades de l'INE

Gràfic I-6.50.
Percentatge de locals actius en el sector turístic a les Illes Balears per activitat econòmica (2018-2019)

Font: Ibestat a partir de dades de l'INE

Gràfic I-6.51.
Diferències en punts percentuals de les taxes de creixement de les empreses i locals actius en el sector turístic a les Illes Balears respecte al total per activitat econòmica (2018-2019)

Font: Ibestat a partir de dades de l'INE

6.8.2. PER ACTIVITAT ECONÒMICA I ESTRATS D'ASSALARIATS

El gruix empresarial en el sector turístic es concentra en empreses de cinc o menys assalariats (88% del total). El nombre d'empreses cau a mesura que acumulen un major nombre d'assalariats. Aquesta tendència es repeteix en tots els subsectors. Pel que fa als locals turístics, es repeteix el mateix esquema: la immensa majoria (87%) tenen cinc o menys empleats. Les taxes més elevades de variació en relació amb el 2018 es troben en empreses de 500 a 999 assalariats (74,7 punts), i en relació amb els locals, el creixement diferencial més gran es dona en la forquilla dels 200 als 499 assalariats (13,7 punts).

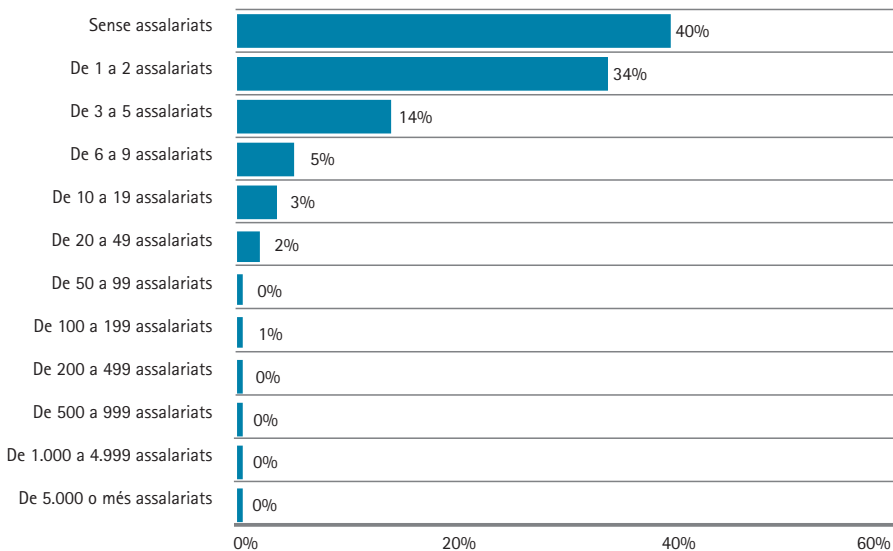
(Vegeu el quadre IA-6.25.: «Empreses i locals actius en el sector turístic a les Illes Balears per activitat econòmica i estrat d'assalariats (2018-2019)» i els gràfics I-6.52., I-6.53. i I-6.54.)

6.8.3. PER ACTIVITAT ECONÒMICA I PER ILLES

Si se centra l'atenció en l'activitat econòmica per illes, es pot observar una composició sectorial molt similar pel que fa al nombre d'empreses: les empreses del sector de serveis representen de mitjana un 77% del total de companyies a les Balears, amb un màxim del 84% a Formentera i un mínim del 74% a Menorca.

Gràfic I-6.52.

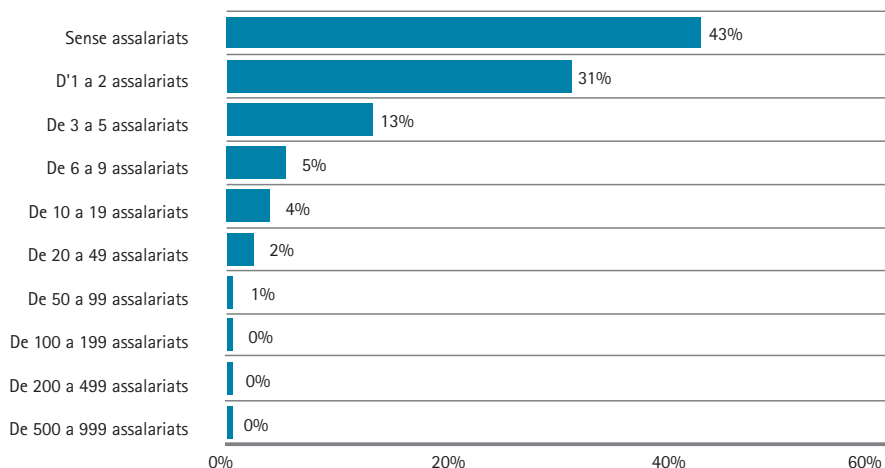
Empreses actives en el sector turístic a les Illes Balears per estrat d'assalariats (2019)

Font: Institut d'Estadística de les Illes Balears (Ibestat) a partir de dades de l'INE

Gràfic I-6.53.

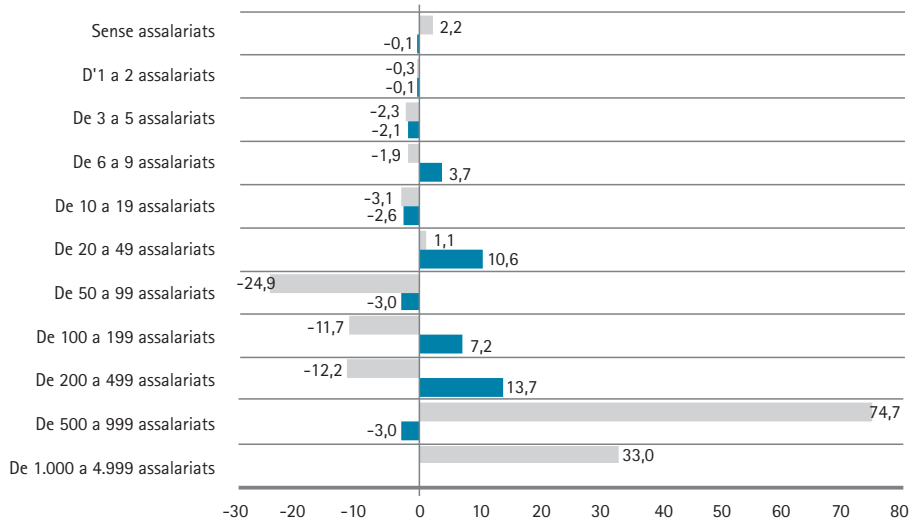
Locals actius en el sector turístic a les Illes Balears per estrat d'assalariats (2019)

Font: Institut d'Estadística de les Illes Balears (Ibestat) a partir de dades de l'INE

Gràfic I-6.54.

Diferències en punts percentuals de les taxes de creixement de les empreses i dels locals actius en el sector turístic a les Illes Balears respecte al total per estrats d'assalariats (2018-2019)

Font: Institut d'Estadística de les Illes Balears (Ibestat) a partir de dades de l'INE

Les empreses del sector turístic són el 27 % del total a les Balears. Aquesta dada és del 26 % tant a Mallorca com a Menorca, del 33 % a Eivissa i del 44 % a Formentera. Entre les empreses turístiques, dominen les que proveeixen serveis de menjar i begudes (15 % a les Balears i a Mallorca, 14 % a Menorca, 16 % a Eivissa i 21 % a Formentera). (Vegeu el quadre IA-6.26.: «Empreses d'alta a la Seguretat Social a les Illes Balears per sector d'activitat i illa de localització de l'empresa (2018-2019)» i els gràfics I-6.55., I-6.56., I-6.57., I-6.58., I-6.59. i I-6.60.)

6.9.

OCUPACIONS I CONTRACTACIONS LABORALS EN EL SECTOR TURÍSTIC

6.9.1. OCUPACIONS EN HOSTALERIA I RESTAURACIÓ

La mitjana anual de l'ocupació total ha arribat als 103.548 treballadors, fet que suposa un augment del 0,4 % respecte a l'any anterior. D'aquests ocupats, 91.000 són assalariats, amb un creixement del 0,4 %, i 12.548, autònoms, amb un increment del 0,2 %.

La restauració ha acumulat una mitjana anual de 52.549 ocupats, pràcticament el mateix nombre que el 2018. Els altres 50.999 ocupats han estat del subsector de l'hostalatge, que ha augmentat un 0,8 %.

La distribució entre assalariats i autònoms també presenta diferències significatives.

Pel que fa a la restauració, 11.138 són autònoms (21,2 %), mentre que en l'hostalatge només ho són 1.410 (2,8 %).

Quant a l'estacionalitat dels ocupats, la ràtio entre el mes d'ocupació més baix i el de més ocupació se situa en el conjunt del sector de restauració i hostalatge en un 30 %; en restauració, un 42 %, i en hostalatge, un 18 %. (Vegeu el quadre IA-6.27.: «Ocupats a l'hostalatge i a la restauració (2018-2019)».)

6.9.2. VINT OCUPACIONS MÉS CONTRACTADES EN EL SECTOR TURÍSTIC

L'any 2019, les quatre ocupacions més contractades en el sector turístic són, per ordre: cambrers (83.543), personal de neteja (26.945), ajudants de cuina (20.041) i cuiners (17.305). Per variacions respecte a l'any anterior, el grup en què hi ha hagut més increment relatiu de contractacions ha estat el d'altres treballadors de serveis personals, amb un creixement del 24,1 %. Els grups en què s'ha reduït més el total de contractes han estat el d'altres empleats administratius sense tasques d'atenció al públic (-30 %). (Vegeu el quadre IA-6.28.: «Les vint ocupacions més contractades en el sector turístic a les Illes Balears (codi CNO-11)».)

6.9.3. CONTRACTACIONS TURÍSTIQUES PER ACTIVITAT ECONÒMICA

Les activitats descrites per la CNAE-09 relacionades amb el sector turístic són: serveis d'allotjament, agències de viatges i serveis de menjars i begudes. El 2019, en el con-

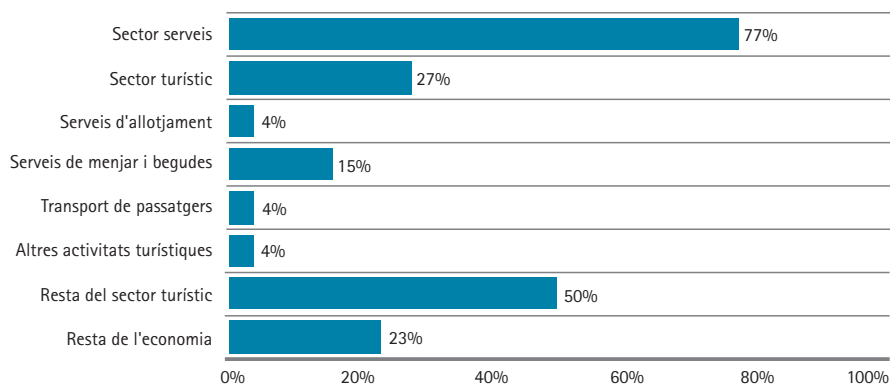
junt de les Balears, l'ocupació més elevada ha estat en l'activitat de serveis de menjars i begudes, amb un total de 101.236 contractes i un decrement del 4,5 % respecte a l'any anterior. En segon lloc, hi ha els serveis d'allotjament, amb 83.023 contractes, que baixen un 0,6 % amb referència al 2018. En tercer lloc, hi ha les agències de viatges, que ocupen 8.634 treballadors, un total que ha caigut un 10,2 %.

Per illes, totes segueixen el mateix patró que el global balear, tot i que hi ha diferències en les taxes de variació dels contractes respecte a l'any 2018. A Mallorca, els contractes per serveis d'allotjament han disminuït un 0,1 %, mentre que les agències de viatges han patit una davallada del 6,5 %. A Menorca i les Pitiüses, els contractes en agències de viatges presenten encara taxes més negatives i arriben al -54,7 % i el -36,1 %, respectivament. A Menorca i les Pitiüses, la taxa més alta es troba en els serveis d'allotjament, amb variacions del

2,5 % i -3,1 %, respectivament. (Vegeu el quadre IA-6.29.: «Contractes registrats per activitats econòmica (CNAE-09, 2 dígits) del sector turístic per illes (2018-2019)».)

Gràfic I-6.55.

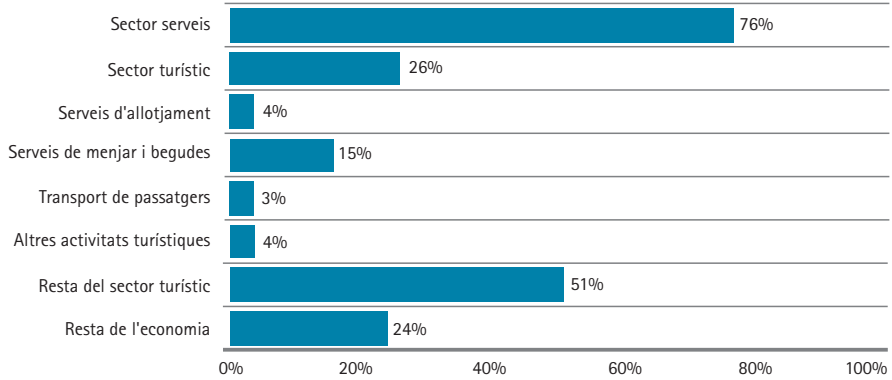
Empreses d'alta a la Seguretat Social a les Illes Balears per sector d'activitat (2019)

Font: Institut d'Estadística de les Illes Balears (Ibestat) a partir de dades de la Seguretat Social

Gràfic I-6.56.

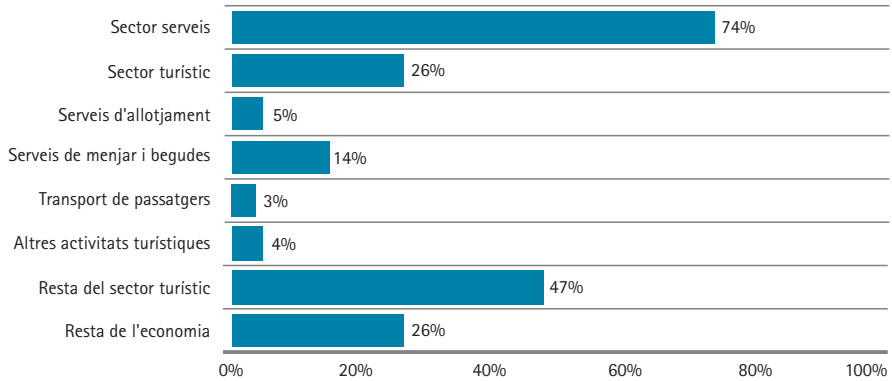
Empreses d'alta a la Seguretat Social a Mallorca per sector d'activitat (2019)

Font: Institut d'Estadística de les Illes Balears (Ibestat) a partir de dades de la Seguretat Social

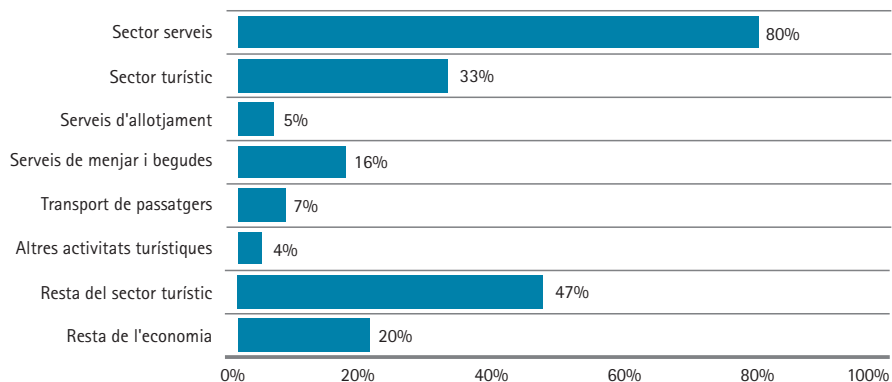
Gràfic I-6.57.

Empreses d'alta a la Seguretat Social a Menorca per sector d'activitat (2019)

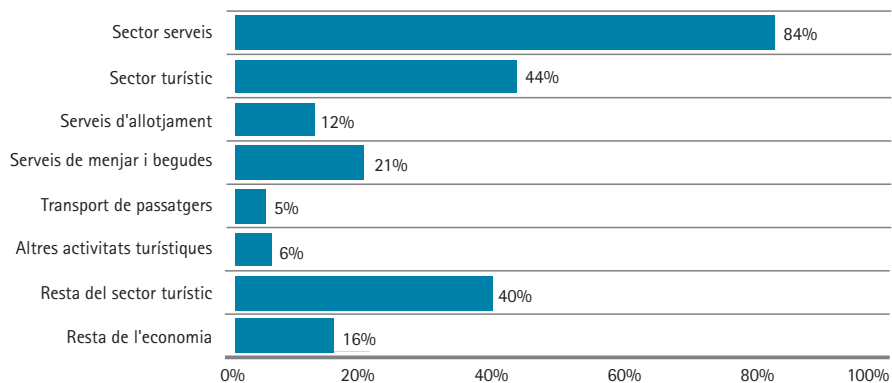
Font: Institut d'Estadística de les Illes Balears (Ibestat) a partir de dades de la Seguretat Social

Gràfic I-6.58.

Empreses d'alta a la Seguretat Social a Eivissa per sector d'activitat (2019)

Font: Institut d'Estadística de les Illes Balears (Ibestat) a partir de dades de la Seguretat Social

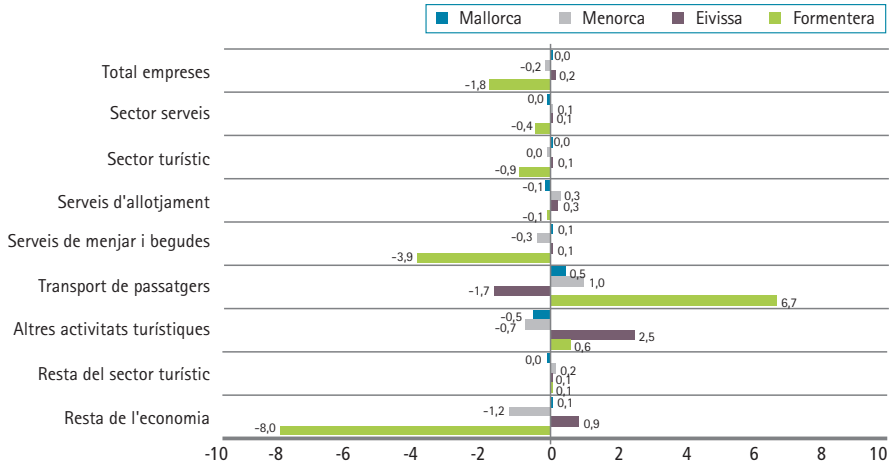
Gràfic I-6.59.

Empreses d'alta a la Seguretat Social a Formentera per sector d'activitat (2019)

Font: Institut d'Estadística de les Illes Balears (Ibestat) a partir de dades de la Seguretat Social

Gràfic I-6.60.

Diferències en punts percentuals de les taxes de creixement insulars de les empreses d'alta a la Seguretat Social respecte a les Illes Balears per sector d'activitat (2018-2019)

Font: Institut d'Estadística de les Illes Balears (lbestat) a partir de dades de la Seguretat Social

REQUADRE I-2.

**COMPTE SATÈL·LIT DEL
TURISME DE LES ILLES BALEARS
2014**

MAR MORATAL CASTILLO

*Tècnica d'Estadística i
investigació de l'AETIB
(Agència d'Estratègia Turística de les
Illes Balears)*

RESUM

En aquest text es presenten els principals resultats del Compte Satèl·lit del Turisme (CST) de les Illes Balears el 2014, un projecte lligat des dels seus orígens a l'elaboració del marc Input-Output de

l'economia balear de 2014. Aquest fet no només ha permès obtenir estimacions de l'efecte directe que té el turisme sobre l'economia, que és el que pot mesurar un CST, sinó també l'efecte total que té en compte la provisió dels *inputs* intermedis necessaris perquè existeixi el servei directe al visitant.

S'ha estimat un PIB turístic total (PIBTT) de 7.019,5 milions d'euros a Illes Balears el 2014, fet que implica que el 25,8 % del PIB balear el genera el turisme.

D'altra banda, s'ha estimat que l'efecte total de l'activitat turística sobre l'ocupació laboral a les Illes Balears suposa 147.222 llocs de treball. Aquesta dada representa el 29 % de tots els llocs de feina de les Illes Balears el 2014.

1.

INTRODUCCIÓ

El *Compte satèl·lit del turisme de les Illes Balears 2014* (d'ara endavant CS-TIB-2014) és una operació estadística realitzada gràcies a l'acord de col·laboració entre l'Agència d'Estratègia Turística de les Illes Balears (AETIB) i l'Institut d'Estadística de les Illes Balears (Ibestat), tots dos organismes dependents de la Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball del Govern de les Illes Balears.

Des dels seus orígens el projecte està lligat a l'elaboració del marc Input-Output de l'economia balear de 2014 (MIOIB-2014). Els dos projectes s'han dut a terme conjuntament amb l'objectiu de comptar amb dades de l'estructura econòmica de les Illes Balears i de l'aportació del turisme a aquesta.

2.

QUÈ ÉS EL COMPTE SATÈL·LIT DEL TURISME?

El compte satèl·lit del turisme (CST) és una extensió del sistema de comptes nacionals, per la qual cosa compila informació tant des del costat de l'oferta com de la demanda. Permet dimensionar l'impacte econòmic del turisme en un territori determinat a través d'indicadors com la contribució del turisme al seu producte interior brut (PIB) o a l'ocupació laboral, i possibilita la identificació

de les activitats econòmiques que produeixen béns i serveis que són destinats als visitants.

L'activitat turística es pot considerar una activitat econòmica transversal, ja que intervenen diversos sectors (allotjament, restauració, transport, lloguer de vehicles, agències de viatges, etc.) i els seus usuaris (els visitants) adquireixen béns i serveis tant turístics com no turístics. El CST és un instrument estadístic dissenyat per mesurar aquests béns i serveis seguint normes internacionals que permetin establir comparacions vàlides amb altres indústries i altres territoris. En la seva elaboració se segueix la metodologia oficial determinada per l'OMT, l'ONU, Eurostat i l'OCDE a *Cuenta satélite de turismo: recomendaciones sobre el marco conceptual, 2008*¹ (RMC-2008). Aquesta metodologia segueix les definicions de les *Recomendaciones internacionales para estadísticas de turismo 2008*², de l'OMT (RIET-2008) i recomana la compilació de deu taules per presentar informació que permeti establir l'impacte del turisme en un territori (amb taules sobre demanda, oferta turística, la conciliació de totes dues i altres factors relacionats).

1. NACIONS UNIDES (Departament d'Assumptes Econòmics i Socials, Divisió d'Estadística), OMT, EUROSTAT i OCDE (2010). *Cuenta satélite de turismo: recomendaciones sobre el marco conceptual 2008*. Luxemburg, Madrid, Nova York, París: Estudios de métodos. Sèrie F, núm. 80 / Rev. 1. (https://unstats.un.org/unsd/publication/Seriesf/SeriesF_80rev1s.pdf)

2. NACIONS UNIDES (Departament d'Assumptes Econòmics i Socials, Divisió d'Estadística), OMT (2010). *Recomendaciones internacionales para estadísticas de turismo 2008*. Madrid, Nova York: Estudios de métodos. Sèrie M, núm. 83 / Rev. 1, (https://unstats.un.org/unsd/publication/Seriesm/SeriesM_83rev1s.pdf)

3.

DEMANDA TURÍSTICA

Les quatre primeres taules del CSTIB recullen informació sobre la demanda turística, ja que contenen dades tant de la despesa (a les quatre taules) com del consum turístic dels visitants (a la taula 4 del CSTIB-T4).

Es compila informació sobre la despesa turística receptora (T1), la despesa turística interna (T2), la despesa turística emissora (T3) i el consum turístic interior (T4) en funció de si els viatges realitzats pels visitants han estat de residents balears a les mateixes Illes Balears (intern/ domèstic³), des de les Illes Balears (emissor), o de no residents cap a les Illes Balears (receptor). El consum turístic interior inclou la despesa turística receptora, la despesa turística interna i altres components del consum turístic.

3.1. DESPESA TURÍSTICA INTERIOR DEL CSTIB

La despesa turística interior està relacionada amb la despesa en productes de l'economia balear realitzada, en els seus viatges a les Illes Balears, pels visitants tant residents a les Illes Balears (despesa turística interna-T2) com no residents (despesa turística receptora de residents en la resta d'Espanya o l'estranger- T1).

3. Com es veurà més endavant, la despesa interna també inclou part de la despesa en oferta interna balear realitzada per residents en els seus viatges emissors.

Agregant la despesa turística receptora a la despesa turística interna, s'obté una despesa turística interior de les Illes Balears de 9.727,7 milions d'euros el 2014, un 96,6% del qual correspon a la despesa turística receptora. (Vegeu el quadre IR-2.1.)

La despesa turística realitzada per visitants no residents en els seus viatges a les Illes Balears (T1) s'ha estimat en 9.392,2 milions d'euros, un 89,9% dels quals són atribuïbles a despeses en productes característics del turisme.

Dins d'aquests productes característics del turisme, cal esmentar la casuística dels paquets turístics (que combinen dos o més serveis de viatges, com per exemple transport, allotjament i menjar). Tot i que el consumidor final el compra a un operador turístic o a una agència de viatges com un producte únic i amb un preu únic, a les taules d'un CST es presenten tots els components del paquet turístic desagregats. D'aquesta manera, respecte a aquests paquets, en els serveis d'agències de viatge i operadors turístics únicament s'inclou el valor dels serveis prestats (honoraris o comissions de les agències i operadors).

D'altra banda, la despesa turística en l'economia balear dels visitants residents a les Illes Balears (T2) va ser de 335,5 milions d'euros el 2014. A més de les despeses relacionades amb els seus viatges dins de les Illes Balears, en aquesta despesa s'inclouen les despeses relacionades amb els seus viatges emissors (fora de les Illes Balears) que estiguin associats a consums de pro-

ductes oferts per unitats balears d'activitat econòmica (com per exemple, el vol d'un viatge emissor comprat a una aerolínia balear). Aquesta despesa turística interna vinculada a viatges emissors suposa el 30 % de la despesa turística interna total.

3.2. CONSUM TURÍSTIC INTERIOR DEL CSTIB

En sumar la despesa turística receptora (T1) i la despesa turística interna (T2) a altres components del consum turístic, s'obté l'estimació del consum turístic interior total (taula 4 del CST), que es compararà amb l'oferta interna (global i per productes) a la taula 6 del CST⁴.

Els «altres components del consum turístic» inclouen serveis associats a l'allotjament de vacances per compte propi (imputació de l'ús turístic de segons habitatges en propietat realitzat en el MIOIB-2014), transferències socials turístiques en espècie (subvencions al transport aeri i marítim, a l'entrada de museus, etc.) i despesa turística dels productors residents i no residents (referit a les despeses de viatges de negocis desemborsats per les empreses —les despeses personals dels seus treballadors durant un viatge de negocis ja s'inclouen en les T1, T2 i T3 del CST.)

El consum turístic interior de les Illes Balears s'estima en 11.109,1 milions d'euros el 2014, un 84,5 % dels quals (9.392,2 milions) aportats per la despesa

turística receptora (T1) vista anteriorment i un 6,8 % per la despesa turística dels productors (despesa relacionada amb els viatges de negocis). (Vegeu el quadre IR-2.2.)

Els productes més destacats d'aquest consum són el servei d'allotjament (un 36,3 % del total del consum turístic interior), la provisió d'aliments i begudes (un 19,5 % en serveis de bars, restaurants i similars) i el transport aeri de passatgers (11,7 %).

3.3. DESPESA TURÍSTICA EMISSORA DEL CSTIB

La despesa turística emissora està relacionada amb despeses realitzades en altres economies. Es tracta de la despesa feta pels residents balears en els seus viatges amb destinació fora de les Illes Balears (i no relacionada amb la producció interna balear).

S'estima que els viatges emissors dels residents a les Illes Balears van suposar una despesa turística de 391,7 milions d'euros en economies d'altres territoris.

La diferència entre la despesa turística receptora (T1) i aquesta despesa turística emissora (T3) proporciona un saldo econòmic positiu dels fluxos turístics de les Illes Balears de 9.000,6 milions d'euros. Aquest saldo suposa el 92 % de la suma de la despesa turística receptora i emissora, enfront del 54,2 % que suposa el saldo espanyol en el cas dels fluxos turístics d'Espanya. (Vegeu el gràfic IR-6.1.)

4. Paràgraf 4.29 2008. RMC-2008.

QUADRE IR-2.1. DESPESA TURÍSTICA INTERIOR DE LES ILLES BALEARS, 2014 (MILERS D'EUROS)

	Despesa turística receptora (T1)	Despesa turística interna (T2)	Despesa turística interior (T1+T2)
Productes característics del turisme	8.445.818	228.954	8.674.772
Altres productes	946.415	106.497	1.052.912
Total	9.392.232	335.451	9.727.683

Font: Taules 1 i 2 del CSTIB-2014 (Ibestat i AETIB)

4.

OFERTA TURÍSTICA I CONCILIACIÓ DE L'OFERTA AMB LA DEMANDA

A la taula 5 del CSTIB es presenten els comptes de producció de les indústries turístiques i altres indústries. A partir d'aquests, s'obté que la producció total estimada per a les indústries turístiques⁵ de les Illes Balears va ser d'11.462,3 milions d'euros el 2014. Això suposa un 26,1 % de la producció total de les Illes Balears el 2014.

El VAB obtingut exclusivament per la indústria turística (VABIT) de les Illes Balears el 2014 va ser de 5.449,7 milions, un 22,4 % del total del VAB de l'economia balear. Dins del VABIT destaca el valor generat per l'allotjament per a visitants (10,8 %) i el de la indústria de provisió d'aliments i begudes (4,4 %). (Vegeu el quadre IR-2.3.)

El VABIT no pot ser tractat com una mesura real de l'efecte del turisme en l'economia perquè, en primer lloc, no tota la

producció de les indústries turístiques és consumida amb relació a viatges turístics (per exemple, el consum d'un resident en un restaurant del seu entorn habitual) i, en segon lloc, perquè l'activitat turística també consumeix producció de les indústries no turístiques (per exemple, l'ús de serveis sanitaris per part d'un visitant).

Per aquest motiu, per avaluar l'efecte directe del turisme sobre l'economia, cal relacionar els resultats de les indústries turístiques i no turístiques amb el consum turístic interior vist en el quadre IR-2.2. (consum directament relacionat amb el turisme) i obtenir així el VAB directe turístic (VABDT, valor generat per l'existència del consum turístic interior satisfet per la producció de totes les indústries de l'economia balear). Aquesta relació s'obté a la taula 6 del CSTIB-2014, en què es mostra que el VABDT de l'economia balear el 2014 va ser de 4.620,2 milions d'euros, el 19 % del VAB total de l'economia. (Vegeu el quadre IR-2.4.)

Aquest VABDT, de 4.620,2 milions, té un pes del 10,5 % sobre la producció total de les indústries balears (turístiques i no turístiques) i del 49 % en el cas de la producció turística.

5. Una vegada ajustada la producció de paquets turístics i els consums intermedis de les branques que venen aquest producte.

QUADRE IR-2.2. CONSUM TURÍSTIC INTERIOR DE LES ILLES BALEARS PER PRODUCTES I COMPONENTS. 2014 (MILERS D'EUROS)

	Despesa turística interior (T1+T2)	Altres components del consum turístic			Consum turístic interior
		Serveis associats a l'allotjament de vacances per compte propi	Transferències socials turístiques en espècie	Despesa turística dels productors	
Productes característics del turisme	8.674.772	542.911	64.869	757.156	10.039.707
1. Serveis d'allotjament per a visitants	3.405.591	542.911	1.371	80.301	4.030.175
2. Serveis de provisió d'aliments i begudes	2.095.968	-	-	71.835	2.167.803
3-4. Serveis de transport terrestre de passatgers	249.190	-	-	72.866	322.056
5. Serveis de transport marítim de passatgers	97.327	-	11.460	6.077	114.865
6. Serveis de transport aeri de passatgers	926.164	-	34.508	334.302	1.294.974
7. Serveis de lloguer d'automòbils i vehicles de motor lleugers	404.847	-	-	-	404.847
8. Agències de viatges i altres serveis de reserva	168.870	-	-	183.778	352.648
9. Serveis culturals	658.674	-	14.157	1.143	673.974
10. Serveis esportius i recreatius	668.140	-	3.371	6.855	678.366
Altres productes	1.052.912	-	16.500	-	1.069.412
Total	9.727.683	542.911	81.369	757.156	11.109.119

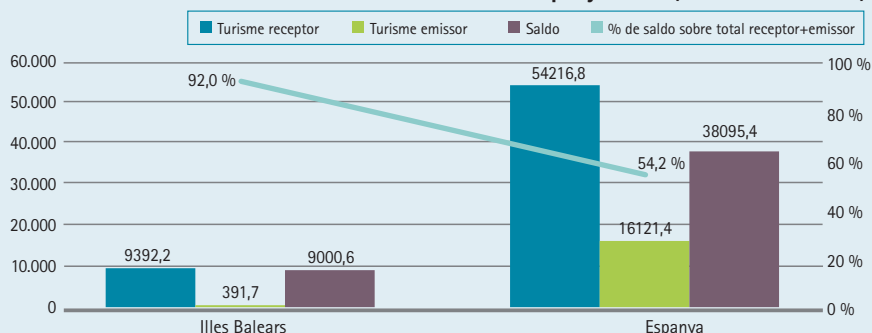
Font: Taula 4 del CSTIB-2014 (lbestat i AETIB)

Quadre IR-2.3. Principals agregats dels comptes de producció de les indústries turístiques i altres indústries a les Illes Balears, 2014. (Dades absolutes en milers d'euros)

Branques d'activitat econòmica	Producció (a preus bàsics)	Consums intermedis (a preus d'adquisició)	VAB (pb)	% VAB sobre VAB Illes Balears
1. Allotjament per a visitants	4.519.605	1.881.017	2.638.588	10,8 %
2. Indústria de provisió d'aliments i begudes	2.675.773	1.594.708	1.081.065	4,4 %
3-4. Transport terrestre de passatgers	378.075	141.222	236.853	1,0 %
5. Transport marítim de passatgers	155.587	94.260	61.327	0,3 %
6. Transport aeri de passatgers	1.539.709	1.272.322	267.387	1,1 %
7. Lloguer d'automòbils i vehicles de motor lleugers	394.285	245.716	148.569	0,6 %
8. Agències de viatges i altres serveis de reserva	370.429	118.170	252.259	1,0 %
9. Indústria cultural	371.536	181.717	189.818	0,8 %
10. Indústria esportiva i recreativa	1.057.279	483.434	573.845	2,4 %
Total indústries turístiques	11.462.279	6.012.568	5.449.711	22,4 %
Rest a d'indústries	32.411.323	13.480.775	18.930.548	77,6 %
Total	43.873.602	19.493.343	24.380.259	100,0 %

Font: Taula 5 del CSTIB-2014 (lbestat i AETIB)

Gràfic IR-2.1.
Saldo econòmic dels fluxos turístics a les Illes Balears i Espanya. 2014 (milions d'euros i %)

Font: Taules 1 i 3 del CSTIB-2014 (Ibstat i AETIB) i CST d'Espanya 2014 (INE)

Si comparem aquest valor amb la dada nacional publicada per l'INE⁶, els 4.620,2 milions d'euros del VABDT balear suposen el 6,5% del total del VABDT espanyol (66.501,6 milions d'euros el 2014). (Vegeu el gràfic IR-2.2.)

Aquests 4.620,2 milions d'euros del VABDT total de l'economia balear són generats principalment per les branques d'allotjament per a visitants (54,5% del VABDT balear) i provisió d'aliments i begudes (el 15,5% del VABDT ha estat generat per restaurants, bars, serveis de càter i similars).

Respecte a la distribució entre consums intermedis turístics i VABDT dins de la producció de cada branca turística, la d'agències de viatges i altres serveis de reserva és la que presenta una major proporció de VABDT (68%) dins de

la seva producció turística. Li segueixen les branques de transport terrestre de passatgers (62,7%) i allotjament per a visitants (58,5%). Respecte als consums intermedis turístics, destaca la proporció de consums intermedis que necessita la branca de transport aeri de passatgers per a la seva producció turística (82,6%).

Un VABDT del 19% sobre el total del VAB balear es pot considerar una xifra molt elevada respecte d'altres territoris, només comparable amb destinacions on l'economia és molt dependent del turisme (com poden ser les Illes Canàries i les Bahames). (Vegeu el gràfic IR-2.3.)

Els impostos associats a aquests efectes directes del turisme s'han estimat en 321,5 milions d'euros, per la qual cosa el producte interior brut directe turístic (PIBDT) de 2014 ascendeix a 4.941,7 milions. Això suposa que l'activitat turística balear va contribuir directament en un 18,1% al PIB balear el 2014.

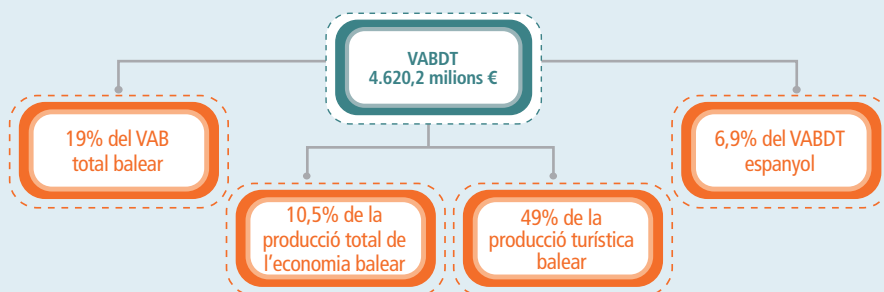
6. Es pot consultar el CST d'Espanya 2014, fet per l'INE, a https://www.ine.es/dynt3/inebase/index.htm?type=pcaxis&path=/t35/p011/base_2010/serie/&file=pcaxis.

QUADRE IR-2.4. PRINCIPALS AGREGATS DE LA CONCILIACIÓ ENTRE L'OFERTA INTERNA I EL CONSUM TURÍSTIC INTERIOR A LES ILLES BALEARS, 2014 (DADES ABSOLUTES EN MILERS D'EUROS)

Branques d'activitat econòmica	Producció turística (pb)	Consums intermedis turístics (pa)	VABDT (pb)	% VABDT sobre VABDT Illes Balears	% VABDT sobre VAB Illes Balears
1. Allotjament per a visitants	4.300.278	1.782.889	2.517.389	54,5 %	10,3 %
2. Indústria de provisió d'aliments i begudes	1.772.632	1.057.260	715.372	15,5 %	2,9 %
3-4. Transport terrestre de passatgers	308.418	114.986	193.432	4,2 %	0,8 %
5. Transport marítim de passatgers	89.590	53.936	35.654	0,8 %	0,1 %
6. Transport aeri de passatgers	1.264.117	1.044.590	219.527	4,8 %	0,9 %
7. Lloguer d'automòbils i vehicles de motor lleugers	287.626	179.247	108.379	2,3 %	0,4 %
8. Agències de viatges i altres serveis de reserva	341.013	108.981	232.032	5,0 %	1,0 %
9. Indústria cultural	234.393	120.390	114.003	2,5 %	0,5 %
10. Indústria esportiva i recreativa	401.972	192.148	209.774	4,5 %	0,9 %
Total indústries turístiques	8.999.990	4.654.426	4.345.564	94,1 %	17,8 %
Resta d'indústries	434.501	159.825	274.676	5,9 %	1,1 %
Total	9.434.490	4.814.250	4.620.240	100,0 %	19,0 %

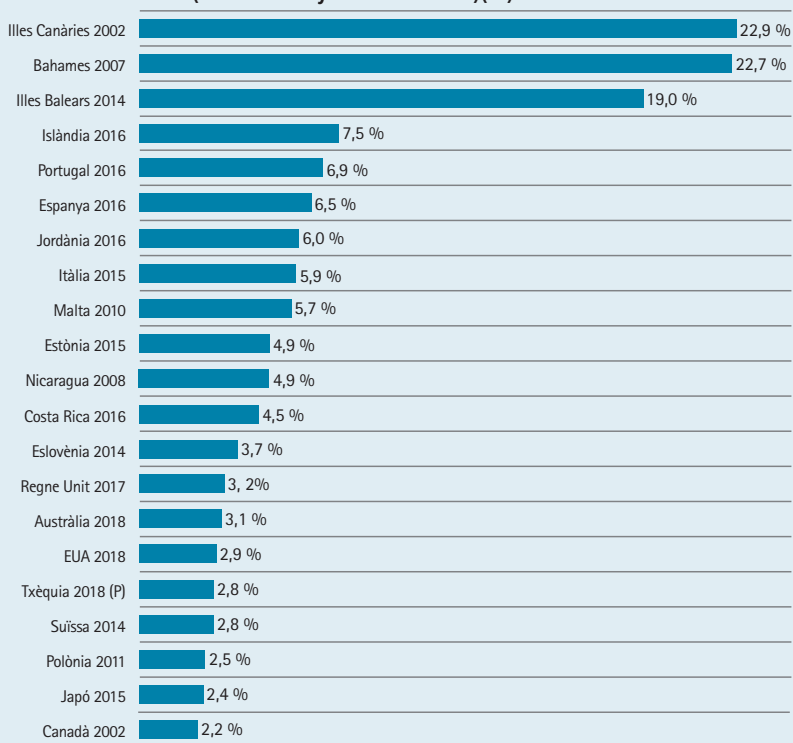
Font: Taula 6 del CSTIB-2014 (Ibestat i AETIB)

Gràfic IR-2.2.
Pes del VABDT balear de 2014 sobre altres magnituds (%)

Font: Taula 6 del CSTIB-2014 (lbestat i AETIB) i CST d'Espanya 2014 (INE)

Gràfic IR-2.3.
Pes del VABDT sobre el VAB total a les Illes Balears (2014) i a diferents territoris (diferents anys de referència)(%)

Font: publicacions oficials dels diferents territoris i taula 6 del CSTIB-2014 (lbestat i AETIB)
(P) Dades preliminars.

Un CST mesura únicament l'impacte del turisme en aquelles indústries (turístiques i no turístiques) que proveeixen els seus serveis directament al visitant. Proporciona així l'estimació de l'efecte directe que té l'activitat turística sobre l'economia (com el VABDT i el PIBDT que s'acaben de veure).

Dins del projecte MIOIB-CSTIB 2014, s'ha pogut estimar també l'efecte indirecte del turisme, mesurant així la provisió dels *inputs* intermedis necessaris perquè el servei directe al visitant existeixi⁷.

A partir de l'aplicació de la matriu inversa de Leontief interior del MIOIB-2014, s'ha estimat un PIB turístic total (PIBTT) de 7.019,5 milions d'euros, fet que implica que el 25,8% del PIB balear és generat pel turisme. Aquest PIBTT suposa una contribució del 6,2% al PIBTT d'Espanya (enfront del pes del 2,6% del PIB balear sobre el PIB nacional). (Vegeu el quadre IR-2.5.)

Per obtenir aquests 7.019,5 milions d'euros de PIBTT, s'han estimat uns im-

postos associats als efectes totals del turisme de 429,5 milions d'euros.

5.

EFFECTES DEL TURISME SOBRE LA PRODUCCIÓ BALEAR (DIRECTES I INDIRECTES)

S'estima que el volum d'activitat generat per l'economia de les Illes Balears necessari per satisfer la demanda del turisme va ser de 13.266,7 milions d'euros el 2014. Aquest impacte econòmic inclou els efectes directes que el consum dels turistes té sobre la producció (9.644,6 milions en béns i serveis demandats directament pels turistes) i els efectes indirectes (3.622,2 milions) que s'originen per la producció de béns i serveis necessaris com a consums intermedis de les branques d'activitat econòmica que donen servei al turista. Els 9.644,6 milions d'efectes directes procedeixen del vector de consum turístic interior de la T4 (net d'importacions i a preus bàsics), que és el que s'aplica després a la matriu inversa de Leontief interior per obtenir els 13.266,7 milions d'euros en efectes totals del turisme sobre la producció.

7. Existeixen altres impactes del turisme no relacionats amb el consum final de turistes que no estan inclosos en el projecte MIOIB-CSTIB 2014 però que seran l'objectiu de futurs projectes (com els efectes induïts generats per l'existència d'ocupació en les indústries turístiques i en les que els proveeixen d'*inputs*).

QUADRE IR-2.5. EFFECTES DEL TURISME SOBRE EL PIB BALEAR EL 2014 (MILERS D'EUROS I %)

	2014	% Sobre PIB balear
PIB turístic directe (PIBTD)	4.941.723	18,1 %
PIB turístic indirecte	2.077.774	7,6 %
PIB turístic total (PIBTT)	7.019.497	25,8 %

Font: Elaborat a partir del MIOIB-2014 i el CSTIB-2014 (lbestat i AETIB)

El 72,7 % dels 13.266,7 milions d'euros d'activitat productiva que va generar el turisme el 2014, va ser a causa d'efectes directes. Els majors efectes directes es recullen en els serveis d'allotjament, restauració (provisió d'aliments i begudes) i transport. Per altra banda, els efectes indirectes més destacables s'apleguen en productes i serveis industrials, transport, comerç i activitats immobiliàries. (Vegeu el quadre IR-2.6.)

La proporció dels efectes totals sobre els efectes directes indica que el turisme té un efecte multiplicador de la producció d'1,38. És a dir, per cada euro que consumeix un turista, l'economia produeix per valor d'1 euro i 38 cèntims.

6.

OCUPACIÓ LABORAL

Les indústries turístiques balears van generar 127.852 llocs de treball el 2014, el 25,2 % dels llocs de treball de les Illes Balears. No obstant això, igual que no tota la producció d'aquestes branques d'activitat turística és consumida per visitants, no tots els llocs de feina d'aquestes tenen una relació directa amb el turisme (per exemple, el treballador del bar d'un col·legi no estarà donant servei a visitants). Per aquest motiu, en el CSTIB-2014 s'han estimat també els efectes directes i totals del turisme sobre l'ocupació balear.

S'estima que l'efecte total (directe i indirecte) de l'activitat turística sobre l'ocu-

pació balear suposa 147.222 llocs de feina. Aquesta dada representa el 29 % de tots els llocs de feina de les Illes Balears el 2014 i el 8,8 % dels llocs de feina generats a Espanya pel turisme. (Vegeu el quadre IR-2.7.)

El 71,7 % dels 147.222 llocs de feina turístics estan directament relacionats amb el consum turístic i el 28,3 % restant estan relacionats amb la producció dels consums intermedis necessaris per a la producció turística (efectes indirectes).

En relació amb la distribució d'aquests 147.222 llocs de feina turístics per branques d'activitat econòmica, cal destacar que el 35,2 % treballa en la branca que ofereix allotjament als visitants i el 27,2 % en indústries considerades no turístiques.

Respecte a la comparació amb altres territoris, aquest efecte del turisme sobre els llocs de treball de l'economia (20,8 % sobre el total de llocs de feina com a efecte directe i 29 % com a efecte total) és, de nou, comparable a territoris com les Canàries (19,9 % d'efecte directe i 29,3 % d'efecte total el 2002) i les Bahames (27 % d'efecte directe el 2007), però està allunyat del pes que suposa en altres economies amb menor dependència del turisme (per al total d'Espanya es presenten uns pesos del 5,3 % i el 8,9 % respectivament el 2014).

Els llocs de feina vinculats a l'existència d'activitat turística suposen un percentatge sobre el total de llocs de feina de les Illes Balears (29,0 %) superior al pes del PIBTT sobre el PIB de l'economia balear (25,8 %). Això indica que la indús-

tria turística és un sector intensiu en mà d'obra (requereix una gran quantitat de mà d'obra per produir els béns i serveis)

i com a resultat té proporcionalment un impacte sobre l'ocupació superior al que té sobre el PIB.

QUADRE IR-2.6. EFECTES DEL TURISME SOBRE L'ECONOMIA BALEAR EL 2014 (MILERS D'EUROS)

	Efectes totals	Efectes directes	Efectes indirectes
Agricultura, ramaderia, productes forestals i pesca	89.730	6.656	83.074
Indústria	1.054.330	104.773	949.557
Construcció	205.075	-	205.075
Allotjament	3.971.691	3.959.746	11.944
Provisió d'aliments i begudes	2.096.475	2.078.545	17.930
Transport	2.306.855	1.693.206	613.648
Agències de viatges i altres serveis de reserva	372.503	341.991	30.512
Comerç	866.618	389.369	477.249
Activitats immobiliàries	438.478	1.510	436.968
Activitats de lloguer	439.392	306.040	133.351
Activitats culturals, esportives i recreatives	675.279	634.126	41.153
Altres serveis	750.307	128.616	621.691
Total	13.266.731	9.644.578	3.622.153

Font: Elaborat a partir del MIOIB-2014 i el CSTIB-2014 (lbestat i AETIB)

QUADRE IR-2.7. EFECTES DEL TURISME SOBRE L'OCUPACIÓ LABORAL A LES ILLES BALEAR. 2014 (LLOCS DE FEINA I %)

	2014	% Sobre l'ocupació balear
Llocs de feina turístics directes	105.505	20,8%
Llocs de feina turístics indirectes	41.717	8,2%
Llocs de feina turístics totals	147.222	29,0%

Font: Elaborat a partir del MIOIB-2014 i el CSTIB-2014 (lbestat i AETIB)